COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA S
COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA S

Pe Călin II găsiră tremurind ca de friguri în cabina portarului. Cîțiva studenți speriați stăteau grupați in jurul cabinei. Un ofițer de miliție încerca să facă ordine. Milescu ii făcu un semn lui Andrei, dar in același timp Călin îl strigă și el cu o voce de copil speriat. Strîngea in mînă un plic pe care-l șifonase. ¡1 întinse lui Andrei. Mina ii tremura îngrozitor. Andrei luă plicul și spre surprinderea lui citi pe el : ,,Căpitanului Pandrea — personal". Plicu! era lipit...

ELENA SIUPIUR

Enigma din trenul de noapte

roman

EDITURA MILITARA - 1977
Ilustrația coperte! AL. ANDREi

1

„Acceleratul 701 pentru Galați prin Urzi- ceni, Făurei, Brăila, Bărboși pleacă peste cinci minute de la linia șapte. Persoanele care au însoțit pe călători la tren sînt rugate să coboare din vagoane. Vă dorim călătorie plăcută !‟. Un sunet sec și vocea șpicheriței dispăru. Zgomotul Gării de Nord năvăli din nou în compartiment.

„Plăcută pe naiba, depinde pentru ce călătorești și mai ales dacă ai chef să călătorești !‟ îi răspunse Vlad în gînd șpicheriței. „Fir-ar să fie, cum de nu s-a nimerit altul în redacție ? Auzi, domnule, sosești la prînz și seara s-o ștergi iar ! Nici n-am apucat s-o văd bine pe madam Vîrtej ! Știu că o să-mi tragă un scandal că i-am lăsat rufele la spălat „ca la hotel, dom’le, nici vă rog, doamnă, nici nimica !‟ Dar las’ că le fac și eu un scandal la redacție cînd mă întorc ! Sînt eu reporter, dar nici așa !‟

Instalat într-un compartiment de clasa I, Vlad Braniște continua să se certe în gînd cu redactorul șef al emisiunii. Ii spunea ce nu reușise să-i spună la prînz, cînd, abia sosit de la Hunedoara, aflase că trebuie să plece la Galați. De fapt, Vlad era furios că nu apucase să-și developeze ultimul film făcut ieri la Hunedoara, începuse să filmeze după o veche idee, care-1 obseda de cînd privise prima oară Oțelăria de sus, de pe zidurile Castelului Huniazilor. „Ei, da las’, că trece și asta, mă odihnesc trei zile și mă duc iar la Hunedoara. în astea trei zile o să văd o mulțime de filme și o să mai lucrez ceva‟, se consolă el. A lucra, însemna să cioplească în

lemn fel de fel de figurine sau cîte un raft, o laviță, o policioară, cu care umpluse casele prietenilor spre încîn-tarea acestora. Din facultate își cîștigase porecla „Cio-plitorul‟. îi plăcea să lucreze lemnul, patimă furată de la moșu-său, moț din Țara Zarandului, care toată iarna lucra furci, linguri, talgere, vîrtelnițe și apoi, cum dădea soarele

primăverii și-și termina de arat bucățica de deal, pleca și colinda prin țară ca să le vîndă. „Tare îi mai plăcea 'să umble, se gîndi Vlad, și ce de povești mai știa ! Adunate de prin locurile ce le străbătuse, scornite și de mintea lui aplecată jumătate de an în tăifăsuiala cu lemnul‟. „He, ce de vorbe mai știe lemnul ăsta, nepoate i‟ Vlad descoperise și el că lemnul știe vorbe multe, frumoase^ și grele, amare sau vesele. îi veni să rîdă dîndu-și seama că și el are soarta bunicului. „Bat țara în lung și în lat. Și tot pentru povești. Adevărate sau scornite de oameni‟. îi plăcea și lui, într-adevăr, să stea de vorbă cu oamenii și să-i asculte fără contenire.

Trenul porni.

In compartiment năvăli un întîrziat suflînd greu de atîta alergătură :

— Bună seara. E liber aici ?

— Tot compartimentul la dispoziția dumneavoastră. Afară de locul meu, evident.

Era un băiat tînăr, avea puțin peste douăzeci de ani. Și mai mult ca sigur era student.

— Mergeți la Galați ? întrebă tînărul.

— Da, am. ceva treburi pe acolo.

— Și eu tot la Galați. Era să întîrzii. Nici nu simți cînd trece timpul. Ne-am dus cîțiva colegi să bem o bere aici în gară și era să pierd trenul.

— Sînteți student, nu ?

— Ei, dar cum ați ghicit ?

— Aveți dumneavoastră, studenții, un aer aparte.

— Și dumneavoastră sînteți probabil reporter. Am ghicit, nu ?

— Da. Dar cum de-ați... ?

— Așa. Aveți dumneavoastră, reporterii, un aer aparte...

Studentul rîse.

4

— După aparatul din plasă, de sus, domnule ! E așa de simplu !

Hohotiră și mai tare. Călătoria se anunța a nu fi deloc plicticoasă.

— Mă duc acasă, că se mărită soră-mea. Am șters-o de vineri, că mîine tot n-avem cursuri.

— Vrei să ne tutuim ? Parcă ar fi mai comod.

— Bineînțeles.

— Ce facultate urmezi ?

— Dreptul. Sînt în anul trei.

— Și eu tot dreptul am terminat. Acum șase ani. Visam să ajung un mare criminalist. Sînt un mic reporter.

— Ei asta-i ! Să. fii reporter e o chestie ! E cea mai frumoasă meserie, după părerea mea.

— Ei da, dar este și foarte obositor uneori.

— La ce ziar lucrezi ?

— Păi dacă ai recunoscut aparatul cum de nu ghicești că

lucrez la televiziune și nu la ziar ? Ăsta-i apai’at de filmat, dacă nu ți-e cu supărare.

— O, este și mai interesant ! Stai că-ți ghicesc și numele în cazul ăsta. Ești... ești Vlad Braniște !

— Mă uimești, amice. Asta cum ai ghicit-o ?

— Păi e simplu. Dacă te duci la Galați și ești reporter la televiziune, acum nu te poți duce decît la combinat. Că mîine se toarnă prima șarjă ! Și dacă ești reporter la televiziune și te duci să po'zezi oțelul, înseamnă că ești Vlad Braniște. Pentru că asul micului ecran în materie de reportaje cu oțel, oțelării, oțelari și furnale este celebrul Vlad Braniște !

Studentul se ridică în picioare și pronunță „Vlad Braniște‟ așa cum prezentatorii anunțau intrarea în scenă a unei mari vedete de-muzică ușoară.

— Le-am zis eu că o să mă arate lumea cu degetul — specialistul în oțel ! Dar să știi că ești bun de detectiv. N-ai greșit-o cu facultatea. Nu-i așa că urmărești cu patimă cursurile de criminalistică ?

— Da, recunoscu zîmbind studentul.

— îmi place oțelul, reveni la subiect Vlad, sau mai precis, îmi place cînd se trage șarja. Ai văzut cum curge oțelul ?

5

—- La televizor numai.

— A ! Ce se vede la televizor e nimica toată. Să-l vezi în culoarea lui de foc. cind curge în cupele acelea uriașe. Adună la suprafață toate basmele și visele din lume, pe care mină de om nu le-a scris pînâ acum. Și oțelarii, în jur, cu uneltele lor și înfâșurați în foc, par niște vrăjitori care îmblînzesc un balaur. Uite, ca să înțelegi, amintește-ți cum arăta cerul cînd te întorceai în copilărie, pe seară, de la cîmp...

— Nu pot să-mi amintesc așa ceva pentru simplul motiv că n-ăm copilărit la țară.

— Păcat. în apusul soai’elui, norii clădesc fel de fel de castele, eroi, cai înaripați, păsări cum n-ai mai văzut pe lumea asta. Din spate soarele tivește marginile norilor cu aur și, cînd norii sînt mai mulți, îngrămădiți la un loc, ai impresia că pe cer aleargă o cireada uriașă de bivoli cenușiu-roșcați... Ei, cam așa e cu oțelul turnat în cupele acele uriașe. Numai că totul este colorat în galben, roșu și ruginiu.

— Înțeleg de ce faci numai reportaje cu oțel.

— Nu-i chiar așa. Am filmat și alte... produse metalurgice, zîmbi Vlad. Ba mai filmez și cîntece de dor pentru satele moților, așa cum am crescut eu în ele ! Uneori mă pasionează și subiectele istorice...

în 'clipa aceea, ușa compartimentului se deschise brusc, făcînd loc unei femei elegante.

— Sper că este un loc liber.

— Și mai multe.

— Mulțumesc. Toate compartimentele sînt tixite. M-am urcat în ultimul vagon, că am ajuns exact cînd pleca trenul Dar era

de clasa a doua.
Noua venită era o femeie cam la douăzeci și șapte de ani. își așeză cu ajutorul studentului geamantanul în plasa de sus, apoi scoase demonstrativ o revistă ,.Cinema" și un pachet de țigări. „N-are chef de vorbă ! Treaba ei !" conchise Vlad și reveni cu ochii la student.
— Apropo, cum ziceai că te cheamă ?
— Călin Proca.
— Nu cumva sînteți fiul doctorului Proca ? întrebă repede femeia.
:— Da, doamnă.

— Nu mă cunoști ? Trecuse brusc la „tu". Da, ai dreptate. Ai fost tot timpul plecat la facultate la București, iar pe la spital nu te-am văzut aproape deloc. Așa că n-aveai cum să mă fi întîlnit. Tatăl dumitale îmi vorbea deseori de dumneata cu multă dragoste și mai ales cu încredere. I-am fost asistentă doi ani. Minunat om !
Tăcu o clipă, apoi adăugă :
— Mă numesc Margareta Pintea. Sînt chirurg.
— A, după nume vă știu. Tata vorbea uneori de dumneavoastră.
Reporterul se socoti și el obligat să se prezinte :
— Numele meu este Vlad Braniște.
— Sînteți gălățean ? întrebă femeia.
— Nu, bucureștean. Sînt reporter, mă duc în documentare.
— Dumneata, Căline, probabil mergi la nunta surorii dumitale ?
— Da, doamnă.
„Nu mai e vorbăreț studentul, nu se putu abține să nu observe Vlad, pare foarte stînjenit și parcă nu-i prea convine noua călătoare. Poate pentru că îl cunoaște pe taică-său. O fi fost ceva la mijloc. E clar că n-o înghite".
— Dumneavoastră, doamnă, tot la nuntă ?
Doctorița izbucni în rîs :
— Nu, nu. Mă duc pentru cartea de muncă și vreau să mai văd și niște prieteni. Zicînd acestea doctorița îl privi parcă provocator pe Călin Proca, dar studentul admira peisajul din marginea Bucureștiului.
— Bună seara ! Am și eu loc aici ?
— Da, poftiți vă rog !
Un cetățean de patruzeei-patruzeci și cinci de ani care părea furios pe ei că există acolo. „E obosit, vrea să doarmă și crede că noi o să-l deranjăm". Omul se așeză în fotoliul de lîngă ușă și începu să citească „Lumea", după ce le mai aruncă o privire ursuză. „Precis a luat revista din gară, comentă Vlad în gînd gesturile noului venit. Și nu pare a fi bucureștean. Cămașa i s-a cam mototolit și pantalonii la fel. E între două trenuri. A, dar e ras proaspăt ! S-a oprit la frizeria din gară. Deci omul a plecat de ieri sau de azi noapte la drum. De asta este și așa prost dispus".

După ce îl instală cu aceste observații pe ursuz în spațiul lor, Vlad se întoarse spre doctorița Pintea :

— Și pînă cînd ați lucrat la Galați ?

— Pînă acum un an. Pe urmă m-am mutat la București. Am lucrat doi ani acolo cu doctorul Proca. Un mare chirurg și un om minunat tatăl dumitale, se întoarse ea apoi spre Călin. Regret foarte mult că am plecat.

Ușa se deschise din nou. Toți ridicară privirile.

— Bună seara. Vă rog, biletele dumneavoastră ! spuse conductorul.

— Nu vă supărați, aveți vagon restaurant ? întrebă Vlad.

— Nu, tovarășe. E cursă scurtă. Nu avem.

—• Halal scurtă ! De trei ceasuri jumătate ! Moare omul de sete, comentă Vlad.

— Iți pot oferi eu ceva, sări Călin. Uite bere. Am două sticle. Mi-au pus colegii la repezeală în sac. Să nu mor de sete ! zîmbi el complice.

Dădu repede două sticle jos din sacul de voiaj, le așeză pe masă, desfăcu una și o întinse lui Vlad, o desfăcu și pe a doua, o duse la gură și începu să bea.

Vlad se uită la doctoriță,după care îi oferi sticla :

— Cred că vă e sete. Doriți puțină bere ?

Călin lăsă surprins sticla de la gură și începu să se bîlbîie :

— Vai de mine, nu. Uitați, vă ofer eu, doamnă. Îmi cer scuze că...

— A, nu, interveni Vlad. Tu ai băut din sticlă și eu nu. Și pe urmă... nu fi egoist. Tu cu doamna Pintea sîn- teți, cum s-ar zice, cunoștințe vechi. Lasă-mă și pe mine să devin o „cunoștință veche" !

Doctorița se amuză teribil. Scoase două pahare de hîrtie din geantă și arătă către ursuz :

— Mie personal nu-mi place berea, așa că o să-mi dați foarte puțin. Dar cred că și dumnealui îi e sete. Din întîmplare am două pahare cerate cu mine. Poftiți !

Spre stupefacția lui Călin, berea lui Vlad fu împărțită în trei. !

— Vă mulțumesc, spuse ursuzul. Vine tocmai la timp.

— Ce-ai rămas așa, stimabile ? îl interpelă Vlad pe Călin. Apropo, cu setea asta a noastră parcă am repeta

o scenă din Caragiale. Mai rămîne să spunem „strașnică zăpușeală, dom'le !"

Călin se uita prostit la ei. Apoi, cu aerul omului care zice „fie ce-o fi", duse și el sticla la gură și începu să bea.

Toată lumea căzu de acord că pentru sfîrșitul lui mai era anormal de cald. Și ca să le treacă timpul, Vlad propuse un joc de societate.

— Ca să uităm de căldură, numărăm de la unu în continuare. La fiecare cifră cu șapte, sau din care se poate compune șapte se spune „bum". Adică, în loc de șapte „bum", în loc de

paisprezece — „bum‟ și așa mai departe. Cine greșește iese din joc.
începură să se distreze în felul acesta. Primul ieși din joc Călin.
Ursuzul refuză să joace, dar începu să-i urmărească cu o sclipire de zîmbet în ochi.
— Stați, cine rămîne ultimul se duce să ia bere la Urziceni. Sau la Făurei, că trenul stă mai mult acolo.
— Exact, dar dacă rămîne doamna ?
— Atunci te duci tu, Căline, că ai ieșit primul !
Continuară jocul. Ursuzul se prezentă și el — se numea Constantin Istrati și era inginer în orașul B. Apoi Vlad pierdu. Câștigătoarea era doctorița.
— Te-ai ars, Căline, te duci după bere.
— Cu toată plăcerea.
La Urziceni coborî și se întoarse cu două sticle de bere. Ii întinse sacul de sport lui Vlad, care scoase sticlele și le desfăcu. Doctorița și Călin refuzară să mai bea. încet, încet, în compartiment se așternu liniștea. Aproape de Făurei ațipiseră toți, afară de Călin, care stinse lumina, luă sacul și ieși pe culoar ca să-și aprindă o țigară.
2
Erau orele unsprezece noaptea. Colonelul Roman, așezat în fotoliu, se amuza cu o carte despre Egiptul antic. Din cînd în cînd, ridica ochii și atunci părea șocat de ce se află în jurul său. Fiică-sa, Marcela, avusese ideea năstrușnică să-i „reformeze‟ camera de
9
lucru. Totul era de bun gust, odihnitor, trebuia să recunoască dealtminteri că era mai plăcut pentru ochi decît înainte, dar de ani de zile colonelul se obișnuise cu obiectele așezate în anumite locuri, cu anumite culori și toată această noutate îi crea acum o stare de neliniște. Parcă tot era în vizită undeva și trebuia să se ridice și să plece. Spera cu vremea să se obișnuiască. Nu-i spuse nimic Marcelei, ca să n-o mîhnească. Prea era încîntată de isprava ei.
— Tată, la telefon ! Te caută Galațiul. După aceea îți aduc ceaiul. Are o aromă nemaipomenită. Avea dreptate tanti cînd spunea că a găsit un ceai nemaipomenit !
„Toate în casa asta au devenit cam nemaipomenite‟, nu se putu abține să nu bombăne colonelul trecînd spre holul mare, unde se afla telefonul.
— Da, Roman la telefon ! Ei, bună seara, bătrîne. Ce s-a întîmplat de-mi faci onoarea să mă cauți ? Nu ți-am mai auzit glasul de nu știu cîtă vreme ! După ce ascultă o vreme, colonelul spuse : Nemaipomenit, domnule ! după care își mușcă buzele. începea să-l scoată din sărite acest cuvînt pe care sora și fiica lui îl foloseau tot timpul și pe care, poftim, îl împrumutase și el. Da, da,... bine, bătrîne, o să trimitem, dar nu în noaptea asta, evident. Vor veni însă mîine foarte de dimineață.

Apoi Roman mai ceru informații, își notă unele lucruri pe un carnețel, mai vorbi puțin, transmise salutări celor de acasă, și închise telefonul.

Formă imediat un număr și, după o scurtă conversație, altul. Marcela auzi cum cere o mașină pentru ora șapte dimineața, care să plece la Galați, deslușì numele lui Andrei Pandrea, al Anei, apoi colonelul lăsă cam supărat receptorul în furcă.

— Tată. ceaiul tău se răcește !

'Roman însă bombăni :

■— De unde să-l iau eu acum ?

— Tată, dacă-1 cauți pe Pandrea, atunci telefonează la Ana. Toată echipa e acolo. Andrei, Alexandru și Ana ascultă muzică. Mai precis, Ana îi inițiază în muzică preclasică. Bărbatul Anei și colonelul Canta, în culmea fericirii că au scăpat, prin apariția noilor victime, joacă table în biroul lui Mușat.
10

— In ce îi inițiază ?

— în muzică preclasică. Are un set de discuri de nu știu unde, și-a procurat o carte de specialitate și acum e în plină activitate. Cînd am trecut eu pe acolo spre ora opt, Mușat și Canta stăteau în fața ei ca doi căței plouați și erau în culmea disperării. Norocul lor că în seara asta fuseseră invitați Alexandru și Andrei. Ceilalți doi au căpătat „pe loc repaus‟ și au șters-o să joace table. Așa cum o cunosc eu pe Ana, cred că la ora asta „lecția'*, este în toi ! Așa că...

— Și zici că Ana îl inițiază și pe Canta în muzică pre- clasică ? Și el nu protestează ?

— Nici nu suflă ! Ana îl consideră cel mai receptiv elev al ei. Ceilalți se mai revoltă din cînd în cînd. v

Colonelul Roman îl și vedea pe uriașal Canta, care nu încape în nici un fotoliu, stînd cu o mină reculeasă și ascultînd muzică preclasică ! După ce reuși să-și stă- pînească rîsul, formă numărul familiei Mușat.

— Bună seara, tovarășe Mușat ! Mă scuzați că vă deranjez, dar... Ei cum merge partida de table ? Bine ? Cel puțin îl bateți pe Canta ?... A, perfect ! Mă bucur. Dar, „inițierea‟ de alături mai continuă ?... Mulțumesc, da, dar nu pe soția dumneavoastră, ci pe Andrei Pan- drea îl caut, dacă nu vă deranjez prea mult... Colonelul auzi în receptor cum Mușat ia aparatul și pleacă cu el în altă încăpere, apoi cum transmite rugămintea lui, după care auzi vocea lui Andrei :

— Să trăiți, tovarășe colonel ! Căpitanul Pandrea la aparat!

— Bună seara. îmi pare rău că vă deranjez de la plăcuta îndeletnicire dar... am primit un telefon de la Galați și se pare că este nevoie de noi. Am să vă rog să vă convocați colaboratorii pentru mîine. Dumneavoastră și unul din ei veți pleca la Galați. Acum, deși e cam tîr- ziu, am să vă rog să veniți pînă la mine ca să vă informez și să stabilim cîteva lucruri privind noul caz. Mîine la șapte am ședință cu echipa căpitanului Teodorescu și nu o să mai am timp. Așadar, vă aștept.

— Am înțeles, tovarășe colonel. Sînt cu mașina, așa că în cîteva minute sînt la dumneavoastră.

11

3

Cîteva minute după miezul nopții, Andrei ieși de la colonel. Urcă la volan și porni. Ajungînd în dreptul barului „Continental‟ își reaminti brusc că ceilalți hotărîseră să-l aștepte aici și nu la Ana acasă. Opri mașina. O clipă fu tentat să nu intre,, dar se gîndi că împreună cu Ana se află și soțul ei și Canta, și că nu e bine să-i facă să-l aștepte degeaba. Coborind scările tresări. Intr-un grup vesel Andreescu povestea ceva. Ajungînd în dreptul lui, Andrei îl salută, prefăcîndu-se bucuros de întîlnire.

— Bună seara, Andreescule ! Unde îl ascunzi pe bunul meu prieten Vlad Braniște ? Pe unde-i umblă pașii ?

— A, bună seara, Sherlock Holmes ! Ciudat că nu-i știi cărările lui Vlad. Mereu am avut impresia că ție Iți povestește mai mult decît mie !

Vorbind, părăsi grupul și se apropie de Andrei.

■— Pe unde umblă ? repetă Andrei.

— Azi a sosit de la Hunedoara și imediat a plecat Ia Galați. Mîine se trage prima șarjă și n-a rezistat ispitei.

— A fost la Hunedoara ?

— Da, de ce te miri ?

•— Nu mă mir. Și unde a mai fost în ultimele zile ?

■— Nu-ți spun ? La Deva și Hunedoara. Stă acolo de-o săptămînă. A făcut un reportaj pe cinste !

— Ești sigur că nu a mai fost nicăieri ?

•— Nu pricep ce e cu întrebările astea.

■— Nimic. Mă întreb și eu de pe care din drumurile lui i-a venit moartea !

— Poftim ?!! Andreescu se uită tîmp la' Pandrea.

— Da, a murit în aeara aceasta în trenul de Galați. Mîine te căutăm noi la redacție. Mai precis Ana. Poate reușești să-i fii de ajutor.

— Da, sigur, repetă tot năucit Andreescu. Andrei porni fără rămas bun. Andrei ! stai, Andrei ! se agită redactorul șef după el, tu glumești ?

— Nu-mi arde de astfel de glume pe adresa lui Vlad.

12

— Dar, pentru Dumnezeu, ce legătură are moartea lui cu... voi, vreau să zic cu securitatea ?

— Nu știu. La revedere. Distracție plăcută !

Multă vreme Andreescu n-a putut pricepe de ce Andrei a fost așa de furios pe el în seara morții lui Vlad. Dacă l-ar fi întrebat, ar fi aflat că nici Andrei nu știa. în seara aceea și multe zile la rînd a fost furios pe toți oamenii, îl omorîseră pe Cioplitor, cel mai frumos suflet din generația lor, și nu-i putea ierta și înțelege de ce au făcut-o.

Cînd Andrei ajunse la masă, Ana înțelese imediat că se întîmplase ceva. mai grav decît un „nou caz‟.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă ea neliniștită.

— Nimic.

— Nu mănînci ?

— Nu mă simt bine. Și nici nu mi-e foame. Marcela mi-a dat cîteva plăcinte făcute în casă.

—• Andrei, ce s-a întîmplat ?

Glasul Anei era speriat dar și aspru. S-ar fi putut crede că ea era șefa și nu Andrei.

— A murit Vlad Braniște !

— „Cioplitorul‟ ?! Nu se poate !

— în trenul de Galați. Se pare că a fost otrăvit.

Cei din jurul mesei ascultau încremeniți.

— Eu propun să mergem înapoi acasă, spuse cu greutate inginerul Mușat. Avem și de mîncare, dacă cineva mai are chef de așa ceva, iar de băut iau eu de aici.

Ana îl aprobă cu un semn din cap și se ridică. Canta o urmă, numai Alexandru rămase pe scaun, privind uluit la toți. De „Cioplitor‟ auzise și el, încă din facultate, apoi îl cunoscuse prin Ana și Andrei, dar tot nu putea pricepe reacția tuturor.

După douăzeci de minute, cei trei se aflau în camera de lucru a lui Mușat.

— Și acum spune, Andrei, de ce l-au omorît ?

— Nu se știe dacă pe el voiau să-l omoare, răspunse îngîndurat Andrei.

— Ascultă, ori l-au omorît, ori nu ? Poți să fii ceva mai clar ?

— Nici eu nu știu prea multe amănunte. Intr-un compartiment de clasa I, în acceleratul de Galați, con

du eforul a descoperit trei oameni zăcînd fără cunoștință. Păreau adormiți. De fapt, morți sînt doi. Unul este Vlad'Braniște, cei de al doilea, un inginer militar — maior, sublinie Andrei. A treia victimă este doctorița Margareta Pintea, bucureșteancă, care a lucrat doi ani la un spital din Galați. Ea se află în stare gravă la spital. Cu semne de otrăvire. De fapt, doarme un somn din care nu știu dacă o să se mai trezească.

Andrei tăcu o vreme, după care reluă :

— Știți, inginerul acela, maiorul Constantin Istrati. Lucrează la colonia militară din B. Dar... în fîșul lui s-a găsit o notă de telefon pe numele căpitanului de securitate Alexandru Broșteanu din B. Din cauza acestei note de telefon am fost alertați noi...

— Ce caută nota de telefon a căpitanului în buzunarul unui inginer militar ? Și... stai nițel, de unde se știe așa repede că e căpitan de securitate ?... Că în B. n-or fi avînd obiceiul să treacă profesia în nota de telefoane...

Alexandru începea să-și iasă din uimire, explodînd ca de

obicei cu mai multe întrebări deodată.
— E brăilean, spuse Andrei. Anul trecut a fost în misiune la Galați și cei de acolo-1 știu. Se bănuiește că nu poate exista alt Alexandru Broșteanu în B. Au și telefonat la numărul de pe notă, dar nu răspunde nimeni. Mai departe deci. Ordinul de deplasare al maiorului Istrati avea ca destinație Bucureștiul, biletul de tren era pînă la Brăila, biletul doctoriței și al lui Vlad pînă la Galați.
— Deci erau morți încă înainte de Brăila ! Altminteri, maiorul ar fi trebuit să coboare.
— Da, sau poate erau numai inconștienți. Așa presupune procurorul din Galați. Dar care din cei trei trebuia să moară ?
— Vlad ?!
-— Se bănuiește că inginerul.
Andrei tăcu.
— Dă-i drumul, Andrei ! Și tu crezi că Vlad, nu-i așa ?
— Nu cred nimic. Și lasă intuițiile sentimentale !
•— Nu-s sentimentale, dar eu știu că Vlad a fost cel însemnat de moarte.
14
— Am impresia că muzica medievală a început să-ți influențeze vocabularul, îi răspunse repezit Andrei. Să lăsăm prostiile ! Uite, Ana, eu cu Alexandru plecăm la Galați. Mîine. dimineață tu te duci la redacție — l-am și anunțat pe Andreescu — apoi la locuința lui Vlad. Vei primi ordin de percheziție, ca să nu facă scandal ma- dam Virtej. Apoi, dacă mai ai timp pînă venim noi, te ocupi de doctoriță. Se pare că nu este în relații prea bune cu soțul ei, un profesor de la medicină, care a crescut-o de la vîrsta grădiniței, sau cam așa ceva. Pricepi, nu ? Dar primul telefon îl dai la ofițerul de serviciu. Să-ți spună dacă există în B. un căpitan de securitate cu numele de Broșteanu, uite telefonul lui — Andrei îi întinse Anei o hîrtiuță mică — și dacă mai există și un maior Istrati la colonia militară din apropiere. I-am rugat eu să verifice. Mîine la șapte ai toate informațiile. Ei, cred că este suficient pentru ziua de mîine, adică pentru primele ore ale dimineții. Ce zici ?
— Am înțeles, tovarășe căpitan !
Glasul Anei era pierdut. Surprinși, Andrei și Alexandru își ridicară ochii fixați pînă atunci cu încăpă- țînare pe luciul biroului. Ana plîngea. Ținea în brațe o statuetă de lemn — Andrei recunoscu darul făcut de Vlad de ziua Anei — și pe față îi curgeau tăcut lacrimile. Cînd simți privirile celor doi începu să plîngă cu sughițuri, ca un copil.
— Ana, ce înseamnă asta ? Vocea lui Andrei era pierdută și ea. Ana îl speria îngrozitor cînd începea să plîngă.
— Săracu' „Cioplitor", hohoti ea, a murit...
— Ana, te rog ! Așa nr-o să-i putem fi de nici un folos.
— Ești un caraghios, auzi ? Ce folos îi mai putem aduce noi dacă-i mort ? Poți să-l învii ? Spune ! Spune tu, tu care ai

stat patru ani la rînd, seară de seară, în camera aia a lui ! Camera viselor ! Tu, care plecai în fiecare seară de acolo cu sufletul mai plin și mai frumos. Poți să-l înviezi ? Spune ! Iar eu trebuie să mă duc mîine acolo, în camera lui, camera viselor, și să fac percheziție, să pipăi lucrurile acelea vii și să mă gîndesc că

15

Cioplitorul e mort... Spune, Andrei, cum să-i mai fim de folos ?

Izbucnirea Anei îi amuți pe amîndoi. Andrei, care era la fel de slab ca Ana în fața acestei situații, o înțelegea. „Cioplitorul‟ era prima ființă dragă care murea ; era prima dată cînd moartea cuiva răsucea în ei cuțitul unei spaime ciudate. Disperarea aceea văzută pe chipul rudelor morților de care se ocupase pînă acum, o vedea acum pe chipul Anei și o simțea în el. Nu era atît disperare, cît o cumplită milă pentru sine și dorința ciudată să existe cineva sau ceva mai puternic decît toate puterile cu care se întîlnise pînă acum, ca să-l ajute...

— Ana, uite, dacă nu vrei, nu te duce acolo. Ne ducem noi cînd ne întoarcem de la Galați.

— Lasă-mă-n pace, Andrei. Iar ești penibil. Săracu' Cioplitor, începu să se vaite Ana din nou.

Disperat, Andrei apelă la soțul Anei, iar el cu Alexandru plecară, lăsîndu-1 pe Mușat s-o liniștească. Dealt- minteri nici nu era bine să mai stea. De cîte ori o vedeau plîngînd, cei doi știau că urmează cîteva zile de persecuție. Anei nu-i plăcea să fie văzută în această stare, dar nici nu se putea stăpîni cînd simțea nevoia să plîngă.

Canta mai rămase în casa familiei Mușat și după plecarea celor doi ofițeri.

4

La șase și jumătate dimineața erau la Galați. De la sediul procuraturii județene, plecară la morgă. In holul de la intrare se aflau doi lucrători de miliție, procurorul și un căpitan de securitate, al cărui nume Andrei nu-1 reținu, obsedat de ideea că peste cîteva clipe îl va vedea pe Vlad mort. Cuvîntul mort nu-i mai spunea nimic. Simțea doar o gheară în gît. De data aceasta, i se prezenta prea clar abisul de care oamenii se temeau mai cumplit decît de propria lor moarte — puterea de a accepta un adevăr teribil, despărțirea ireversibilă de cineva. Procurorul începu să expună cazul.

16

/

El telefonase, eu aprobarea organelor județene, colonelului Roman. Andrei aflase de la colonel că procurorul îi este un vechi coleg și prieten încă de la liceul brăilean „Bălcescu‟ și apoi din facultate. Cu o față cenușie și rece, procurorul le vorbea ca despre un eveniment cu totul indiferent. Respectiv, conductorul de bilete, făcînd un ultim tur prin compartimente după coborîrea tuturor călătorilor la Galați, a

descoperit trei oameni adormiți în compartimentul al patrulea. A încercat să-i trezească. Spre spaima lui, a descoperit că sînt pe moarte. A fost chemată miliția gării, apoi procuratura orașului. Descoperirea legitimației maiorului inginer precum și a chitanței de telefon pe numele lui Broșteanu a făcut necesar apelul la organele de securitate din oraș și apoi la centru. Glasul procurorului nu ieșea din monotonia inițială. S-au făcut toate fotografiile necesare, s-au luat amprentele, apoi victimele și lucrurile lor au fost aduse aici. Autopsia — ale cărei prime rezultate se obținuseră în ceasurile cînd Andrei și Alexandru călătoreau de la București la Galați — confirma prima bănuială a medicului legist, și anume că cei doi muriseră otrăviți cu o substanță care-și face efectul cam la un ceas și ceva de la administrarea ei, dar care provoacă dureri puternice. Probabil de aceea substanța a fost asociată cu un somnifer foarte puternic. Somniferul și otrava au fost administrate în bere. Este singurul lucru comun consumat de cei doi. S-au găsit două sticle în compartiment, fără urme ie otravă însă. Sticlele poartă amprentele lui Vlad Braniște și ale maiorului Constantin Istrati.

— Este sigur că „fîșul" în care s-a găsit chitanța de telefon pe humele ofițerului de securitate Broșteanu aparținea lui Istrati ?

Glasul lui Andrei venea și el de departe, străin și indiferent.

*— în compartiment era agățat în cuierul din spatele lui și apoi ca măsură i se potrivește numai lui.

— N-a mai călătorit nimeni în compartiment cu ei ? Ce-și amintește conductorul ?

— Nu-și amintește nimic de compartimentul în care s-a băut bere.

17

— Cred că s-a băut bere în toate compartimentele, sau aproape în toate. Ieri a fost o căldură anormală pentru luna mai. Și totuși trebuie să-i fi atras ceva atenția. Unde-1 găsim pe conductor ?

— Se află la noi. L-am rugat să rămînă, deși trebuia să plece cu trenul de dimineață.

Procurorul se întoarse către un lucrător de miliție și-l rugă să-l invite pe conductorul de bilete. în birou intră un om cu părul cenușiu și ochii obosiți de nesomn.

— Poftiți, vă rog. Cum vă numiți ?

— Martin Ilie.

— Tovarășe Martin, am să vă rog să mergeți cu mine în sala de alături. Să ne uităm la cei doi decedați. Poate vă amintiți ceva.

— Să mergem, tovarășe, da' vă spun că nu-mi amintesc nimic, în toate compartimentele s-a băut bere și peste tot se vorbea și se rîdea.

Andrei se gîndi că omul răspunde la niște întrebări puse mai înainte de procuror, și că este atît de obsedat de ele încît

nu se mai poate gîndi la alte lucruri legate de compartimentul cu pricina. Trebuia deci, cu alte întrebări, să-l scoată din acest cerc obsesiv.

— Deci și acolo s-a ris și s-a vorbit. Oamenii se cunoșteau, ori poate s-au împrietenit după ce a plecat trenul ? Ce impresie v-a făcut ?

— Păi nu știu dacă și la ei se rîdea.

— V-ar fi rămas în memorie un compartiment în care ar fi fost tăcere... Dar să mergem.

Trecură alături numai Andrei, Alexandru. Martin și procurorul șef. Un infirmier apăsă pe niște butoane și din zidul alb-metalic apărură pe un fel de mese-sertar cele două cadavre. Erau acoperite cu pînză'albă impermeabilă.

— Sînt îmbrăcați ?

— Nu, tovarășe ! răspunse rece infirmierul.

— Să-i îmbrace.

Stăteau pe niște taburete rotunde și se uitau la cei doi oameni deveniți peste noapte păpuși de ceară. Martin nu rezistă și ieși afară. Nimeni nu-1 opri. Andrei vru să-și aprindă o țigară, dar se abținu și o înfipse în buzunarul de sus al sacoului. Il îmbrăcau pe Vlad. „Măi

Andrei, măi, dacă ai ști tu ce de vorbe mai spun lemnelâ astea, măi, tare te-ai mai minuna !‟. Din camera de mansardă și o porțiune din pod Vlad făcuse în studenție un adevărat atelier. Cioplitorul vorbea cu ei, vorbea cu lemnele lui și în vremea asta camera mică se umplea de fum și deschideau ușa largă spre pod, umplîndu-le pe amîn- două cu cearta lor pentru „problemele vitale ale omenirii‟. „Puneți lumea la.cale, puneți-o, măi, că ea săraca în atîta amar de vreme n-a fost vrednică s-o facă ! Toate au un bun simț clin firea lor. O lege a lor. Așa cum are lemnul ăsta. A crescut după un bun simț al lui, dat de mama natură, după niște legi aflate în el, pe care le-a așezat în mijlocul legilor din jur, a făcut pace cu ele și a început să crească. Poate ar fi vrut s-o ia razna așa, în sus, sau să se lățească. Dar vedeți voi, mai erau și alții p-acolo, care i-au zis : Ia stai, frate-miu, unde te crezi ? Și fratele a stat. Și a judecat că pămîntul și soarele nu-s numai ale lui. Și uite așa s-a făcut bunul simț al copacilor. Și puii lui au luat bunul simț de la el. Au mai încercat ei unii să se păgînească, dar atunci pădurea își vîntura crengile a mînie și a sfat. Și uite așa pădurea și-a învățat copacii să aibă loc, să nu se creadă unul mai breaz ca altul. Legea bunului simț nu-i bine s-o calci, că-i schilodești pe cei din jurul tău. Așa ca ursul, cînd calcă peste mușuroiul de furnici !‟

Fabulele lui Vlad, spuse cu vorbă rară, stîrneau proteste, unii îl puneau la punct cu „conservatorule !‟, alții cu argumente ceva mai concrete încercau să-l convingă de ceva și cearta se stîmea din nou. „Cine a călcat legea bunului simț, Vlade ?‟

— Gata, tovarăşe Pandrea.
— Să vină conductorul.
5
Omul părea din ce în ce mai obosit.
— Stai jos, tovarăşe Martin. Aşa. Şi acum ascultă-mă cu atenţie. Deci ai intrat în primul compartiment de la capătul vagonului.
19
— Da.
— Ai cerut biletele. Acolo se bea bere. Ai perforat şi te-ai gîndit că ţi-e sete şi dumităle.
— Drept.
— Ai plecat mai departe. Ai perforat iarăşi bilete. Oamenii beau bere, sau suc, vorbeau, se întrebau unde călătoresc, iar unii rîdeau. Ai ajuns la compartimentul patru. Ai deschis uşa şi i-ai văzut pe cei de aici. Cum erau aşezaţi ?
— Păi nu-mi amintesc...'
— Bine, atunci îţi spun eu cum stăteau. Tînărul de colo, şi-l arătă pe Vlad, stătea la fereastră. Cu faţa spre locomotivă...
Martin se uită ca trezit din somn la Andrei.
— Aşa-i... De unde ştiţi ?
— Niciodată nu călătoreşte pe alt loc. Este un obicei al lui. La trenurile cu locuri rezervate, dacă avea alt loc făcea schimb, convingea nu ştiu cum lumea să-i cedeze locul acela. Voia să vadă totul afară. Şi nu-i plăcea să stea cu spatele.
— îl cunoaşteţi, tovarăşe ?
' — Da.
— E drept că stătea la fereastră. Doamna era lîngă uşă, pe partea tînărului. Tot cu faţa la drum, cum ziceţi dumneavoastră.
, — Aşa, deci ai intrat. Ai cerut biletele. Cine ţi le-a dat primul ?
Martin se uită la cei doi şi deodată uimit se întoarse spre Andrei :
— Nu-i aici !
— Cum nu-i aici ?!
— Păi nu-i aici. Tînărul cu berea. Era acolo, în faţa acestuia mort. Tot la fereastră, da cu spatele la drum. El mi-a dat biletele întîi şi pe urmă băiatul ăsta de aici, decedatul. Şi a întrebat de restaurant. Şi tînărul celălalt, care nu-i aici, a zis că are el bere, cînd le-am spus că n-avem vagon restaurant, şi a scos sticlele din sac... Doamna mi-a dat şi ea biletele, apoi celălalt, cel de colo cu părul sur. Şi am ieşit. Da, aşa a fost. i
20
Conductorul parcă se trezise din somn şi vorbea uluitor de repede. Se uita fix la Vlad şi vorbea, vorbea de parcă citea pe faţa lui. Şi deodată tăcu iar, foarte obosit.
— Tovarăşe Martin, eşti sigur că mai era cineva în compartiment ?

— Sigur, tovarăşe. Uite, tînărul acesta a întrebat de vagon-restaurant. şi cel din faţa lui, cel care nu-i aici, i-a spus că are el bere. Sigur. Asta mi-aduc aminte. Şi eu m-am gîndit atunci că e rău că n-avem. vagon-restaurant. De asta mi-aduc aminte. Şi mi-aduc, aminte cum a scos sticlele din sac. Două sticle.

— Cum arăta tînărul ?

Conductorul se uită iar buimac la, Andrei, pe urmă îşi întoarse privirea spre Vlad, căutînd parcă ajutor.

— Era înalt, că a luat uşor sticlele din sac şi sacul era sus în plasă şi el nu s-a înălţat deloc ca să ajungă la ele.

— Era slab sau gras, brunet sau blond ?

— Nu-mi amintesc. Ştiu că a luat sticlele uşor din sac, de acolo, din plasă. Nu s-a înălţat deloc cînd le-a luat...

Conductorul repeta mecanic povestea cu sticlele luate uşor din plasă, de parcă îi era frică să nu uite pe neaşteptate acest amănunt. Era tulburat de oboseală, de nesomn şi de obsesia acelui compartiment cu morţi, despre care de azi-noapte încoace i se puseseră sute de întrebări. Probabil simţea în tot corpul căldura aceea lipicioasă ' a oboselii din dimineţile de vară după nopţi nedormite şi ar fi vrut să intre într-o apă rece, să se limpezească...

Alexandru gîndi că probabil omul .reţinuse doar statura tînărului — „foarte înalt‟ — pentru că el, conductorul, era mărunt.

— Şi ce-a făcut cu sticlele ? nu obosea Andrei cu întrebările. Parcă nu simţea căldura aceea lipicioasă pe care o încercau toţi cei de faţă. Dealtminteri, deşi nu dormise toată noaptea şi condusese maşina de la Bucureşti la Galaţi, arăta proaspăt iar hainele pe el nu aveau nici o cută. -
v
21

— Le-a pus pe masă, veni răspunsul lui Martin. După asta eu am ieşit.

— Nu-ţi aminteşti nimic altceva despre acest compartiment ?

— Nu. La Urziceni au urcat puţini oameni. Eu m-ara dus in vagonul vecin şi doar la Făurei am venit înapoi. Au coborît cîţiva şi a urcat o singură femeie — din greşeală, avea bilet de clasa a doua.

— Din cei de la compartimentul patru a coborît cineva ? La Făurei sau la Brăila ?

— Nu-mi amintesc.

— Luminile erau aprinse pe culoar ?

— Da.

— A mai intrat cineva, vreun pasager nou mă gîn- deam, în acest compartiment ?

— Nu. că ar fi trebuit să-i perforez biletul şi eu nu-mi amintesc să fi făcut asta.

— Putea să intre acolo fără să-l observi. Atunci cînd ai plecat în vagonul vecin, de exemplu.

— Cînd am trecut pe culoar nu era nimeni în plus înăuntru.

Aş fi observat. Noi, conductorii, avem ochiul format, ştiţi, prindem imediat apariţia unui nou călător în vagon chiar dacă nu l-am văzut urcînd.

— Mulţumesc, tovarăşe Martin. Mergi şi te culcă. Dar să ne laşi adresa din Bucureşti. Poate o să te mai căutăm.

— La dispoziţia dumneavoastră. Dacă-mi mai aduc aminte ceva... îmi pare rău că nu vă pot fi întru totul de folos...

— Unde a coborît tînărul cu berea ? izbucni scurt întrebarea lui Andrei.

Privirea neputincioasă a lui Martin era mai grăitoare decît orice cuvînt.

— Ştiu eu, încercă el totuşi plin de bunăvoinţă, poate la Galaţi. Aici a coborît toată lumea, de asta nu xni-1 amintesc coborînd...

— Dar absenţa lui din compartiment ai sesizat-o cumva înainte de Galaţi ?

— ...Nu, şi cred că la o vreme au stins lumina...

:— Sigur au stins lumina ?

22

— Aici, la Galaţi, compartimentul nu era luminat, altfel aş fi[1] văzut că ei stau acolo şi nu coboară... Cred că o stinseseră de mult. Li s-o fi făcut somn... Da. cred că au stins-o înainte de Brăila, altminteri mi-aduceam aminte ceva din mişcările de acolo. Dar aşa, parcă au dispărut din ochii mei deodată...

Deşi memoria conductorului de tren nu funcţiona cum trebuie, Andrei era tentat să-l creadă, tocmai pentru acest „parcă au dispărut din ochii mei deodată". Automatismul memoriei păstrase pe cei patru atît timp eît acţionaseră asupra ei prin mişcare. Lumina se stinsese înainte de Brăila, grupul celor patru intrase în uitare pentru că ochiul omului era atent la ce se mişcă prin vagon.

— în nici un caz n-au stins ei lumina, spuse Andrei. Cit erau treji n-aveau de ce s-o facă, mai ales aproape de Brăila, unde inginerul trebuia să coboare....

Andrei se adresa conductorului, dar de fapt îşi urmărea firul propriilor sale raţionamente.

— Mulţumesc, tovarăşe Martin. O să te mai căutăm noi dacă o să mai fie nevoie... Iar dacă între timp dumneata îţi mai aminteşti ceva, uite telefonul acesta. întrebi de Andrei Pandrea.

Apoi ieşiră din sala aceea de o curăţenie cenuşie şi cu miros de formol.

6

— Aş vrea să văd toate obiectele găsite în compartiment.

— Da, bineînţeles, răspunse procurorul.

Glasul îi era puţin iritat, şi aproape sigur că Andrei era acela care-1 iritase. Poate era prea sigur pe el şi prea categoric acest căpitan tînăr.

Alexandru ştia însă că atunci cînd începea să lucreze,

Andrei nu mai era atent la ce impresie lasă asupra oamenilor cu care lucra. Nici nu-1 mai interesa, n-avea timp să se mai complice în nuanțe și menajamente. Important era doar firul lucrurilor în anchetă și logica lor.
23

•— Amprentele tînărului dispărut —- adică alte amprente decît ale celor trei victime — au fost găsite pe obiectele din compartiment ?

— Sînt multe amprente neidentificate pe obiectele care aparțin celor trei. Am însemnat în mod special pe cele mai proaspete. Pe sticle se află numai amprentele lui VIad Braniște și Istrati, iar pe gîtul sticlelor o amprentă necunoscută. Poate aparține acelui tînăr. Dar amprenta de pe gîtul sticlei nu se mai repetă pe nici im alt obiect.

— Pe aparatul de filmat al lui Vlad Braniște se află astfel de amprente neidentificate ?

— Da. Dar nici ele nu se repetă. Aparatul însă n-are peliculă. Și este prost închis, ca și cum cineva ar fi umblat în grabă la el.

— Interesant.

— Amprente necunoscute se află de asemenea pe geamantanul doctoriței — diferite pe mîner și pe pereții geamantanului, Uitați-vă aici.

Procurorul îi întinse lui Andrei niște fotografii, dar acesta îi făcu un semn : „pe urmă‟. Amprente necunoscute se află pe geanta maiorului. Pe chitanța de telefon a lui Broșteanu nu se află amprentele maiorului Istrati. Glasul procurorului era tot obosit, dar parcă mai puțin iritat.

— La prima constatare, urmă el, afară de cele ce v-am spus, amprentele necunoscute nu se repetă la cei trei pasageri, adică la obiectele lor. Necunoscutele sînt în toate trei cazurile necunoscute.

— Da, cred că a fost clar, îi zâmbi Andrei pentru prima dată. Știți, spuse el brusc, Vlad Braniște mi-a fost un foarte bun prieten.

Procurorul își plecă ochii. Andrei întindea o punte de înțelegere și procurorul regreta acum că se enervase atît de copilărește.

— îmi pare rău.

— Vă rog ! Pot să vă mai întreb unele lucruri ?

— Cu toată plăcerea vă voi răspunde, imită procurorul tonul politicos. Bănuiesc că ceea ce vă interesează să aflați de la mine este legat de doctorița Pintea, nu-i așa ?

— Da, îi zîmbi din nou Andrei.
24

— Mda... într-un fel este foarte greu. Doctorița Pin- tea a lucrat aici. Doi ani, la un spital... A plecat de un an. O cunosc mai mult din vedere... și mai ales din auzite. A fost asistenta chirurgului Matei Proea.

— Sper să putem sta de vorbă cu doctorul Proca.

— Da, l-am anunțat- de accidentul doctoriței. Dealt-

minteri, ea este internată la spitalul unde a lucrat. Pe Matei Proca o să-l găsim sigur acolo. Putem merge, deși nu prea văd ce legătură are cu asta, cu cazul în sine... Și pe urmă povestea asta pică foarte prost, adăugă ca pentru sine procurorul.

— De ce ? se miră Alexandru.

— Fiica doctorului se căsătorește mîine. Știți, Matei Proca suferă foarte mult, a fost zguduit de întâmplare. Ține foarte mult la doctorița Pintea, o considera un excelent chirurg, mai precis dotată cu toate calitățile necesare unui chirurg excelent. Nu vizita noastră pică prost, ci accidentul. Asta am vrut să spun. Matei Proca și-a exprimat dorința să vă vadă și să stea de vorbă.cu dumneavoastră.

Se părea că nu existau șanse pa încordarea dintre Andrei și procuror să dispară. Vinovat era Andrei, care era necăjit și furios. Și de data aceasta intrase în starea de „polemică", cum spunea Ana, stare neplăcută dar mai ales incomodă pentru partenerii de lucru și foarte periculoasă pentru adversari. Cînd îl vedea așa, Ana se bucura : „Andrei este cu toată materia cenușie în stare de atac pe linia întîi a frontului !"

— Văd că știți multe despre doctorul Proca, și mai ales mi se pare ciudat că nu spuneți ..Margareta Pintea", adică numele întreg, cum fac deobicei anchetatorii cînd vorbesc de „pacienții" lor, ci insistați pe cuvîntul „doctorița", căruia îi mai dați și o nuanță ciudată. Cînd vă aud pronunț.îndu-1 am senzația că mă aflu în cercul de prietene al tantei Clara cînd se bîrfesc partenerele de bridge absente în clipa aceea ! Tanti Clara, adăugă el, este prea buna mea mătușă, care a avut curajul să mă crească. Și cu care locuiesc încă, spre fericirea mea !

„Andrei bate cîmpii, nu se putu abține Alexandru să hu gîndească. O să se certe cu procurorul și se duce dracului ancheta de aici !"

25

Dar asupra procurorului efectul fu fulgerător, cum se așteptase Andrei. Se înroși răspunzând repezit :

— Pe doctorul Proca îi cunosc foarte bine, pentru că sîntem prieteni de mai bine de douăzeci de ani. Asta-i una. Cît privește „doctorița", și-a atras singură această prescurtare de nume. Așa îi spune tot orașul. Și, nu cu admirație. Cînd te încurci cu străini din port nici nu te poți aștepta la altceva de la un oraș portuar cum este Galațiul, încheie procurprui de-a dreptul furios.

— Excelent, asta am vrut, stimate tovarășe procuror, spuse satisfăcut Andrei.

Uitîndu-se unul la altul, izbucniră în rîs. Procurorul înțelese, în sfîrșit, că Andrei i-a întins o cursă ca să-l scoată din tăcerea lui politicoasă, înțelese că el, procurorul, prea se ținuse de o parte pînă acum, și că tînărul căpitan picat de la București a făcut exact ce trebuia ca să-l „implice" mai activ în afacere.

— Da, aveți dreptate, rîse procurorul. Cît despre doctorița Pintea, aș vrea să vă mărturisesc că nu împărtășesc părerile orașului... ci pe cele ale lui Matei Proca.

— Și eu cred la fel, zîmbi Andrei. Adineauri mi-ați vorbit cu vocabularul cu care probabil prietenele soției dumneavoastră comentau cazul Margareta Pintea !

— Nu numai prietenele soției mele, ci chiar și ea. Ne-am și certat odată din cauza asta. Dar, mă rog. Eu zic să mergem la Matei la spital. Acolo vom discuta mai pe îndelete. Pe drum am să vă povestesc și eu cîte ceva.

— înainte de a pleca, pot să vă rog să cereți prin telefon procuraturii Brăila și celei din Făurei cîteva informații ? Rugați pe un colaborator al dumneavoastră s-o facă în lipsa noastră.

Aceeași rugăminte o adresă Andrei și colegului său gălățean, căpitanul Negură.

7

Spitalul părea să nu fie departe și Andrei propuse să se meargă pe jos. Voia de fapt să cîștige timp și să afle cit mai multe cu putință de la procuror.

— Păi ce să vă spun ? Acum trei. ani. Margareta Pin- tea. a venit ca stagiar la spitalul unde lucrează Matei Proca. Evenimentul a fost remarcat de cucoanele din oraș : o femeie foarte frumoasă și elegantă. La ci te va luni s-a aflat că Matei Proca nu mai face nici o operație fără Margareta Pintea, și că Proca o consideră cel mai serios și mai talentat asistent al său. Matei mi-a spus odată că asistenta lui va ajunge un mare chirurg. Atunci am. aflat că tînăra doctoriță datorează în cea mai mare parte această pregătire soțului ei, profesor-chirurg, unul din maeștrii adorați la facultatea de medicină. Tot în această perioadă s-a aflat că bărbații, mai ales colegii din spital, îi fac insistent curte Margaretei Pintea. Toate insistențele au rămas fără rezultat însă, și doctorița Pintea și-a atras respectul celor din jur. în cîteva rîn- duri a vizitat-o soțul ei. Dar, după una din vizite, Matei mi-a spus cu amărăciune că Margareta nu este fericită, că nu-și iubește soțul, mai mult, crede că îl detestă. Și într-o zi natura a învins. La un an după sosirea ei aici am aflat — comentat la un ceai al nevesți-mi — că doctorița Pintea s-a încurcat cu un străin. Faptele reale, fără comentarii răutăcioase, le-am aflat de la Matei. Peter Gunter, funcționar la o agenție comercială, s-a internat în spital pentru o operație. Doctorița Pintea s-a ocupat în mod special de bolnav, care nu știa încă românește, ajutîndu-1 și să se înțeleagă cu cei din jur. Apoi s-a aflat că cei doi au devenit foarte buni prieteni, că ies împreună în oraș, că el o vizitează acasă, că Margareta îi dă lecții de limba română și așa mai departe. Rezultatul a fost că vechile cunoștințe au rupt relațiile cu ea. Singurul om care îi arăta în continuare prietenie era Matei. în ciuda atmosferei de gheață din jurul

ei — chiar și soția lui Matei, care lucrează la același spital, își schimbase mult purtarea — Margareta era fericită. Pînă cînd soțul ei, sesizat probabil de cineva, a venit și a făcut un scandal îngrozitor aici, a amenințat că se va plînge ambasadei, ministerului de externe, că va face tot ce este posibil să obțină expulzarea lui Gunter. Margareta a amenințat cu despărțirea, soțul ei a pus mîna pe telefon să sune la București. Speriată de perspectiva unui scandal care se va termina cu plecarea lui Gunter, Margareta a accep-

tșd să se întoarcă la București. Atunci am aflat că ea a vrut să divorțeze încă din ultimul an de facultate, dar că soțul ei a șantajat-o cu sinuciderea, familia ei a amenințat-o și ea în fel și chip și au convins-o să nu se despartă. Dar la terminarea facultății ea a cerut să plece în provincie, deși soțul ei voia s-o oprească la catedră sau ceva în genul acesta. Nu este nici un an de cînd doctorița Pintea a plecat de aici. A mai venit de cîteva ori, dar știu că Gunter se duce., aproape în fiecare sîmbătă la București cu mașina. Se părea că totuși se vor căsători. Ceva mai precis vă poate spune Matei.

Se așternu tăcerea, toți trei urmăreau circulația de dimineață a străzii, dar și Andrei și Alexandru așteptau încă ceva de la procuror. Nu știau ce, dar așteptau." Procurorul simțea și el așteptarea în tăcerea celor doi și, oftînd, continuă cu un efort vizibil :

— Tovarășe căpitan, credeți cumva că din cei trei ținta asasinatului a fost doctorița Pintea ?

— Și de ce nu ?

—- Am convingerea că mai degrabă unul din cei doi bărbați a fost vizat. Și cînd spun asta mă bazez pe un singur amănunt pe care-1 știu și care exclude de la început premeditarea asasinării Margaretei Pintea.

Andrei și Alexandru îl priviră întrebători și oarecum mirați. Procurorul tuși scurt și urmă :

— Felul în care a fost organizat asasinatul o exclude pe Margareta Pintea dintre cei vizați. Oamenii care o cunosc pe doctoriță știu că ea detestă berea. Matei a întrebat-o odată rîzînd cum se împacă gusturile ei cu cele ale lui Gunter, care era un mare băutor de bere. Ori, în astfel de situație, nu văd ca cineva să pună la cale otrăvirea ei tocmai cu această băutură. Trebuie să recunoașteți că asasinul își cunoștea victima, sau teoretic trebuia s-o cunoască și să știe cît mai multe despre ea.

— Nu-i obligatoriu, veni răspunsul lui Andrei. Uneori executanții nu știu nici cum arată victima lor la față...

— Ce vreți să spuneți ? !... întrebă procurorul. Credeți că' există posibilitatea unui asasin... cum să-i spun, tocmit ? !

— Un asasin angajat numai pentru această acțiune și atît. Poate, pentru motive neștiute de noi, Margareta Pin-

tea trebuia să dispară pur și simplu. Și să dispară înainte de a se intîlnj cu Gunter ! înainte de a-i comunica ea lui Gunter ceva. Ceva atit de important încît a trebuit să moară un om. Asta nu vi se pare posibil ? Și pe urmă povestea cu. berfea cade. Doctorița Pintea vă contrazice. A băut totuși bere. Judecind după faptul că prezintă aceleași simptome pe care le prezintă și cei doi morți ! Ce ziceți ?

La spital, doctorul Proca îi aștepta în cabinetul său. O soră drăguță îi conduse prin labirintul coridoarelor.

— Pe aici, vă rog. Deschise o ușă și anunță : Au venit tovarășii !

— Poftiți, vă rog !

Procurorul făcu prezentările, doctorul Proca îi invită să ia loc.

— Vă stau la dispoziție. Sînt foarte îndurerat de cele petrecute. Margareta a fost cel mai bun asistent al meu și este un om minunat. Un real talent, foarte devotată profesiei. Am regretat mult plecarea ei la București.

Vorbind, doctorul Proca era vizibil tulburat. Andrei îl urmărea și se gîndea cînd ar putea să-i pună o întrebare. Dar îl scoase din încurcătură chiar doctorul :

— Cam ce-ați dori să aflați de la mine ?

— Tovarășe doctor, am venit pentru că tovarășul procuror ne-a comunicat dorința dumneavoastră de a...

Procurorul tresări, uluit de sîngele rece cu care Andrei mințea. Era adevărat că doctorul Proca dorise să-i vadă, dar și Andrei insistase să-l întîlnească pe doctor. Andrei însă nici nu clipi, îi convenea acum numai jumătate de adevăr. Doctorul și procurorul știau mai multe, iar din aceste multe lucruri, el, Andrei, ar fi aflat poate prea puține dacă începea cu întrebările. Și n-ar fi aflat poate esențialul. O întrebare putea canaliza discuția pe un drum lăturalnic sau chiar greșit.

— Da, eu am dorit să vă văd. Eram sigur că veți ancheta și aici cazul doctoriței Pintea, și cum știu că puțini oameni gîndesc drept despre ea, am vrut să vă spun eu adevărul, așa cum este, nedeformat de prejudecăți. Pentru că în povestea doctoriței Margareta Pintea nu este nimic urît, dubios, și ca atare nu vreau ca...

Andrei asculta tăcut. Ar fi putut să intervină cu ceva, dar prefera să tacă.

— Faptul că securitatea anchetează acest caz m-a pus pe gînduri, urmă doctorul. De aceea am vrut să vă vorbesc. Margareta Pintea este de doi ani prietenă cu un străin, Peter Gunter, un om cinstit, cu care trebuia să se căsătorească. Dar mai înainte trebuia să obțină divorțul. Relația lor a stîrnit aici multe discuții. Imaginația oamenilor este întotdeauna foarte bogată, atunci cînd se apucă de țesut lucruri rele sau senzaționale la adresa semenilor lor. Dacă din cei trei, cea vizată a fost asistenta mea — dar nu cred asta — singurul om

care putea s-o omoare este soţul ei, profesorul Ştefan Pintea, pentru că este singurul care avea un motiv : Margareta înaintase de acum cinci luni acţiunea de divorţ, iar el mi-a mărturisit că nu o să poată supravieţui despărţirii. Dar Ştefan Pintea este medic, şi un medic nu poate ucide. Asasinatul este incompatibil cu morala unui medic. Dacă omul Pintea ar fi putut nutri gînduri sumbre la adresa soţiei sale, mîna chirurgului Pintea nu s-ar ridica niciodată să ucidă !

Andrei îl privi uluit şi-i veni gîndul năstruşnic să aplaude. Sunau foarte frumos cuvintele lui Proca, dar Margareta Pintea se afla în spital, otrăvită cu o substanţă care se găseşte numai în marile laboratoare, după cum fusese adormită cu un somnifer folosit la operaţii în cazul pacienţilor care nu suportau anestezicele obişnuite. Dozarea otravă-somnifer, ca şi substanţele folosite reclamau categoric amestecul unui. medic, şi încă al unuia obişnuit cu practica sălilor de operaţii.

— Ce părere aveţi de asta, tovarăşe doctor ? zise Andrei. în cazul nostru, pînă acum nu avem decît un singur medic-chirurg care are legătură cu povestea asta — doctorul Ştefan Pintea.

-— Nu cunosc amănunte despre ceilalţi doi. dar nu este exclus ca şi în cercul lor să existe medici, chirurgi, farmacişti, care să se fi folosit de aceste substanţe.

— De ce să ocolim evidenţa ? replică Andrei. Pentru că dumneavoastră îi purtaţi prietenie profesorului Pintea şi pentru că păstraţi încă imaginea romantică a jurământului depus de fiecare medicinist la terminarea facultăţii ? Dar, tot în numele acestui jurămînt, văd că

sînteţi gaia să credeţi că alţi medici, nu Pin tea, ar fi putut folosi otrava !

Proca îl privi interzis.

— Vă rog să mă iertaţi, tovarăşe doctor, urmă Andrei, dar eu personal am anchetat cazul a doi medici care s-au folosit de masa de operaţie pentru a ucide ca să-şi salveze pielea. De fapt, nici nu-1 acuz pe profesorul Pin- tea de a-şi fi ucis soţia. V-am răspuns numai la ipoteza emisă şi desfiinţată de dumneavoastră în numele unei morale. Dar morţii există, morala este evident încălcată şi ca atare noi de aici trebuie să pornim pentru elucidarea cazului. De la faptul că un criteriu n-a mai funcţionat. Că la mijloc se află un medic-chirurg, anestezist sau de altă specialitate — e un lucru evident. Crima a fost pusă la cale în mare grabă, aş spune chiar în ultimele ore dinaintea plecării trenului, şi asta presupune că asasinul este cineva care pe de o parte se pricepea la combinaţia otravă-somnifer, la dozarea lor, iar pe de altă parte avea aceste substanţe la dispoziţie.

— Nu este cazul lui Pintea, încercă să protesteze Proca în faţa logicii care i se impunea. Sînt sigur că nu el a ucis. cum la fel sînt sigur că nici Petei: Gunter nu a putut face asta.

— Avea Gunter un motiv oarecare să vrea să scape de Margareta Pintea ?

— Nu, dimpotrivă, era mai hotărît ca orieînd să. se căsătorească cu ea. Voia să iasă din corpul tehnic al agenției, să se stabilească și să lucreze la Galați, la o întreprindere românească,, și evident să se căsătorească cu Margareta Pintea.

Uimirea se citi și pe fața procurorului, și în privirea lui Alexandru. Numai lui Andrei îi fulgerară ochii :

— Nu știți cumva, tovarășe doctor, dacă cineva ara interes să înlăture cauza pentru care Gunter a luat o asemenea hotărîre ?

De data aceasta uimirea lui Proca veni ca răspuns la întrebarea lui Andrei :

— Cred, tinere, că mergi prea departe cu bănuielile ! Proca trecuse la „tu", de emoție. Prea lua dimensiuni neobișnuite o relație umană pe care el o știa și o vedea în cadrul pur al sentimentelor. Cine ar avea un interes

31

deosebit ca Gunter să nu părăsească agenția ? urmă el. Șefii lui doar, dar de la asta pînă la a asasina e un drum lung și, pe urmă, cauza nu merita o astfel de rezolvare. E absurd.

— Poate că aveți dreptate. Poate este absurd.

Andrei însă știa că nu era absurdă și o astfel de situație. Nimeni nu cunoștea exact ce servicii îndeplinea Gunter pentru agenția lui. Poate alături cu obligațiile profesionale, Gunter mai lucra pentru o agenție particulară cu intenții deloc cinstite. în acest caz, evident că rămînerea lui în țară putea deveni nedorită. Și totuși, nu se putu opri Andrei să gîndească, stabilirea lui Gunter într-o întreprindere românească rîu putea fi decît de folos unei agenții de spionaj economic ! Dar dacă Gunter își terminase aici misiunea și era necesar în altă parte ? Andrei scutură capul gonind parcă o muscă supărătoare. Prea o luase înaintea faptelor cu presupunerile. Poate că totuși Margareta Pintea a murit din întîmplare ! Evident, nu împărtăși nici unul din aceste gînduri doctorului Proca.

— Tovarășe doctor, reluă el, în zilele în care Margareta lucra aici, sau mai apoi, cînd venea de la București nu ați observat nimic anormal la ea ? Neliniște, fră- mîntare, frică ?

— Frămîntată și neliniștită este de cînd a început relația cu Gunter. Pe acest fond de frămîntare greu se mai poate sesiza altă cauză, de felul celor pe care le presupuneți dumneavoastră ! Regret, dar refuz să accept că doctorița Pintea a făcut vreun serviciu lui Gunter, un serviciu care ar pune-o în afara demnității și a legilor !

Tonul lui Proca avea ceva patetic și în același timp o mare doză de mîhnire.

8

în clipa asta sora intră după ce ciocănise

la ușă :
— Tovarășe doctor, domnul Gunter vrea să vă vorbească. Spune că este ceva deosebit de important.
32
Toți rămaseră o clipă stupefiați de această veste. Doctorul își reveni primul :
— Poftește-1, te rog.
Sora ieși și introduse în birou un bărbat înalt, un tip clasic de nordic. „Superb tip..." gîndi fără voie Andrei. „Cred și eu că doctorița și-a lăsat bărbatul pentru ăsta..." reflectă Alexandru. Vădit jenat de prezența celorlalți, Gunter începu în românește să se scuze, bîlbîindu-se, apoi continuă în franceză. 11 îngrijora faptul că Margareta Pintea, care trebuia să sosească de aseară — ieri îi comunicase prin telefon ■— n-a venit nici cu trenul de dimineață. El, Gunter, a sunat la București, dar i s-a trîn- tit telefonul. N-ar fi îndrăznit să-l deranjeze pe domnul doctor, dar el pleacă din țară pentru două săptămîni. Margareta știe, de aceea și venea la Galați ; nu voia să-l conducă la avionul pe care îl lua de la București. Intre cursa de Galați și cealaltă nu erau decît douăzeci și cinci de minute... Acum îndrăznește să--l deranjeze pe domnul doctor, poate vrea să sune la București și să afle dacă Margareta nu'vrea totuși să vină la aeroport...
Străinul era foarte necăjit că va trebui 'să plece fără să-și vadă iubita. Părea puțin ridicol cu problemele lui de îndrăgostit romantic. Doctorul Proca devenea din ce in ce mai palid, înspăimîntat de ceea ce va trebui să-i comunice.
— Domnule inginer, luați loc. Dar faceți mai întîi cu-noștință cu domnii.:.
— Am impresia totuși că deranjez, începu din nou Gunter.
— Nu, nu, chiar aveam nevoie de dumneavoastră, interveni Alexandru, încercînd să-l scutească pe Proca de supliciul prin care trecea.
— Da ? Dar ce s-a întîmplat ?
— Este vorba de doctorița Margareta Pintea.
— Ce anume ? Ce întîmplat, domnule doctor ? se întoarse el cerîndu-i o explicație.
„îi funcționează perfect capul, aprecie Andrei, sau joacă teatru".
— Domnule Gunter, își intră Alexandru în rol, ne pare foarte rău că trebuie să vă dăm o veste proastă. Știți, doamna Pintea a suferit un accident.
33
-— Este aici la spital ? sări ca ars Gunter. Și de ce domnul doctor nu m-a anunțat ?
în tăcerea din jur Gunter se făcea din ce în ce mai palid. Andrei simți că nu mai poate rezista la această scenă „fie adevăr, fie teatru" și ieși afară. Cînd reveni, Gunter, în picioare lîngă ușă, se exprima corect în românește, rar și cu accentul lui de străin :
— Vă rog să mă iertați, domnilor, că mi-am ieșit din fire.

Vă cer scuze pentru tot ce am spus și pentru această scenă penibilă. Părea îmbătrînit și căpătase în privire o demnitate bătrînească de om adînc lovit. Vă rog încă o dată să mă iertați. Vă stau la dispoziție pentru anchetă. Nu mai plec în țară. Nu mai am de ce. Deocamdată. Plecam să obțin mutarea mea din corpul tehnic al agenției în colectivul de ingineri străini din întreprinderea de aici. Cu permisiunea dumneavoastră, voi anunța ambasada noastră de la București de cele petrecute. Dacă mai aveți ceva să mă întrebați, mă găsiți la agenție. La revedere, domnilor, cu bine, domnule doctor. Și Gunter ieși înainte ca cineva să-i mai poată spune o vorbă.

O tăcere, grea, penibilă se așternu în cabinet.

— îmi pare rău, tovarășe doctor, că v-am tulburat cu treburile noastre... începu Andrei un fel de rămas bun, cînd în cabinet năvăli un tînăr, care se abținea să nu fie vesel, deși se vedea că n-are nici un motiv să nu fie.

— Bună ziua, tată. L-am văzut plecînd pe Gunter. Era dărîmat rău, săracul.

— Da, șopti doctorul. Apoi își prezentă fiul. Călin Proca, tovarășul Pandrea, Alexandru Deleanu...

— Am aflat astăzi dimineață de la tata ce s-a întîm- plat. Ceea ce este mai groaznic e că am călătorit în același tren cu Margareta Pintea.

— Cum ? Ați călătorit împreună ?

— A, nu. Eu am venit cu clasa a doua. Am dormit în tren pînă la Galați. Noroc că aici m-a trezit o vecină. Am băut bere cu colegii în gară. M-am trezit cu o groaznică durere de cap...

— N-ați zărit-o pe doctorița Pintea ?

— Nu. Și chiar dacă o vedeam, nu știu dacă aș fi recunoscut-o. N-am văzut-o bine decît o singură dată aici, într-o vacanță. Știți, doctorița Pintea nu venea la noi

în vizită, iar la spital nu prea venim noi, adică eu și sora mea. în rest, eu sînt la București, sînt student la drept.

Și deodată, fără să fie întrebat, spuse cu o grabă care arăta că abia așteptase să-i vadă, să le comunice părerea sa :

— Știți, eu cred că Gunter a otrăvit-o. Sau a pus s-o otrăvească. L-am văzut în primăvara asta cu o doamnă blondă, la București. Și păreau foarte intimi ! Cred că a vrut să scape de Margareta Pintea. Și cum toată povestea lor luase niște proporții prea publice și nu mai putea să se despartă de ea...

— Scuză-mă, dar ce rost avea s-o otrăvească, cînd putea pur și simplu să plece de aici, cerîndu-și mutarea la altă agenție ?

— Nu-și strică un bărbat cariera de dragul unei femei care-și înșală bărbatul cu el. La fel de bine îl poate înșela, și pe el cu altul. Și pe urmă, femei ca Margareta Pintea, din amor sau din slăbiciune, mai pot face și alte servicii unor bărbați străini — așa cum este Gunter. Cred că doctorița era puțin în plus în ultima vreme.

— Căline, ieși afară imediat. Imediat î

— Dar, tată... !

— Ieși afară ! Vocea doctorului Proca era din nou șoptită. Ieși afară !

— Tovarășe doctor, întrerupse scena Andrei, credeți că o putem vedea pe doctorița Pintea ?

— Imposibil, tinere. Doctorița Pintea este intr-o stare mai mult decît gravă. Multe zile, foarte multe zile, nu va putea vorbi.

— Sînt șanse să scape ?

— Da. Colegii ei luptă s-o salveze. A avut noroc că a băut doar un pic din berea aceea nenorocită. Cred că a luat din politețe... Nu, n-o puteți vedea. Și aș dori să nu fie căutată decît atunci cînd noi sîntem siguri că se află în afara pericolului.

Tovarășe doctor, sper ca nici altcineva să nu se folosească de dreptul de a o vedea. De asemenea, subofițerului de gardă să nu i se facă greutăți.

— Și noi sîntem interesați să nu i se mai întîmple un alt accident. După o tăcere, doctorul Proca începu cu

timiditate : Tovarășe căpitan, dacă soțul ei va voi s-o vadă ? Este medic totuși ! I-am telefonat, și-l aștept.

— Bineînțeles că da. Adineauri v-am răspuns doar la cele spuse de dumneavoastră, nu l-am acuzat pe doctorul Pintea de asasinat. Și cred că nici nu avem motive să-l bănuim. Sînt convins de adevărul spuselor dumneavoastră în legătură cu etica medicală ! La revedere și vă mulțumim.

9

In biroul procurorului îi așteptau căpitanul Negură și unul din colaboratorii procurorului cu informațiile cerute de Andrei.

— Tovarășe Barbu, n-aveți niște cafea ?

— Ba am. Și am trimis la bufet după gustări. E aproape unsprezece și n-ați mîncat nimic.

Alexandru și Andrei îl urmăreau concentrați cum toarnă cafeaua, de parcă gesturile procurorului dezvăluiau un ritual — ceva care le va descifra o mare taină. „Numai băutorii rafinați pun atîta grijă și eleganță în umplerea ceștilor", gîndi automat Andrei.

— Sînteți trist, tovarășe Pandrea.

„Și dacă ți-aș spune de ce sînt, tot nu m-ai înțelege. Poate ai dreptate, Vlad îți este străin așa cum îmi este mie doctorița sau inginerul acela din B. Dar și el este apropiat cuiva. De fapt, fiecare ne plîngem doar morții noștri..."

— înțeleg. îmi pare nespus de rău. Dar în cariera mea am întîlnit atîtea ticăloșii și ațîta durere și am fost atît de neputincios în fața lor, că mă mir cum nu m-a atins aripa acelei nebunii...

Procurorul vorbea, povestea ceva despre trei prieteni, despre colonelul de astăzi Roman, despre el și despre moartea

celui de al treilea. Și abia acum Andrei băgă de seamă că avea părul cărunt, că este puțin adus de ¿pate, că are multe, multe cute în jurul gurii și că ochii îi sînt triști. „Lumea, • căpitane, nu-i numai frumoasă sau

numai urîtă, își aminti el cuvintele lui Roman, dar vezi, nouă ne-au fost date spre cercetare cărările nopții, și uneori sînt foarte urîte aceste cărări. Poate asta o să ne îmbătrînească înainte de vreme și o să dea gust de cenușă bătrîneții noastre. M-am gîndit odată că poate este nevoie de bătrîni ca să fie frumoasă tinerețea". Andrei se scutură. „Oare și eu voi fi bătrîn, trist și indiferent ca procurorul ? Dar poate nu-i indiferent, poate a invățat doar să se apere de lucruri dureroase."

— Eu propun ceva, interveni energic Alexandru. S-o luăm metodic și să facem puțină ordine în toată povestea asta. Altfel, dacă îl mai lăsăm mult pe Andrei să se gîn- dească, în curînd o să recite „Miorița".

Procurorul se uită mirat la cei doi. Andrei îi arătă pumnul lui Alexandru prin spatele fotoliului.

— Alexandru are dreptate. S-o luăm metodic și să facem puțină ordine. Tovarășe Negură, se întoarse el'spre colegul gălățean, aveți vreo veste despre cea de-a patra victimă ?

— Nu, pînă acum n-a fost semnalat nici în Brăila și nici la Făurei.

— O să apară. Dacă nu aici și nu astăzi, în cel mai scurt timp va apare undeva.

— Nu vă înțeleg, tovarășe Pandrea, interveni procurorul.

— Va apărea acolo de unde i s-a tras moartea unuia dintre cei doi, și anume a aceluia care trebuia să moară pînă la Galați.

— Tot nu înțeleg.

— M-am gîndit tot timpul la tînărul cu berea, care a dispărut. Și nu ,sînt decît două variante. Prima : a înghițit și el bere otrăvită — fiind o victimă întîmplătoare și asasinul fiind un al cincilea călător — și în acest caz, tînărul, coborînd înainte de ă-și face efectul somniferul, a murit undeva în preajma gării în care a coborît. Cea de-a doua variantă, și aceasta mi se pare mai plauzibilă, tînărul este asasinul. Neîndemînarea de care a dat dovadă otrăvind trei oameni în loc de unul dovedește că este prima dată amestecat într-o astfel de poveste, că este deci o unealtă și... și în acest caz, cel care l-a folosit

îl va ucide în cel mai scurt timp cu aceleași mijloace. E comod așa și victima nici nu va băga de seamă.

— Bine, dar nu este obligatoriu să fie omorît Ea rîndul lui.

— Cînd ești tînăr, și conductorul ne-a spus că era un tînăr, deci cînd ești tînăr, cînd pe neașteptate ți se pune în mînă arma și ți se spune să ucizi, ucizi avînd încredere în cel ce te îndeamnă sau fiindu-ți frică de el. Ucizi ca în vis. Apoi

te trezești, și în cazul lui te trezești cu doi morți, nu numai cu cel condamnat să moară. Și vine conștiința, sau frica, frica animalică de fapta ta sau de pedeapsă. Frica îți paralizează rațiunea, nervii, frica te duce la multe prostii. Și prima prostie va fi mărturisirea fricii. O va mărturisi celui care i-a pus arma în mînă, sperînd de la el o alinare, o asigurare că nimic nu se va întîmpla, că o să treacă totul. Și atunci va fi condamnat la moarte. Un asasin-unealtă, înfricoșat și disperat este un pericol pentru cel care a pus la cale totul. Veritabilul asasin va înlătura acest martor periculos, așa cum l-a înlăturat pe unul din cei trei. Cam asta este. Poate mă înșel, dar nu știu de ce cred că nu mă înșel. Și acum, să vedem ce-ați aflat în ceasurile acestea despre Istrati, Gunter și Margareta Pintea.

După un ceas, Andrei și Alexandru se ridicară de pe fotolii brusc, făcînd fumul din cameră să iasă din alunecarea lui lentă și să se zbată în spasme ciudate. Gazdele se ridicară și ele.

— Vă sîntem foarte recunoscători pentru toate informațiile pe care le-ați strîns. Și poate vom mai reveni, zîmbi Andrei.

10

în ciuda dimineții însorite și proaspete de mai, totul îi părea urît și trist. Rochiile vesele și elegante cu care bucureștencele anunțau în fiecare primăvară ieșirea din tristețea zăpezii topite și murdare i se păreau astăzi prea țipătoare, parcă nelalocul lor. Și se miră cum

38

de n-a observat pînă acum deșertăciunea minciunilor colorate cu care oamenii, mai ales femeile, își creau iluzia schimbărilor fundamentale și optimiste. Mașina alunecă ușor pe poarta ministerului, ostașul de santinelă o salută reverențios, cum nu-i salută niciodată pe bărbați, urmărind-o cu ochii pînă la parcaj. în drum spre birou se gîndi că Andrei și Alexandru sînt probabil de mult în anchetă la Galați. Apoi află prin telefon că Roman îi lăsase vorbă să treacă pe la el cînd se întoarce de la Televiziune. Ridică receptorul să ia legătura cu ofițerul de serviciu, dar în clipa aceea pe ușă își făcu apariția locotenentul-major Pătru, vesel în ciuda nopții nedormite.

— Salutăm cu tot respectul ! Alături cu omagiile mele, depun la picioarele dumneavoastră și acest plic cu niște bagatele din B.

■— Mulțumesc, Pătrule, cum a fost noaptea ?

— Grea.

Pătru mai încercă să povestească ceva, dar văzînd-o pe Ana prost dispusă, îi ură succes și se strecură discret pe ușă.

Ana desfăcu plicul și îl citi. Chipul i se îngîndură și mai mult. își notă într-un carnet citeva lucruri, apoi ceru legătura cu Hunedoara. După o jumătate de oră, mașina ei alunecă din nou ușor pe poarta ministerului, salutată cu aceeași reverență de santinelă. Zece minute mai tîrziu parca

în fața clădirii elegante a Televiziunii. Andreescu o aștepta alb la față, plimbîndu-se neliniștit prin birou cu niște pelicule în mînă.

— Tovarășă Mușat, ce bine că ați venit, simt că înnebunesc. Galațiul a sunat cerînd un reporter. Vlad a murit și eu... Nu, nu, eu nu pot să înțeleg nimic, e absurd.

— Unde a fost plecat ultima dată Vlad ?

— La Hunedoara. La Combinatul siderurgic.

— De ce. sau mai precis cu ce sarcină ?

— Păi a fost mai mult dorința lui. S-a dus pentru o săptămînă. A făcut filmări la Deva și la Hunedoara, mai ales la Hunedoara, la Combinat. Pe o idee a lui mai veche — Combinatul, oamenii, orașul, știu eu, îl obseda felul cum se toarnă oțelul, spunea că vrea să arate cum oamenii de acolo, oțelarii, toarnă odată cu oțelul fierbinte și toate basmele, legendele, visele lor... Romantisme de-ale

lui Vlacl. Dar cred că a ieșit ceva foarte reușit. Am văzut la montaj ieri după-masă mai multe secvențe.

— Deci nu a fost în interes de serviciu ?

— Ba da. Dar acest film s-a făcut laideea și la pro punerea lui. E un film de autor.

— Cit a stat acolo, v-a telefonat ?

— De cîteva ori. Mi-a cerut părerea asupra unor sec venţe.

.—- Nu vi s-a plîns de greutăți ? L-a împiedicat cineva sau ceva la filmări ?

— Deloc. La Hunedoara, Vlad este cunoscut de toată lumea. Uneoi'i mă gândeam că are mai mulți prieteni și cunoscuți acolo decît ân București. Era reporterul care obțin.ea acolo tot ce voia. Nu știu cum să vă spun, dar parcă era de-al lor, om de-al locului.

— Cînd s-a întors ?

—• Ieri pe la prînz. De fapt s-a întors cu un tren care ajunge aici pe la ora nouă, a avut întîrziere de un ceas sau două, și de la gară a venit direct aici. Eu eram plecat. L-am găsit la montaj. Dădea indicații pentru film. Mi-a spus că vrea să-l dăm neapărat în cursul lunii viitoare.

— In ce stare sufletească era ?

— Vesel... Vlad era vesel cînd lucra. Cred că era chiar fericit. Mi-a spus că a făcut o treabă foarte bună, că a filmat mult.. Da, era fericit că începuse filmările la Castel. Mi-a spus că săptămîna viitoare sau în cel mai scurt timp vrea să plece iar acolo...

— Ce-i cu filmările la Castel ?

— Tot o idee a lui. Un film tematic. Pe contrastul trecut-prezent și viitor.- Știu eu cum să vă explic ? El numește filmul „Transhumante", deși mie nu mi se părea cel mai bun titlu. O pornea de la crescătorii de vite din vremurile dacice, la oștenii lui Huniade, făurirea armelor în evul mediu pe aceste meleaguri, apoi acești oșteni deveniți făurari de

unelte de muncă, pînă la combinatul de astăzi. Castelul și Combinatul i-ar fi servit de fundal pentru istorie și contemporaneitate. Cel mai original lucru mi s-a părut aici ideea lui ca să filmeze în cadrul marii colectivități cîteva chipuri de oțelari cărora să le dea o permanență istorică. Adică, aceleași persoane filmate în ritualul vieții dacice, apoi ca oșteni ai lui

Huniade, pe urmă în minele de fier, meșteri în ateliere și, în sfîrșit, oțelarii de astăzi. Pe aceste chipuri și cu acest grup de oameni voia să urmărească și modificarea mentalității. Un film foarte interesant. Pe acesta îl făcea pe cont propriu, cum s-ar spune. Mie mi s-a părut interesant, am vrut să-l includem în planul nostru, dar el a refuzat. Mi-a zis atunci : „Asta-i filmul meu de inimă. Lasă-mă să-l fac în liniște și într-un timp mai lung. Cînd o fi gata și cred eu că-i așa cum am vrut, ți-l dau să-l prezinți !‟ Conta mult pe ajutorul celor de la Deva și Hunedoara și mai ales pe unul din cinecluburile de la Combinat.

— Credeți, tovarășe Andreescu, că în aceste filmări din ultima săptămînă există ceva care, cum să vă spun, ceva care să impună moartea lui Vlad ?

— Dar cine să-i dorească moartea pentru aceste filmări ? Cei de la Hunedoara, cineva de acolo ? II omora acolo atunci.

Brusc mintea Anei ieși din pasivitate. „Dacă cineva de acolo îi dorea moartea, îl omora acolo !‟ Observația lui Andreescu era corectă. Dar de ce trebuia să-l omoare ? Și dacă l-a omorît departe de Hunedoara tocmai ca să îndepărteze bănuielile de acest loc ? înseamnă că dacă-1 omora la Hunedoara, se afla în pericol de a fi bănuit și descoperit. Moartea lui Vlad la Hunedoara ar fi indicat și pe asasin ! Moartea lui Vlad departe de Hunedoara a mutat brusc cercul bănuiților. Dar dacă am ști de ce trebuia să moară ! Acolo, la Hunedoara, s-a petrecut ceva, și acel ceva ni l-ar fi indicat pe asasin. Scos din acest context, asasinatul nu mai poate fi pus în legătură cu acel ceva și deci nici cu asasinul. Și dacă Vlad nu pleca la Galați în aceeași zi ?

— Tovarășe Andreescu, plecarea lui Vlad la Galați era programată de mult ?

— A, nu, Vlad habar nu avea că o să plece la Galați, după cum nici eu nu știam că o să plece el. Trebuia să meargă un alt coleg, care s-a îmbolnăvit tocmai ieri. Și astăzi trebuia să fie cineva la Galați. Se toarnă prima șai'jă la unul din cele mai mari cuptoare din țară. Așa că întoarcer£a lui Vlad de la Hunedoara a fost ca o mană cerească. Eram în mare încurcătură cînd i-am încredin

țat sarcina asta. A protestat el, dar s-a dus ! Dacă știam ce se întîmplă...

— Dacă trebuia să moară, murea și aici. Așa, nenorocirea s-a întîmplat în trenul de Galați și este o pură întâmplare locul

în care...

Andreescu o privi îngrozit.

— Trebuia să moară... ?

Ana oftă.

— Vlad avea dușmani în redacție, sau, mă rog, în cercurile de aici ?

— Să fim serioși. Chiar dacă ar fi avut, nu se ajungea la crimă. Antipatiile de serviciu nu se rezolvă prin crimă.

— Știu eu ? Să presupunem totuși.

-— In nici un caz să nu credeți asta. Și pe urmă. Vlad nu avea dușmani. Asta mai mult ca sigur. Aș spune chiar că era îndrăgit de toată lumea.

— Vreo încurcătură sentimentală care să-i facă un dușman, un rival, mă rog, spuneți-i cum vreți ?

— Dar nu sîntem în evul mediu ! Am impresia că astăzi oamenii se omoară pentru probleme ceva mai serioase. Sau, altfel zis, problemele importante și capitale ale omenirii acum sînt altele decît în epoca turnirelor...

— Cînd nu iubești, vorbești așa cum vorbiți dumneavoastră. Dar cînd iubești, dragostea devine problema primordială.

— Dar în acest caz nu-i o poveste care să intre în obiectivul securității statului ! Și eu încă nu știu cum a murit Vlad și de ce vă ocupați dumneavoastră de acest caz și nu cei de la judiciar.

Ana oftă din nou și-l privi pe Andreescu ridicînd din umeri.

— Pentru că în trenul de Galați n-a fost găsit un singur mort, ci doi. Vlad și un ofițer.

— Poate că Vlad a fost omorît din cauza acelui ofițer.

— Sau acel ofițer a murit din cauza lui Vlad.

— Da, la asta nu m-am gîndit. Nu vă supărați, acel ofițer îl urmărea pe Vlad ? Și privirea lui Andreescu deveni foarte semnificativă. Vlad era cumva în obiectivul dumneavoastră ?

42

Ana îl privi furioasă și vru să-i trîntească o răutate, dar se stăpîni.

— Nu. Iertați-mă. Ieri aici în redacție nu s-a petrecut nimic deosebit în legătură cu Vlad, sau în jurul lui ?

— Nu. nimic.

— Nu l-a căutat nimeni ?

— Nu. A, ba da. La telefon. Un căpitan de miliție din Deva, i-am uitat numele.

— A telefonat din Deva ?

— Nu, mi-a spus că este în București și vrea să vorbească cu Vlad. Vlad era la masă, tîrziu, pe la ora patru.

— Și ce-a spus căpitanul ?

— A zis că-1 caută ».casă.

— Vlad știa că pleacă la Galați ?

— Sigur. I-am spus de cum a apărut. Și am hotărît fcă plece cu trenul de seară. De asta a stat aici pînă aproape de plecare. Voia să lucreze la masa de montaj cît mai mult.

— Căpitanului de miliție din Deva i-ați spus că Vlad pleacă

la Galați ?
Andreescu o privi stupefiat.
•— Dar de ce ?
— I-ați spus ?
— Mereu îl caută lume din Deva... începu Andreescu.
— Nu vă supărați, i-ați spus sau nu ?
— Cred că da. Intîi, l-am rugat să sune mai tîrziu, că Vlad se întoarce, el a zis că o să-l caute desearâ acasă, atunci i-am spus că e mai bine să sune, pentru că Vlad pleacă astă-seară la Galați...
— Și la ce oră pleacă, nu ?
— Cred că da. M-a întrebat. Dar nu văd gravitatea. In fond era un căpitan de miliție...
— Lui Vlad i-ați comunicat că l-a căutat acest căpitan ?
— Da.
— Și Vlad ?
— Că de ce n-am insistat să sune din nou, sau de ce nu l-am întrebat imde-l poate găsi el cu telefonul.
— Vlad a găsit telefonul acesta... sau cum să vă spun, i-a dat importanță ?
43
— Nu, nu cred. A mormăit doar, „trebuia să-l întrebi unde-l găsesc‟. A, da, a mai zis după aceea ceva, ceva de felul acesta : „Cînd a avut timp să vină așa repede ?‟
— A mai sunat ?
— Nu.
— Vlad n-a întrebat dacă l-a mai sunat căpitanul ?
■— Nu. Pe la șase a plecat în grabă, că întîrzia la tren. Din ușă numai s-a întors, parcă voia să mai spună ceva, apoi a dat din mînă și a zis : „Nu mai am timp acum, lasă că de la Galați văd eu ce fac‟!'
— Nu vă amintiți numele căpitanului ?
— Nu mi-l amintesc. Atîta lume telefonează, încercă o scuză Andreescu.
— Ați comunicat aici moartea lui Vlad ?
—*Nu, deși cînd au sunat cei de la Galați nu prea știam cum să-i explic șefului. Am spus că Vlad a suferit un ușor accident de mașină.
— Ați trimis pe cineva la Galați ?
— Da, s-a întors un coleg azi-noapte de la Suceava. Nu prea i-a convenit, era omul obosit, dar s-a urcat în mașină și s-a dus. Acolo o să afle că Vlad n-a ajuns.
— De ce n-ați anunțat nimănui moartea lui Vlad ?
Andreescu o prfed uimit. Nici el nu știa de ce.
— Ați aflat de la Andrei azi-noapte la ora douăsprezece. V-ați gîndit toată noaptea la asta. Și, rezultatul, ați ascuns aici moartea lui Vlad. Bănuiți pe cineva ?
— Nu, pentru Dumnezeu, nu bănuiesc pe nimeni.
— Și cu toate acestea, un cerc de bănuială s-a format în capul dumneavoastră. Un cerc legat de televiziune. De la ce motiv ați ajuns la bănuială ?

— Nu bănuiesc pe nimeni. N-am spus, cred, pentru că securitatea venea să-mi anunțe asta. Nu știu, totul mi s-a părut brusc... Nu știu. pur și simplu...

— Nu cumva v-ați gîndit că asasinul este aici, că nu trebuie să-l alertați amintind că securitatea se ocupă de moartea lui Vlad ? Nu v-ați gîndit că asasinul trebuie să se dea de gol, atîta, timp cît nimeni în mod oficial nu știe de moartea lui Vlad ?

Andreescu nu răspunse nimic.

— Poate vă mai gîndiți. De unde v-a venit această idee, să ascundeți moartea lui Vlad ?

44

— Mă înțelegeți greșit !

— S-ar putea. Altă problemă. Aș vrea să știu dacă în ultima vreme Vlad a făcut reportaje în străinătate.

Andreescu făcu ochii mari, și cu mîinile tremurînde începu să caute ceva. Se uita fix la Ana iar mîinile bîj- bîiau pe birou. Și deodată se înfurie :

— Tovarășă Mușat, afară de faptul că Vlad Braniște vă este prieten și ați putea să aveți delicatețea să nu-l bănuiți de lucruri necinstite, vă atrag eu atenția că nu aveți dreptul să începeți să gîndiți astfel despre un om, numai pentru faptul că a fost asasinat. Poate nici nu a trebuit să moară el.

— Faptul că a murit atît de straniu îmi dă dreptul să caut oriunde și în orice fel cauzcle. Nici prin cap nu mi-a trecut să-l bănuiesc pe Vlad de ceva necinstit. Poate a fost asasinat pentru că era cinstit ! La asta nu v-ați gîndit ? Cînd a fost Vlad în străinătate în 'ultima vreme și unde ?

Andreescu găsi în sfîrșit hîrtia pe care o căuta.

— Da, uite aici, așa, începu el să urmărească cu degetul, da, în ianuarie a fost o săptămînă în URSS, apoi a fost în Bulgaria și Grecia, da, tot în ianuarie, la sfîrșit. Apoi în martie în Cehoslovacia, Italia, Germania — Republica Federală, și de acolo s-a oprit în Austria. De la mijlocul lui aprilie n-a mai plecat nicăieri. A zis că are treabă în țară.

— Reporterii pleacă unde vor și nu pleacă dacă nu vor ? Nu planificați aceste plecări după nevoile dumneavoastră ?

— Ba da. Dar ținem seamă și de dorințele și mai ales de proiectele lor. Or, în perioada aceea, Vlad începuse să se gîndească serios la filmele de la Hunedoara.

— După ultima întoarcere, Vlad s-a dus direct la Hunedoara ?

— Nu, a lucrat aici la scenariu, apoi a făcut niște reportaje scurte prin București. La mijlocul lui apxilie, a fost cîteva zile la Hunedoara și apoi s-a mai dus acum.

— Cînd s-a întors din aceste călătorii din stx’ăină- tate, nu v-a povestit nimic mai deosebit ?

■— Deosebit era tot ce povestea și filma el.

45

-— Mă refer la ceva mai deosebit decît deosebitul din reportaj. Sper că mă înțelegeți.

— Nu. nu mi-a povestit nimic de acest gen.

— Pleca singur în aceste călătorii sau însoțit de un operator ?

— Mai mult singur. în străinătate s-a dus numai singur. Vlad nu folosea sistemul interviului. Cel mult îl punea pe omul cu pricina să vorbească. El nu apărea niciodată în cadru.

-— Mulțumesc. Și acum aș vrea să vorbesc cu persoana care a lucrat ieri la montaj împreună cu Vlad.

— Dar nu-i aici. A lucrat azi-noapte pînă tîuziu. Vine pe la ora două.

-— Atunci voi reveni și eu după această oră. Dacă nu, vă telefonez. Vă rog numai s-o anunțați să nu arunce nimic din ce taie din peliculă. Absolut nimic. Și dacă ieri a aruncat ceva la coș, poate recuperați într-un fel astăzi. Sper că nu s-a ars încă totul.

— De la'montaj astăzi nu s-a aruncat nimic.

— Perfect. După-masă am să văd și eu ce-a filmat. A, pot să vă rog să-mi pregătiți și filmele făcute în străinătate, să zicem din martie, sau nu, din ianuarie chiar, pînă acum ?

— Da, bineînțeles. Dar ce avem în arhivă e lucrat, adică s-a înlăturat mult din el.

— Păcat. Poate găsesc la Vlad acasă ce este tăiat. Are obiceiul să păstreze tot ce filmează.

Andreescu o privi uimit. Auzea prima dată de acest obicei al lui Vlad.

— A, încă ceva, cînd trebuia să se întoarcă Vlad ?

— Astăzi. Reportajul trebuia prezentat la buletinul de •știri de la șapte și jumătate.

— Atunci am să vă rog să nu anunțați încă nimic despre moartea lui Vlad. Iar dacă mai sună căpitanul din Deva, rețineți numele totuși, iar lui spuneți-i că Vlad se întoarce peste cîteva zile de la Galați. Și încercați să vă amintiți discuțiile cu Vlad la întoarcerile lui din străinătate. Mai ales gîndiți-vă la ultimele călătorii. Chiar și la călătoria lui scurtă de la Hunedoara în aprilie.

11

Colonelul Roman o primi cu o privire nerăbdătoare :

— Ce vești aduceți ?

Ana îi relată convorbirea cu Andreescu.

— Credeți că o să găsiți ceva de folos cercetărilor noastre în filmele lui Vlad Branişte ? Mă gîndesc mai ales la cele făcute în călătoriile lui din străinătate.

— Am să le văd împreună cu Andreescu. Văzînd filmele, poate lui Andreescu să-i revină în memorie discuțiile de atunci cu Vlad. Dacă Vlad a fost cel vizat în acest asasinat, atunci cred că trebuie să urmărim obiectivul reportajelor sale. Cea mai mare parte a relațiilor sale umane s-au stabilit pe această cale. Poate a atins odată niște fire care au dat alarma... Nu știu nici eu exact ce aștept de la aceste filme, dar simt că trebuie să le văd înainte de a merge la Hunedoara.

— Vreți să mergeți dumneavoastră la Hunedoara ?

— Dacă tovarășul căpitan Pandrea nu Va avea nimic împotrivă, și dacă, evident, dumneavoastră aprobați...

— Nu am nimic împotrivă. Va trebui să aflăm totuși și părerea căpitanului Pandrea. Deși, sincer să fiu, iuțeala cu care a fost făptuit acest asasinat mă face să mă gîndesc că mai nimerit ar fi un bărbat...

Ana roși și colonelul se grăbi să repare gafa.

— Să nu mă înțelegeți greșit. Dar nu uitați că Vlad Braniște a plecat noaptea trecută din Hunedoara pe la ora două, iar în aceeași zi a fost asasinat în trenul de Galați. Asta presupune — dacă el a fost cel vizat — asta presupune o bandă perfect organizată. încep să cred că dacă Vlad Braniște nu ar fi stat aproape toată după-masa la montaj, ar fi fost asasinat încă din București.

— De ce nu l-au omorît în drumul de la Hunedoara la București ?

— Poate raționamentul dumneavoastră cu îndepărtarea victimei de cauza reală a asasinatului să fie bun și să-i fi călăuzit și pe asasini. Totușip tovarășă Mușat, cred că trebuie deocamdată să ne abținem de la părerea că asasinatul a fost pus la cale pentru Vlad Braniște. Nu

știm încă nimic despre cercetările de la Galați, despre doctorița Margareta Pintea, și mai este maiorul Istrati. Asasinatul, așa cum a fost pus la cale — fie el și în grabă — vizează într-adevăr un bărbat. Mă gîndesc la sticlele de bere. Dar nti știu încă ce fel de om era Margareta Pintea.

— Sociabilitatea lui Vlad Braniște a sugerat asasinului și modalitatea de a-1 ucide. Vlad era foarte ușor de „agățat‟ la vorbă între bărbați și la o sticlă de bere.

Roman remarca pentru a nu știu cîta oară încăpățânarea logicii Anei. Trebuia să recunoască că și de data aceasta raționamentul ei era corect. Iar Ana îl cunoștea bine pe Vlad.

— Vlad, continuă Ana, căuta el vorbă oamenilor, li atrăgea pur și simplu spre discuții sau confesiuni. Cred că s-ar fi îmbolnăvit dacă ar fi călătorit pînă la Galați fără să vorbească cu tovarășii lui de călătorie. Ii scoate din muțenie și pe cei mai ursuzi oameni.

— De acord cu dumneavoastră, totuși cred că nu trebuie să părăsim celelalte două piste.

— In nici un caz. Aș propune ca fiecare dintre noi să se ocupe de un caz.

— Da, cred că aveți dreptate ; în felul acesta fiecare caz va fi tratat ca cel principal ! După ce tăcu cîteva clipe Roman adăugă : Și totuși, în felul acesta, cazul principal se va sustrage atenției concentrate a două sau trei persoane. Mda... Dar ca să ne concentrăm forțele asupra lui, ar trebui să-l cunoaștem mai întîi, nu-i așa ? Trebuie mai întîi să știm care din cele trei este cazul principal...

Colonelul Roman se ridică în picioare și se opri în dreptul ferestrei cu mîinile încrucișate.

— Tovarășă Mușat, începu el brusc, v-ați gîndit o clipă măcar la posibilitatea ca asasinul să-i fi avut în vedere pe toți trei atunci cînd le-a oferit berea otrăvită ? Poate există o legătură între cei patru — asasinul și cele trei victime.

întrebarea suna mai mult ca problemă pusă de profesorul elevului aflat la tablă și nu ca o sugestie. Ochii lui Roman nu exprimau decît curiozitatea : ce va răspunde Ana Mușat ? Părea că răspunsul nu va avea nici o legă

tură cu mersul cercetărilor, ci doar pentru a satisface o curiozitate a colonelului.

— M-am gîndit, răspunse Ana. M-am gîndit azi- noapte, după ce am încercat să-mi scot din cap ideea fixă că pe Vlad l-a urmărit asasinul. Cu cît m-am gîndit mai mult, cu atît mai mult înțelegeam că nu se poate, că nu există nici o legătură între cei trei.

— De ce ?

— Pentru că între ei se află Vlad Braniște și pentru că pe Vlad îl cunosc atît de bine încît nu m-aș îndoi de el nici o clipă.

— De ce trebuie să vă îndoiți totuși de vreunul din cei trei ? Și ce fel de îndoială ?

— Un asasinat în colectiv nu pui la cale decît atunci cînd întreg colectivul prezintă un pericol foarte mare pentru tine — asasinul. Un astfel de pericol mare prezintă pentru tine, ca individ, descoperirea unui asasinat anterior, sau trădare de țară ! O să rîdeți, dar m-am gîndit foarte serios la vina care poate atîrna asupra unui individ pe baza legislației noastre. Cele mai aspru pedepsite sînt aceste două delicte. Mai este și categoria asasinilor prin imprudență și nu este cazul nostru. Mai sînt crimele pasionale — dar atunci omori un om, doi cel mult, dar nu dai otravă la trei, și,' încă, fiecare dintr-un spațiu total diferit de viață. Dacă în cazul de față avem o crimă pasională, atunci unul din cei doi bărbați este exclus și ă murit din imprudența lui sau a asasinului. Este o posibilitate pe care am acceptat-o. Și dacă va fi așa, atunci nu ne rămîne decît să predăm cazul celor în drept. Deci întorcîndu-ne la legătura dintre cei trei — ea poate exista doar pe două linii : cea a asasinatului anterior morții lor și cea a infracțiunii de tipul celor de care ne ocupăm noi.

Roman o urmărea cu atenție. Raționamentele Anei, deși cam exclusiviste, nu erau lipsite de o bază reală. Ana avea o accentuată tendință de teoretizare, de unde înclinația de a include faptele într-o sinteză rezultată din experiență. Adesea, Roman avea senzația că faptele noi vin să completeze și să argumenteze o teorie a Anei, că vin să se atașeze unei sinteze. O rară suplețe a minții o ajuta să mute întregul sistem de raționamente pe situa

ția nou creată. Urmărind-o acum pe Ana. colonelul realiză cum

„cei trei A" se înţelegeau şi colaborau atît de bine. Toţi trei erau adepţii îndîrjiţi ai logicii. Ana părea cea mai ataşată acestui sistem de lucru. Folosea cu succes sistemul ei de judecăţi feminine pentru a face faţă situaţiilor. Nu avea generozitatea bărbătească a aşteptării şi răbdării, calitate pe care meseria lor o cerea mai mult ca orice altă meserie, şi de aceea ataca mereu prima. Şi foarte adesea ajungea la capăt înaintea faptelor. Consuma un proces înainte ca el să se fi consumat. încheia din punct de vedere raţional şi psihologic un caz înainte de strîngerea tuturor amănuntelor şi arestarea vinovatului. De aceea o vedea uneori plictisită cînd se ajungea real la capătul cursei. Obţinînd pe calea raţionamentului ceea ce urmărea, repetarea apoi în realitate începea s-o plictisească. Odată, căpitanul Pandrea, furios, i-a spus : „Dar, Ana^ am impresia că meseria de ofiţer de securitate înseamnă la tine un exerciţiu pentru minte şi nu un lucru serios." „Şi de ce, mă rog, crezi că exerciţiul minţii este un lucru neserios ?" a venit prompt răspunsul Anei. Prin această devansare a situaţiilor, Ana devenea mult mai detaşată la interogatoriile de la sfîrşit. Avea chiar un fel de generozitate specific feminină pentru cel anchetat. Condusă adesea de acel instinct feminin al întîietăţii sale faţă de bărbaţi, Ana avea uneori intervenţii nepermise în sistemul sever al ierarhiei ofiţereşti, uitînd că Andrei este şeful. Dar nici Andrei nu-şi prea aducea aminte în focul discuţiilor că este şef. în atmosfera camaraderească în care lucrau, uitau adesea că poartă grade diferite. Era o prietenie de oameni tineri, nealterată de interese şi egoism, generoasă, cum într-adevăr numai între oameni tineri poate fi. Brusc, Roman se simţi exclus din această armonie, care-1 accepta doar pentru că el ştia mult mai multe decît ei şi-l puteau lua de arbitru în competiţia lor cu viaţa.

— ...Luaţi ca un tot, auzi el vocea Anei, cei trei puteau fi deci complici la un asasinat. Şi este exclus, pentru că 5n această colectivitate se află Vlad. Tot în grup, puteau face parte dintr-o reţea de spionaj. Şi în această postură, toţi trei, virtual, deveneau la un moment dat „nedoriţi" şi ca atare lichidaţi. Ori din nou prezenţa lui Vlad

Branişte exclude o astfel de posibilitate. O întîmplare în tren care să-i fi implicat pe loc într-o situaţie periculoasă pentru asasin — Ana sublinie cuvîntul — nu poate fi acceptată, avînd în vedere modul în care au fost otrăviţi. Nu poţi să prepari la iuţeală în tren bere otrăvită şi să o plasezi unor oameni care au aflat despre tine — asasin — ceva îngrozitor. în concluzie, cred că o singură persoană a fost vizată şi că asasinarea sa a fost pregătită cu cel puţin o oră înainte de plecarea trenului. Cauza este o descoperire făcută — de asasin sau de victimă — cu cîteva ceasuri înainte de plecarea spre Galaţi. Aş spune mai repede că descoperirea a fost făcută cu douăzeci şi patru de ore înainte de trenul de Galaţi.

— Asta pentru că persistați pe ideea că Vlad Braniște a descoperit ceva la Deva ? ! în fond cum ați ajuns la concluzia că firul dramei trebuie căutat în viața lui ?

— Nu este o concluzie, ci o ipoteză în care am început să cred, la care am vrut să renunț și nu pot. Poate pentru că la Vlad intuiesc natura conflictului care a dus la asasinat.

Roman ojpiivi cu mirare și cu ușoară ironie.

— Cun®eîndu-1 pe Vlad, se făcu Ana a nu observa ironia, cred că este vorba de o informație pe care fără voia lui a aflat-o în ultima oră sau în ultimele ore de la Deva. Cu obiectivul aparatului sau prin curiozitatea lui înnăscută, Vlad a picat peste o afacere urîtă. Cei în cauză și-au dat seama și au hotărît să-l înlăture. Aici vine o întrebare : de ce nu l-au asasinat la Deva sau pe drumul de la Deva la București ? Trag concluzia că informația devenea periculoasă doar în clipa cînd Vlad își revedea filmele la București. Au încercat pînă la trenul de Galați să-i fure filmul. Nereușind, l-au asasinat !

— Cred că exagerați cu...

— Poate. Am încercat să fiu în locul asasinului- In tren spre București, Vlad nu era conștient încă de valoarea informației pe care o deținea. Revăzînd filmul la București putea realiza o legătură între imagine — o anumită imagine — și o situație creată acolo la Deva. Conchid că această informație se află pe peliculă și că singurul care o putea descifra era Vlad Braniște. De aceea a și fost ucis. Moartea lui închide drumul spre informație.

51

Fără el, chiar acolo, pe peliculă, ea nu mai prezintă nici un pericol. Cel puțin pentru un timp — necesar asasinului ca să dispară sau să-și facă pierdute urmele.

— în cazul acesta, înțeleg de ce vreți să vedeți filmele de la Deva, dar pot afla de ce țineți să vizionați și ce a filmat în străinătate ? Și încă cu cîteva luni în urmă ! ?

Ana oftă și ridică neputincioasă din umeri.

— Nu'știu !

Roman zîmbi.

— E o intuiție ?

— Nu știu, răspunse Ana tot serios. Poate... poate că unele lucruri se leagă între ele...

— Bine. Chiar dacă va fi inutil, găsesc că aveți dreptate cînd vreți să vă verificați această intuiție. Deși eu vă suspectez că sînteți deja convinsă de ceea c‘e îmi prezentați ca o ipoteză. în faza cunoștințelor noastre de acum, cam puține, trebuie să luăm în considerație tot. Mda... și acum mi se pare că aveți niște date din B.

Ana îl puse la curent cu conținutul ¡iflniiui dat de Pătru.

— Tovarășa Mușat, luă colonelul brusc o hotărîre. Pînă avem datele de la Galați, o să plecați la B. O să 'vă lămuriți asupra a o serie de lucruri. Serviciul de con- trainformații preia cazul Istrati, dar cum el se leagă de ceilalți doi, nici noi nu-1 putem părăsi. Ne vor da informații privind persoana

maiorului, dar aș prefera să ne facem și noi verificările noastre.
— Am înțeles, tovarășe colonel. Permiteți să plec cu mașina mea.
— Dacă promiteți să nu mai încălcați regulile de circulație. Adică să alergați ca la curse, cum am aflat că aveți uneori obiceiul. La ora 20 vă aștept aici. E suficient ?
— Da, tovarășe colonel. Cred că voi li mai devreme în București.
— Tocmai, n-aș vrea să fiți mai devreme, deci să nu alergați.
52
După ieșirea Anei, la colonel intră locotenentul Milescu.
— Locotenente, iată ordinul de percheziție pentru casa lui Vlad Braniște. Atenție mai ales la filmele foarte proaspete atîrnate prin podul acela al viselor sau cum îi spun ei... Aflați de la proprietăreasă dacă l-a căutat cineva de ieri dimineață pînă acum. Poate găsiți caietul de regie pe care scrie „Deva‟ sau „Transhumanțe‟. Mă rog, caiet de însemnări, aruncat cred pe masă înainte de plecarea la Galați. îmi prezentați raportul la ora 18.
12
— Tovarășă Mușat, continuă comandantul Inspectoratului din B., faptele sînt mai grave decît ne-am închipuit noi. Am aflat că maiorul Istrati era plecat cu o documentație foarte importantă la un institut de cercetări din București. La cererea dumneavoastră de a-i verifica pe cei doi, avem deja raportul lui Broș- teanu. Maiorul Istrati i-a mărturisit mai mult în glumă că i se pare că este urmărit. Era... mai mult o neliniște a maiorului, așa a spus, nu o certitudine. Ori mie de mult nu prea-mi plac neliniștile lui Istrati. La întrebarea din ochii Anei, comandantul zîmbi : Nu te grăbi, lasă-mă să fiu ceva mai sigur de lucruri înainte de a ți le comunica. Uite, acum te vei duce la colonie. Comandantul de acolo vrea să vorbească cu dumneata. O să trimită mașina, în cîteva minute o să fie aici.
— Dar eu am mașină.
— Nu-i voie cu mașina dumitale acolo. Nu permite regulamentul coloniei. Militari, ce să le faci. O să te supui.
— Desigur. Tovarășe comandant, cum a ajuns abonamentul de telefon al căpitanului Broșteanu în buzunarul maiorului Istrati ?
— Cei doi, domnișoară, sînt foarte buni prieteni. în noaptea plecării la București, Istrati a trecut — pe la ora 12 — să-l vadă pe Broșteanu. Nu te speria, Broșteanu stă singur. Soția lui a murit, iar fata e la București la facultate. Cei doi se întîlnesc la orele cele mai ciudate.
53
Așa le este meseria, le lasă timp liber doar la ceasuri ciudate.
Comandantul zîmbi. pe față îi apăru un gînd fugar pe carc îl

alungă după ce o privi mai insistent pe Ana.

— Pe la trei, cînd a plecat spre gară, Istrati și-a luat din cuier fîșul — că ploua — dar, vezi, l-a luat pe al lui Broșteanu care era agățat alături. Și sînt la fel. Cam așa a fost.

Comandantul tăcu o bucată de vreme, căutîndu-și parcă gîndurile. Ana nu îndrăzni să-i întrerupă tăcerea.

— Păcat de maiorul Isfrati, reveni la suprafață comandantul, era un om și jumătate și un mare specialist.

— Tovarășe comandant, vă rog să mă iertați că-mi iau permisiunea... dar aș vrea să mă lămuresc asupra unui lucru. Adineauri m-ați privit- ca și cum mi-ați ascunde ceva, ceva legat de prietenia celor doi ofițeri. Vă rog să nu vă supărați, dar este foarte prețios orice știm acum...

Comandantul izbucni în rîs.

— M-ai prins, m-ai prins, și eu care credeam că-s vulpoi bătrîn și pot duce pe oricine. Auzi mata, un copil. Brava ! Ce fel de oameni crește acolo Roman ? îi cereți și lui socoteală de gîndurile pe care le poartă fără să le spună ?

Ana roși speriată. Dacă și-a permis prea mult ! ?

— Iertați-mă, nu am îndrăznit în nici un caz...

— Lasă, lasă iertăciunile. Știu eu. Ai fi în stare să mă supui unui interogatoriu mai dihai decît nevastă- mea. Sau ai cere chemarea mea la ministru ca să spun tot ce știu, ai ? Și eu care mă tot mir de cînd ai venit, ce l-a apucat pe Roman să-și ia femei în secție. Bravo, domnișoară, n-a fost el Roman prost. Deștept îi de cînd îi știu. Auzi, auzi, să mă iei așa repede...

în clipa aceea, în birou intră un ofițer, aruncă Anei o privire rapidă și-i înmînă comandantului o hîrtie bătută la mașină.

— Uite, fată dragă, am să-ți fac mărturisiri complete. E un fel de bîrfă, dar cînd l-am luat pe Broșteanu odată la rost a spus tot. Așa că să vezi, nu-i bîrfă, ba-i drept ce vorbește lumea. Adică nevastă-mea. Că toate cancanurile astea eu de la ea le știu. Știi cum este,

nu ? Croitoreasa sau manichiurista m-am convins că sînt persoanele cele mai informate asupra vieții orașului — cum îți spuneam, croitoreasa ii povestește nevesti-mi o grămadă de chestii, că a lui cutare a făcut cutare lucru și și-a cumpărat în ultimii cinci ani cutare și cutare, că madam X, de cînd și-a descoperit neamuri prin Patagonia, umblă îmbrăcată numai, „din pachet"... Ascultă, domnișoară, și la București cîrpele astea colorate, rochii, blănuri, mătăsuri, sînt problema numărul unu în viața femeilor ? Aici m-am speriat, nu alta.

— Cred că peste tot îmbrăcămintea femeilor trezește mai multe comentarii decît un film, o carte sau o piesă de teatru. Din păcate ! Și mai ales în cercurile femeilor.

—- Da, vezi. Să nu uit de bîrfă, că iar mă iei la rost. Uite, se vorbește că maiorul Istrati este îndrăgostit de

arhitecta Luiza Ghelmejeanu, o frumusețe de pe aici care a sucit cam multe capete. Și a făcut ce-a făcut și i l-a sucit și pe al lui Istrati. Da e frumoasă, bat-o pustia. La patruzeci de ani, arată ca mata de douăzeci.

— Regret, dar eu am treizeci de ani.

— Ei, uite. și să te mai încrezi în femei ! Da cum, la treizeci de ani și cu mintea asta ești doar locotenent major ?

— Lucrez doar de trei ani.

— Și pînă atunci ce-ai făcut ? Ana vedea că bătrî- nul comandant vorbea de orice numai să nu-i spună ce el nu voia.

— Mi-am întrerupt facultatea din cauza măritișului. Apoi am revenit la facultate și imediat am intrat în serviciul în care mă aflu.

•— Auzi, eu zic că matale erai îndrăgostită de Roman de ți-ai băgat capul ăsta frumușel și deștept la așa primejdie de meserie. Și ți-ai lăsat cumva bărbatul ? o luă el din scurt.

— Nu, de ce să-l las ?

— Păi multe femei cînd se văd așa, mai nu știu cum, brusc nu le mai plac bărbații lor. Brava, bine faci. Da el ce zice cînd te vede că dormi cu pistolul sub pernă ?

Ana izbucni în rîs.

— Nu dorm cu pistolul sub pernă.

:— Știu, știu. Am glumit.

Brusc, Anei îi pieri teama de acest vajnic bătrîn de treabă, ba îi deveni simpatic chiar. Probabil că subalternii lui îl iubeau foarte mult. Avea să afle de la Broșteanu că așa este, dar că sub acest aer de bunătate senină se ascundeau o severitate și un simț al disciplinei formate în anii cînd într-adevăr dormise cu pistolul sub pernă.

— Ce mers a luat relația Istrati-Ghelmejeanu ?

Adus la ordine, comandantul oftă.

— Mda... Păi Luiza Ghelmejeanu a făcut tot ce-a putut ca să-l aducă în cercul ei. Cred că nu i-a fost prea greu, pentru că Istrati nu se înțelege cu nevastă-sa. Cred că ea l-a împins în brațele Luizei. Ei, ce să mai vorbim. Istrati își petrecuse mult timp în casa Ghelmejenilor. Ce nu-mi place este că Luiza a fost cea care s-a dat peste cap ca să-l agațe, iar pe de altă parte bărbatu-său, doctor, nu zice nimic ! Ba îl cultivă se pare în draci pe Istrati. Mata pricepi ceva din treaba asta ? Ca și mine, nu ? Și pe urmă. acolo la Ghelmejeami se strînge un cerc de pocheriști, că nu mă păcălesc ei pe mine cu pinakle-ul lor. Prea mulți bani, prea multe nopți pierdute, da asta-i treaba lor. Poate eu sînt prea bătrîn ca să mai pricep cum își petrece lumea timpul și cum se mai distrează. Da mai e ceva. In preajma lui Ghelmejeanu se învîrt prea mulți străini, ba iese cu ei foarte adesea pe la baruri. Ei, uite de asta nu-mi place că un maior de la tancuri, specialist de mîna-întîi, pierde nopți pe acolo.

— îi suspectați pe Ghelmejeni de ceva serios ?

— Baiu-i acolo, domnișoară. Dar ce faci, iar mă iei ia

întrebări ?! Bine, bine. Nu, nu-i suspectez de nimic afară de ce ți-am spus. N-au călcat cu stîngul niciodată, da mie tot nu-mi plac. Luiza Ghelmejeanu a plecat cu maiorul Istrati la București, cu același tren. Iar doctorul Ghelmejeanu a dispărut tot de ieri dimineață. în concediu fără plată ! Aprobat, și al lui și al Luizei, cu trei zile înainte de plecare.

Ana tresări la această veste. Comandantul zîmbi.

— Credeai că m-am culcat pe cea ureche după ce mi-ați telefonat în toiul nopții să mă întrebați de abonamentul lui Broșteanu găsit în buzunarul unui mort care se chema Istrati ?
56

— Și unde este doctorul Ghelmejeanu ?

— îl căutăm. Nu lua mata prea în serios treaba. S-ar putea să nu fie nimic. Poate Ghelmejeanu e la iubita lui. Are una într-un sat prin apropiere. Tot o doctoriță, Vezi că știu și eu cîte ceva ! Uite, după ce te duci la haiducul acela de general, de unde pot să-ți spun că nu scapi fără să iei masa cu el, vreme în care o să-ți facă curte în draci, că-i cătană bătrînă ca mine, care știe și ce-i războiul și ce-i o femeie frumoasă, dar să nu te sperii, simte el nevoia să spuie vorbe frumoase femeilor, că pentru asta sînt făcute, zice el. Așa, după ce scapi de la el, vii la noi acasă, să-ți bei cafeaua cu mine și cu nevas- tă-mea și sper ca pînă atunci să strîngem o brumă de informații mai sigure, ca să nu te certe Roman că te duci cu mina goală.

— Dar n-aș vrea să vă deranjez...

— Lasă mata deranjul și fă cum îți spun eu. Și pe urmă, n-o să mă ierte nevastă-mea cînd i-oi povesti ce femeie frumoasă m-a luat la rost mai dihai decît ea. Lăsînd gluma, n-am vrut să-ți spun povestea cu Ghel- mejenii ca să nu te trimit pe o pistă falsă. Pînă te întorci de la colonie, o să mai facem puțină ordine în informațiile ce le avem.

— Dacă mi-ați permite, aș vrea să stau de vorbă cu căpitanul Broșteanu.

— Te-așteaptă afară. Merge cu mata pînă la colonie: Dar crezi că o să scoți de la el mai mult decît mi-a spus mie ? Și pe urmă, uitîndu-se cu bănuială la Ana : T)e,' nu m-aș mai mira ! Și iar începu să rîdă.

La ieșirea din B., Ana își cercetă ceasul. Era ora 16. Peste două ore se va întîlni cu Andrei și Alexandru. ,.Oare care din noi poartă în carnețel bobul adevărului din această crimă absurdă și oribilă ?" se întrebă ea. Pe ce drum vom porni ?" începu să refacă în minte discuțiile din această după-amiază. Rînd pe rînd îi defilară prin fața ochilor comandantul din B. cu rîsul lui bun, dar cu asprimea aceea nebănuită în ochi cînd îi citise toate informațiile în legătură cu soții Ghelmejeanu, apoi căpitanul Broșteanu, cu fața îndurerată de moartea prietenului său, figura aspră și fără sentimente a soției lui Istrati. Atîtea lucruri contradictorii și surprinzătoare îi

oferise ziua aceasta, încât abia aștepta să ajungă la București, să le treacă prin sita discuțiilor în trei. Apăsă pe accelerator și mașina doar asta aștepta. Se mai uită odată la ceas și hotărî să fie punctuală, deși, respectînd regulile circulației, ar fi trebuit să ajungă cu cel puțin o jumătate de oră mai târziu. Pe drum făcu și refăcu în minte țoale posibilitățile — Vlad, Istrati, Vlad, Istrati... Cînd intră în București, simți o durere în ceafă de aista încordare. ..Și totuși pe care din cei trei l-a urmărit asasinul V Cu această întrebare în cap intră Ana în biroul ¡ui Roman la orele 20 fix. Alexandru și Andrei erau acolo.

13

-— Tovarășa Mușat, mai întîi vom anunța circulația să vă amendeze pentru exces de viteză.

Ana îl privi uimită. Și apoi își dădu seama că Roman vorbise din nou cu comandantul din B. care-i comunicase probabil-ora la care ea plecase de acolo.

— N-am vrut să întârzii la ședință. Am vrut să aud expunerea căpitanului Pandrea, care îmi va completa imaginea pe care mi-am făcut-o în această după-amiază, și... m-am gîndit că informațiile pe care le dețin vor răspunde la multe din semnele de întrebare pe care și le are notate în carnet tovarășul căpitan. Vă rog să mă iertați, tovarășe colonel, că am încălcat instrucțiunile, dar... și Ana îl privi atît de candid pe colonel îneît acesta nu se putu abține să nu zîmbească.

— Nu începeam ședința fără dumneavoastră, nici o grijă. Deși unele știri au ajuns înaintea dumneavoastră aici. De la Ministerul Apărării Naționale s-a prezentat un ofițer superior care a așteptat aici două ceasuri sosirea de la Galați a căpitanului Pandrea.

— Și pe mine m-au anunțat încă de la ora trei, că vor face și cercetările lor asupra cazului Istrati.

— Același lucru mi s-a spus și mie. Cu atît mai bine. Șansele de reușită cresc. M-au asigurat dealtmmteri de colaborarea lor.

53

— Și tovarășul comandant din B. ne-a promis tot ajutorul. A și însărcinat doi ofițeri cu cercetarea cazului în raza orașului B.

— Credeți că este necesar ? „Credeți că este pista cea reală ?‟ suna de fapt întrebarea lui Roman.

Ana nu răspunse. Se uită la Roman și apoi la Andrei. După discuția de la prînz cu colonelul, cînd era sigură că Vlad a fost victima numărul unu, acum nu mai avea curajul să-i spună că de fapt și Istrati ridica un foarte mare semn de întrebare, că acest maior de la tancuri se află de mult intr-un cerc al crimei. Tot o ipoteză.

— Perfect, vă înțeleg. Să ascultăm mai întîi pe tovarășul căpitan Pandrea.

Andrei închise carnetul pe care îl tot consulta de cînd

intrase Ana și începu să expună faptele fără nici un comentariu personal.

— ... Astfel că din patru pasageri cerți, trei au ajuns la destinație cum au ajuns, le știm numele, profesia, la doi din ei știm și scopul călătorfei, iar celui de-al patrulea călător — un tînăr — nu-i știm numele și nu știm nimic despre el, decît că este înalt. Nu știm dacă este victimă sau asasin.

— Ce înțelegeți prin „pasageri cerți" ?

•— Prezența lor în compartiment ne-a fost atestată de conductor.

— Credeți și în ipoteza celui de-al cincilea călător în acest compartiment ?

— Presupun. Cît privește tînărul dispărut, conductorul l-a văzut înainte de Urziceni. își amintește cum i-a perforat biletul. După aceea n-a mai reținut nimic cu privire la compartimentul patru.

— Da, și ?

— Acest tînăr putea să coboare la Urziceni. După ce a dat berea, evident. Cred că aceasta a fost berea otrăvită, deși nu exclud și posibilitatea ca după coborîrea tînărului la Urziceni să fi venit sau să se fi urcat un alt călător...

— Nu este exclus. Deci acesta ar fi călătorul incert ?

— Da. Dar este o ipoteză cu șanse minime. La Urziceni cei trei băuseră berea tînărului, deci nu mai era

așa simplu să lc mai plasezi atît de repede din nou aceeași băutură.

— De ce credeți că toți trei au băut de la tînăr ? Nu era obligatoriu. Noul călător — cel incert — a oferit berea unuia din cei trei, unul din ei care nu băuse, și în mod sigur i-a oferit-o celui pe care a vrut să-l ucidă, în împrejurarea dată, au băut și ceilalți condamnîndu-se la... Ce s-a întîmplat, tovarășă Mușat ?

Ana îl privea fix pe colonel și pălise.

— Vlad... se înecă Ana, tîriărul acela i-a oferit bere lui Vlad Braniște și nu altui călător.

— Nu vă înțeleg !

— Conductorul a relatat tovarășului Pandrea scena cu berea. Vlad Braniște întrebase de vagon-restaurant, voia ceva de băut... iar tînărul acela i-a oferit bere ! Nu altcuiva, nu tuturor din compartiment, ci anume lui Vlad !

Andrei oftă.

— Și eu m-am gîndit la asta. Asasinatul s-a înfăptuit cu bere otrăvită. Gestul tînărului acela mi-a devenit suspect de cum am aflat de eL M-am gîndit că asasinul s-a așezat din primele clipe în compartimentul victimei. Nu de alta, dar ca să fie sigur de loc: Trenul este fără locuri rezervate și el trebuia să-și asigure categoric vecinătatea victimei ca să-și plaseze băutura ! Asta mă face să cred că acest tînăr care a dispărut *este criminalul. Intervenția unei a cincea persoane de la Urziceni, sau după controlul biletelor, îmi apare mai

puțin posibilă, tocmai pentru că asasinul nu-și putea permite să apară mai tîrziu : risca să găsească compartimentul ocupat în întregime. Astfel că presupunerea tovarășei Mușat mi se pare logică, și foarte apropiată, cred, de realitate.

— Deci considerați că asasinul s-a urcat în tren și a intrat în compartiment aproape în același timp cu victima. Da, este foarte posibil. Și atunci acel tînăr înalt 'este după părerea dumneavoastră asasinul, iar Vlad Braniște victima inițială ?

— Da, veni răspunsul lui Andrei.

— Și dacă totuși criminalul s-a așezat într-un compartiment vecin, urmărindu-și victima și așteptînd un moment favorabil să plaseze berea ? Oricît de ocupat era compartimentul, pînă la Galați sînt trei opriri — Urzi-

ceni, Făurei și Brăila — stații în care se putea ca unii călători să coboare și el să vină pe locul liber.

— Dar se putea ca nici un călător să nu coboare pînă la Galați, ori el trebuia să fie sigur că-și are victima la dispoziție.

— Asasinul putea apare pe parcurs în ușa compartimentului, să mimeze surpriza că recunoaște pe unul din cei trei călători, să-l invite afară la o vorbă și de aici... Să nu-mi spuneți că o femeie nu poate fi invitată afară din compartiment la o discuție ! Poate Margareta Pintea nu avea chef ca toți străinii din compartiment să audă discuția pe care o poartă cu acea cunoștință pe care o descoperise în tren...

— Dar Margaretei Pintea nu i se putea oferi o sticlă de bere pe coridor !

— Tovarășe colonel, uitați că totuși oamenii avi fost otrăviți în compartiment, deci asasinul s-a aflat cu bere cu tot în compartiment ?!

— Nu uit. Dar fiind din pură întîmplare locuri în compartiment — spre nenorocul celorlalte două victime — cele două cunoștințe au intrat la invitația „gazdei" și s-au așezat să bea bere... Politicoasă, „gazda", care avusese timp să facă cunoștință cu ceilalți călători, le-a oferit și lor bere din sticla pe care i-o oferise cunoștința.

— Bine, dar în ce ?

— E firesc ca o femeie să aibă la îndemînă o grămadă de mărunțișuri necesare, inclusiv niște pahare cerate, atunci cînd pleacă în călătorie ! De aceea mi se pare că Margareta Pintea nu trebuie exclusă de pe lista noastră ca victimă numărul unu.

— Tovarășe colonel, dar în acest caz victima trebuia să prezinte celorlalți pe această cunoștință sau prieten ! Ori, pentru acest asasin numai așa ceva nu era de dorit. Numele său, spus în gura mare, cînd el știa că va lăsa acolo un cadavru ?

— De obicei în aceste cazuri se spune : „Faceți vă rog cunoștință, un prieten al meu..." și pronunțarea numelor se

lasă pe seama celor care fac cunoștință între ei, și care își mormăie numele. Eu personal trebuie să recunosc că niciodată nu înțeleg numele oamenilor în cazul
61
unor astfel de prezentări. Dacă omul mă interesează, îl întreb după aceea cum îl cheamă.

Se lăsă o tăcere penibilă. Roman simțea că cei trei nu sînt de acord cu el. In sinea lui recunoștea că raționamentul lor este logic și cel mai apropiat de psihologia unui criminal, dar ipoteza lor ducea la Vlad Braniște și colonelul nU voia să abandoneze de la bun început pe ceilalți doi. îi trebuiau ceva mai multe fapte și argumente pentru a putea opta categoric pentru un caz.

—■ Dumneavoastră ați pornit de la ipoteza că asasinul nu trebuie să fie cunoscut victimei, de aici ați construit tot. și de aceea preferați să acceptați numai posibilitatea „asasinului în compartiment‟. Nu este greșit, posibil să fie așa cum spuneți dumneavoastră, dar dacă. prin absurd, asasinul s-a comportat așa cum am spus eu și nu cum ați spus dumneavoastră ? Roman se opri.

— Părerea mea, reluă el după o pauză mai lungă, este că nu putem distinge numai pe baza sticlelor cu bere cine a fost victima numărul unu. Cel puțin pînă acum. Reținem totuși un fapt evident : lui Vlad Braniște i s-a oferit bere, apărută ca prin minune, exact cînd el spune că îi este sete. Ipoteza dumneavoastră o aprob întru totul, dar nu exclud încă de pe acum celelalte posibilități. Tovarășe Pandrea, ați vrut să mai aduceți un argument în favoarea teoriei că asasinul a fost din prima clipă în compartiment ?

Dar Andrei nu prea mai dădea semne că este dispus să emită vreo nouă ipoteză, sau s-o sprijine cu glas tare pe cea emisă.

— Amorul propriu, dragii mei, nu ne poate aduce decît deservicii dacă îl menajăm cînd nu trebuie. Chiar dacă nu voi îmbrățișa cu entuziasm ipoteza dumneavoastră, tovarășe căpitan, aș vrea s-o aud. Vă rog !

— Cred că asasinul, a stat în fața victimei, a simțit nevoia să stea în fața victimei. Mă face să cred asta același, mult discutat aici, procedeu de otrăvire cu bere. E o chestiune de psihologie a asasinului, sau de psihologie a procedeului. Dar această ipoteză se leagă de ceea ce v-am spus, și anume că era o persoană necunoscută victimei. Asasinul și-a asigurat din prima clipă loc în preajma victimei.
62

— Tovarășe Pandrea, vă înțeleg foarte bine și înclin să vă dau dreptate în mare parte. Pe de o parte asasinul se pare că este la prima lui faptă ; asta ne-o spune neîndeminarea cu care a lucrat otrăvind încă doi oameni ; pe de altă parte, se pare că este foarte tînăr, dacă tînărul acela este asasinul. Ori în acest caz, un astfel de făptaș a simțit de la început nevoia să-și aibă victima în preajma lui ca să nu rateze lovitura. Și... aici cred că aveți dreptate cînd spuneți că

asasinul a stat în fața victimei, sau a simțit nevoia s-o aibă în față sau alături. La prima crimă,, asasinul este prins de o frică ciudată, de o excesivă curiozitate pentru chipul celui pe care trebuie să-l omoare. Cred că nu-i vine să creadă că ființa vie din fața lui va muri datorită crimei lui. Cel puțin așa îmi mărturisea un tînăr care a încercat o dată... Norocul lui că i-a fost destul de frică de victimă și n-a dus treaba pînă la capăt.

Colonelul tăcu, meditînd parcă asupra mecanismelor ciudate din ființa omenească.

— Da, poate aveți dreptate, tovarășe Pandrea, reluă el firul. De fapt ipoteza dumneavoastră merge în totalitate pe ideea că asasinul este tînărul acela cu berea de care v-a vorbit conductorul și care a stat în compartiment în fața lui Vlad Braniște. Bine. Trebuie să-l căutăm pe tînărul acela și mai ales să aflăm mobilul crimei. Tovarășa Mușat mi-a expus astăzi în linii mari planul de lucru pe care-i vede mai eficace în cercetarea cazului Vlad Braniște. Dar ce ne facem dacă ajungem într-un impas cu această ipoteză, pentru simplul motiv că asasinul n-a ținut cont de logica noastră ? !

Cîteva clipe. în birou domni tăcerea. O tăcere încordată, pe care tot colonelul o întrerupse :

— Să luăm fiecare caz în parte și să expunem tot ce știm despre el. Poate faptele adunate și corelate să ne spună mai mult decît ipotezele construite de noi pe jumătăți de informație.

— Să refacem pe rînd drumul fiecăruia spre trenul de Galați, sugeră Andrei. Iar tovarășa Mușât să ne spună informațiile pe care le deține despre maiorul Istrati.

Ana zîmbi, ascunzîndu-și fața. Andrei avea nevoie de timp și de date noi ca să scape de obsesia faptelor pe

63

care-și construise ipotezele și o arunca pe ea ca momeală. In acest timp, el se va liniști iar expunerea Anei îl va ajuta să. se detașeze. Colonelul, neintuind șmecheria școlărească a lui Andrei, o pofti pe Ana să vorbească.

14

— Pe data de zece mai, maiorul Istrati și colectivul său au prezentat comandamentului unității de lîngă B. proiectul unor modificări aduse mecanismelor tancului. Nu dețin amănunte asupra acestui proiect pentru că nu mi s-a dat nici o informație tehnică. Din punct de vedere științific și militar, se pare că este o mare realizare. Invenția colectivului condus de maiorul Istrati poate fi aplicată nu numai la tancuri, dar și la alte vehicule cu șenile. Cam atît mi s-a spus acolo, mai mult de faptjam ghicit din mormăielile generalului care se vedea că nu ține deloc să-mi încarce capul cu astfel de informații. N-am insistat. Și degeaba aș fi făcut-o. In acea ședință s-a hotărît trimiterea întregii documentații la Comisia superioară a armatei pentru verificare și aprobare. în aceeași ședință, Istrati a cerut permisiunea

să-și facă și el unele verificări, împreună cu un profesor al său de la Institutul de cercetări din București, generalul P. Și i s-a aprobat. S-a luat legătura cu profesorul, care a spus că-1 poate primi vineri, pe 13 mai. Deci, ca primă concluzie, se opri Ana din expunerea faptelor, maiorul Istrati știa cu trei zile înainte că va călători la București. '

La mirarea celorlalți, Ana adăugă :

— V-am atras atenția asupra acestui fapt pentru că mai tîrziu îl veți putea lega de alte evenimente. în continuare, maiorul a pus la punct schița pe care trebuia să i-o prezinte profesorului. Joi seara, înaintea plecării, a trecut pe la căpitanul Broșteanu și, printre altele, i-a spus că de la București va pleca la Brăila, pentru că sora lui i-a telefonat și-l roagă să vină pentru niște foarte grave probleme familiale. La început, Broșteanu nu a

64

reușit să-și aducă aminte cînd i-a telefonat sora lui Istrati, in schimb generalul mi-a spus că pe 11 dimineața maiorul Istrati s-a prezentat la el și a cerut permisiunea să-și continue călătoria la Brăila, pentru motivele pe care vi le-am spus. Generalul i~a aprobat cu recomandarea expresă să depună plicul cu documente la statul major și numai apoi să-și continue drumul spre Brăila. O a doua concluzie, le atrase din nou Ana atenția, este că Istrati știa că va merge la Brăila cu două zile și o noapte înainte de plecarea spre București.

Lăsîndu-i în continuare puțin contrariați de insistențele ei pe acest fapt, Ana le povesti istoria relațiilor dintre arhitecta Ghelmejeanu și maiorul Istrati. Apoi scoase o hîrtie și începu să relateze tot ce știa despre familia Ghelmejeanu.

— In noaptea în care a. plecat Istrati la București, cu același tren și tot la clasa I a călătorit și Luiza Ghel-mejeanu. Au tras la același hotel — Lido. în dimineața de 13, deci la cîteva ore după soție, doctorul Ghelmejeanu s-a urcat în mașină și a plecat pentru trei zile. Nu se știe imde. A aranjat cu o zi înainte cu un coleg să-l înlocuiască și a obținut și permisiunea conducerii spitalului sub formula de concediu fără plată. La ora actuală, Luiza Ghelmejeanu se află tot în București — am trecut pe la hotel și am întrebat de ea. Mi-a arătat-o băiatul de la recepție, era în barul acela mic de jos cu doi bărbați. Nu și-a anunțat plecarea, și băiatul de la recepție crede că n-are ae gînd să plece nici mîine. Cît despre doctorul Ghelmejeanu, este căutat. Cînd am plecat eu, nimeni nu știa încă unde se află.

— Interesant, interesant, mormăi Roman, uitîndu-se fix la Ana, dar parcă n-o vedea. Andrei se ridicase și se învîrtea prin birou. Roman își fixă privirea asupra lui.

— Căpitane Pandrea, de cîte ori începeți să circulați, am impresia că mintea dumneavoastră o ia pur și simplu la goană, or în clipa de față acest lucru devine periculos ! Pentru familia Ghelmejeanu ! Și n-ar fi exclus ca și doctorul să fi plecat doar cu cineva într-o excursie de plăcere pentru zilele

în care nevasta lui urma să lipsească.
65
Alt duș rece. Andrei zîmbi și se așeză cuminte în fotoliu. în schimb, Ana se înfurie pe colonel.

— Nu uitați, tovarășe colonel, că acești oameni au știut că vor pleca din B. Luiza Ghelmejeanu și-a luat concediu fără plată pentru o săptămînă încă de miercuri, 11 mai, iar doctorul la fel.

— Și dumneavoastră puneți- această plecare a lor în legătură cu scopul călătoriei maiorului Istrati ?

— Pînă acum faptele vorbesc în favoarea acestei ipoteze. Am aflat de la căpitanul Broșteanu că maiorul Istrati a fost la Ghelmejeni în după-amiaza zilei de 10 mai, adică după ședința în care s-a discutat proiectul, de asemenea miercuri noaptea, adică după ce a primit și aprobarea să meargă la Brăila.

— Și credeți că Istrati i-a informat asupra scopului călătoriei ?

•— Nu cred. Dar știu de la Broșteanu că arhitecta a fost aceea care i-a făcut întîi curte lui Istrati și l-a adus în cercul ei. De Anul Nou a făcut tot ce este posibil să fie invitată la revelion în familia unde știa că va veni și familia Istrati. Asta o știu de la soțiă comandantului din B. Broșteanu însă mi-a povestit că Istrati i-a mărturisit prin februarie că Luiza Ghelmejeanu este foarte drăguță cu el, că îl tot invită la ei. Și atunci s-a interesat de starea relațiilor dintre soții Ghelmejeanu. Mai tîrziu maiorul i-a mărturisit că este îndrăgostit de arhitectă și în scurt timp Broșteanu și-a dat seama că relațiile dintre cei doi avansaseră foarte mult.

I - Și?

— Prin aprilie, Istrati a venit tîrziu noaptea la Broșteanu, inițial fără nici un motiv, dar a terminat prin a-i mărturisi că Luiza s-a interesat în mod insistent de munca lui. $i tot în seara aceea i-a mărturisit că nu-i place cercul Luizei, și că are impresia că este urmărit, mai ales atunci cînd este singur cu ea. Broșteanu a luat o hotărîre ciudată, aș spune. L-a rugat pe Istrati șă-1 anunțe și pe el cînd se întîlnește cu Luiza Ghelmejeanu sau cînd se duce la ei și el — Broșteanu — să-l urmărească pentru a verifica dacă sînt reale bănuielile lui. L-a urmărit în trei rînduri, nimic suspect. Dar Broșteanu a sesizat pe șeful lui și de atunci familia Ghel-
66
mejeanu a fost pusă în mod serios sub atenție pînă săp- tămîna trecută, cînd au încetat urmărirea pentru că era inutilă.

— Și-a mai exprimat Istrati bănuieli în legătură cu Luiza Ghelmejeanu ?

— Nu. Dar în ultima vreme Broșteanu l-a găsit mai abătut și poate mai trist. Deseori venea de la Ghelme- jeni direct la el în miez de noapte. Ciudat este că tăcea mai tot timpul, sau cînd vorbea în nici un caz nu pome-, nea de Luiza Ghelmejeanu.

— Familia lui Istrati ?
— N-are copii. Soția lui este un om... poate prea' aspru și prea didactic. M-a primit rece și din puținul de vorbe pe care le-a scos, am avut impesia că n-o afectează deloc moartea soțului ei. La un moment dat, am avut impresia că-1 urăște. Ea a fost la început laborantă la centrul de cercetări de pe lîngă uzină, acolo l-a cunoscut pe Istrati, care a venit cu zece ani în urmă, detașat de la institutul din București. S-au căsătorit și ea ă încetat să" mai lucreze. Ana îl privi parcă cu, teamă pe colonel, dar își luă inima în dinți și spuse : Cred că-1 ura: pentru că ea se plictisea sau pentru că el o lăsa să se plictisească. Maiorul Istrati era un om care muncea pe brînci. Iar în ultimii ani cercetările îl țineau în uzină și în laboratoare zile și nopți. Și soția lui a început să nu-și mai găsească rostul. Neavînd copii, această plictiseală a luat proporții, probabil a început să-și învinu- iască bărbatul și cu vremea a terminat prin a-1 urî, dîn- du-și seama că existența ei spirituală s-a redus la o totală dependență de viața lui. Ciudată femeie, în orice caz, cred că maiorului Istrati întoarcerile în casa lui de mult nu-i mai făceau nici o plăcere.
în biroul colonelului Roman se lăsă tăcerea, care amenința parcă să se aștearnă definitiv. Faptele expuse de Ana îi puneau în mare încurcătură.
— Nu știu, dar comportamentul acestei familii Ghelmejeanu pare prea suspect de la bun început, ca să aibă legătură cu toată treaba, rupse liniștea Alexandru.
— Exact, la asta mă gîndeam și eu, îl privi gînditor Roman. Da, prea au jucat la lumina zilei. Ori sînt total ageamii în materie de spionaj, ori n-au avut nici o se-,

cundă intenția să scoată ceva de la Istrati. Ceea ce este ciudat aici, și mă gîndesc la ceea ce ne spunea tovarășul Pandrea în legătură cu otrava și somniferul folosite în această crimă, ceea ce este ciudat aici, este prezența unui medic chirurg și pe coordonata Istrati. Ghelmejeanu este chirurg, parcă așa ați spus ?
— Da, este chirurg.
— Iată două povești cu adulter și cu soți înșelați- chirurgi în același timp ! Margareta Pintea — Peter Gun- ter și Istrati — Luiza Ghelmejeanu."Și acest Ghelmejeanu care a dispărut din B. exact cînd amantul nevestei lui moare otrăvit în trenul de Galați ! Nu știu de ce, dar eu nu mai cred în crimele pasionale. Știu eu, poate pentru că am îmbătrînit. Cîți ani are Ghelmejeanu ?
— Patruzeci și cinci.
— Atunci nu-i el cel cu berea din compartiment. Conductorul a zis că era un tînăr, n-a zis im bărbat, nu-i așa ?
Dar nimeni nu-i răspunse.
După o scurtă tăcere, colonelul își așeză mîinile pe masă în gestul atît de binecunoscut de toți și i se adresă lui

Andrei :

— Acum, cînd aveți și datele din B. despre Istrati, puteți, legîndu-le de cele constatate de dumneavoastră la Galați, să-l treceți pe maior ca erou principal al dramei ?

— Da, dar ca posibilitate numai. Și dacă îl includ, mă sprijin pe următoarele fapte : în primul rînd, prin natura cercetărilor sale și prin obiectivul cercetărilor, maiorul Istrati putea intra în atenția unei rețele de spionaj. Atmosfera din familia Ghelmejeanu, precum și felul în care a fost adus Istrati în aoest scop pledează din nou în favoarea acestei ipoteze. în al doilea rînd, asasinarea lui Istrati în clipa cînd pentru prima dată documentația a ieșit în afara coloniei militare dovedește că aici, la București, el a descoperit că Luiza Ghelmejeanu se intex-esează direct de documente ; a avut o discuție cu ea reproșîndu-i probabil, și astfel și-a semnat condamnarea la moarte.

— Nu înțeleg ce-i cu ieșirea pentru prima dată a documentației, se auzi, puțin timidă, vocea lui Alexandru.

De ce trebuia să fie asasinat maiorul Istrati la această primă ieșire ?

— Dacă cercetările maiorului Istrati au fost mai de mult în atenția unei rețele de spionaj era firesc să se fi încercat accesul la documente în momentul cel mai favorabil. Ei bine, acum, cînd această documentație a ieșit pe poarta coloniei pentru prima dată și poate pentru ultima dată, lucru de care grupul Ghelmejeanu nu putea să nu fie conștient, s-au grăbit să ajungă la ea. Și această încercare cred că s-a petrecut la hotel, dimineața, înainte de întîlnirea de la profesor. în tren nu era posibil, pentru că în același compartiment cu Istrati se afla subofițerul care asigura garda maiorului și a documentelor. La hotel însă, subofițerul a rămas jos în hol, nu l-a însoțit în cameră pe maior. L-a așteptat acolo pînă la plecarea la profesor. După întîlnirea la profesor nu mai era posibilă fotografierea proiectului pentru simplul motiv că Istrati avea dispoziție să-l trimită cu un curier special la Comisia superioară. Evident că Ghelmejenii nu știau de această hotărîre, dar știau că Istrati pleacă la Brăila și este la mintea oricui că nu s-ar fi plimbat cu documentele pînă la Brăila ci le va preda undeva, unde să fie în siguranță.

— Deci încercarea de a fotografia documentația s-a petrecut la hotel. Au avut și timp. Istrati a ajuns la București pe la ora cinci și un sfert. Admitem că la șase a fost la hotel. Iar întîlnirea cu profesorul nu putea fi înainte de ora opt. Deci două ceasuri la dispoziție ! Suficient ca Luiza Ghelmejeanu să-l invite pe Istrati la ea în cameră să bea cafeaua, și în acest timp cinema să opereze în camera lui Istrati.

— Și dacă Istrati nu lăsa mapa cu documente singură în cameră ?

— Se putea întîmpla și asta, iar planul agenților ar fi dat greș. Dar atunci n-ar mai fi fost asasinat Istrati, pentru că

el era singurul drum pe care puteau ajunge la documente !
— Și dacă aveau un om în colectivul lui Istrati, prin care să ajungă la documente totuși ? Acest om i-a avertizat de ieșirea proiectului din colonie. Dealtminteri era mai puțin periculos pentru el ca furtul să se petreacă
69
în afara coloniei, decît în incinta ei, unde el ar fi intrat în cercul de bănuiți cînd s-ar fi descoperit.
— Nu este imposibil, dar eu mă gîndeam la posibilitatea — pe care evenimentele par să ne-o indice — că aceste documente au iost în pericol la hotel. Ghinionul agenților a fost că Istrati păstra încă acea neliniște pe care i-a provocat-o interesul anterior al Luizei pentru cercetările lui. Semnalul de alarmă probabil s-a tras în el cînd și-a dat seama, în tren, sau la hotel, cît de aproape se afla arhitecta de aceste documente. Ce a descoperit maiorul Istrati și cînd a descoperit, nu-mi pot da seama. Cert este că Luiza Ghelmejeanu a înțeles că este descoperită, a dat alarma și aceasta a însemnat moartea celui care făcuse descoperirea, adică a maiorului. Poate asta explică și graba și felul în care a fost făptuit asasinatul.
— Trebuie întrebat profesorul P. dacă sigiliul plicului era rupt cînd a ajuns Istrati la el.
— Rezultatul cercetării plicului, dacă a fost sau nu fotografiat, ne va fi comunicat de Serviciul de Contra-informații.
— Se impune oricum punerea sub urmărire a Luizei Ghelmejeanu.
— De astăzi este pusă sub urmărire. Ani dispus asta în urma convorbirii cu comandantul din B.
ÎS
— Putem trece deci la cazul Margareta Pintea ?! Tovarășe Deleanu, prezentați situația.
Luat pe neașteptate, Alexandru tresări, își controlă automat ținuta și-și drese glasul.
— Dacă-mi permiteți, tovarășe colonel, aș avea ceva de adăugat în cazul Istrati. Mă gîndeam că este posibil ca agentura de spionaj să aibă un om în incinta coloniei, care să fotografieze documentele, iar pentru derută să o lanseze în mod fals pe Luiza Ghelmejeanu în povestea Istrati. Din cîte am înțeles, cei de la Contrainformații au
70
fost cu ochii pe arhitectă de la o vreme încoace. Or poate tocmai asta s-a intenționat. Luiza Ghelmejeanu a fost pisica cu clopoței, iar cel din colonie a lucrat nestingherit.
— Și seamănă a pisică cu clopoței. Cred că aveți dreptate. Dar de ce a fost ucis atunci Istrati ?
— Pentru că și-a dat seama de acest lucru și la hotel a avut o explicație cu Luiza Ghelmejeanu. Adică a luat taurul de coarne exact cînd nu trebuia. Și cred că a avut explicația, sperînd o negare din partea Luizei. Să nu uităm că era

îndrăgostit de ea.
— Da, nu este exclus să fie așa. Mda... s-ar putea să aveți dreptate. O să mai discutăm. Să trecem la Margareta Pintea.
Alexandru expuse întreaga informație. Toți păreau obosiți, trei destine erau prea mult chiar și pentru .ei, cei obișnuiți cu atîtea lucruri. Povestea doctoriței era cea mai tristă. Iar Andrei și Alexandru treceau pentru a doua oară în aceeași zi prin viața unei femei căreia i se furaseră rînd pe rînd bucuriile.
—• Și care-i concluzia dumneavoastră, tovarășe locotenent ?
Alexandru n-avea chef de nici o concluzie, pentru simplul motiv că nu credea în atacul premeditat asupra Margaretei Pintea. O 'considera o victimă întîmplător ajunsă în raza de acțiune a asasinului, care viza fie pe Istrati, fie pe Braniște.
— Nu există nici un motiv plauzibil pentru a con~ chide că Margareta Pintea a. fost obiectivul acestui asasinat. Și dacă prin absurd ea a fost victima numărul unu, atunci a ucis-o bărbatul ei, care și-a pierdut mințile !
Privirea Anei exprima clar gîndul că după părerea ei Alexandru a început să bată cîmpii.
Alexandru ținu să precizeze că nu bate cîmpii „cum este tentată să creadă tovarășa Mușat" și se lansă în considerații asupra simțului vieții la medicii chirurgi, a existenței și inexistenței sentimentului vinovăției cînd le moare pe masa de operație un pacient. Ana îl privea ca pe un gîndac cocoțat pe rochia albă de bal, iar colonelul curmă, rîzînd, toată istoria
:

— In orice caz, e clar că dumneavoastră, spre deosebire de căpitanul Pandrea, nu luați în considerație spusele doctorului Proca legate de imposibilitatea asasinării Margaretei Pintea de către propriul ei soț ?
— Nu.
— Nu aș recomanda tovarășului Pandrea să vă încredințeze cazul Margaretei Pintea. Pe de o parte nu credeți că ea a fost obiectivul acestui asasinat, iar pe de altă parte, acceptînd prin absurd și această posibilitate, premeditat îl acuzați pe doctorul Pintea ?
— Da, tovarășe colonel.
— Cine este, după părerea dumneavoastră, victima vizată în acest caz ciudat ?
— Maiorul Istrati, tovarășe colonel.
— Mulțumesc. Cum eu voi lipsi două sau chiar trei zile, cazul va fi condus de tovarășul căpitan Pândrea, Și-i' recomand să țină seama de diferitele nuanțe, ca aceea mărturisită de tovarășul locotenent, atunci cînd va repartiza cazurile spre cercetare. Pentru că trebuie să vă împărțiți cazurile. Pînă la ora actuală nici unul nu s-a definit clar. Și mai am o rugăminte. Este o dispoziție pe care o încălcați cu regularitate cînd ieșiți din raza mea de observație. De

data aceasta va trebui să luați în serios ordinul. Adică să renunțați pe toată perioada cercetării acestui caz la acea modalitate studențească de colaborare. Conduce tovarășul Pandrea și îl veți trata ca atare. Tovarășe Pandrea, va trebui să vă amintiți mereu că sînteți șeful. Accentuez, este un ordin. Doi din dumneavoastră sînt implicați sentimental în cazul pe care-1 cercetați și asta vă poate duce la greșeli. Am toată încrederea în bunul dumneavoastră simț, în judecățile dumneavoastră, chiar -în acel stil colegial de lucru, dar de data aceasta aș prefera, tovarășă Mușat, să ascultați fără replică dispozițiile tovarășului Pandrea. Nu vreau să am surprize. Și avem de-a face cu un asasin destul de desperat, dacă a făcut prostia pe care a făcut-o, și deci destul de periculos. Nu vreau bravuri din partea dumneavoastră, ci disciplină. Știu că deseori vă vine să rupeți zăbala, dar disciplina și rutina s-au dovedit mai adesea drumul cel mai sănătos. Da. Ce părere aveți de împărțirea cazurilor ? /
72

Andrei ieși cu greu din tăcerea și răceala în care-i aruncase cuvîntarea colonelului.

— Nici nu văd cum am putea lucra altfel, tovarășe colonel.

— Sînt convins că veți continua să coroborați informația și s-o supuneți analizei colective. Nu uitați că atunci cînd aduceți informația spre judecata colectivă o faceți dintr-un unghi foarte personal, deci subiectiv. Feriți-vă să dați prelucrări încărcate de preconceput. Și, fiindcă ne aflăm la acest subiect, aș vrea să vă întreb, tovarășe Pandrea, cui veți încredința cazul Vlad Braniște .?

Andrei și Ana lăsară capul în jos.

— Tovarășa Mușat m-a rugat azi-dimineață să i-1 încredințez domniei sale ! Dar pentru că v-am predat conducerea acțiunii, nu mai pot decide. Ca un sfat, dacă vreți să țineți scamă de el, vă pot spune că eu nu i l-aș fi încredințat. Și știți de ce ?

Ana își smuci capul a revoltă, dar tăcu. Andrei însă zîmbi privindu-1 pe colonel și acesta avu brusc senzația că el și Alexandru sînt izolați prin această privire de Ana -și Andrei, care se detașau de atmosfera camerei pînă atunci comună.

— Tovarășe colonel, din generația care a început acum doisprezece ani facultatea de drept, oamenii care semănau cel mai mult între ei, care gîndeau neverosimil de identic și simțeau la fel erau Ana și Vlad. Dintre noi toți, Ana l-a iubit cel mai mult pe Vlad, și dintre noi toți. Ana era omul pe care Vlad l-a iubit cel mai mult. Sfîr- șisem prin a-i considera frați. Și mai este ceva. Aveau o sensibilitate similară față de același fapt sau fenomen. Gîndirea mea și a lui Alexandru este mai brutală, cea a Anei și cea a lui Vlad semănau prin subtilitate și prin asta se deosebesc de noi. Relațiile lor cu oamenii nu se stabilesc pe drumul știut al valorilor atotcunoscute și care au devenit reflexe, intuiții bazate pe experiență, ci se stabilesc pe niște fire stranii

pentru mine, pe nişte nuanţe aparte din personalitatea umană. De aceea, deseori s-au înşelat asupra oamenilor, de fapt cîştigînd ei ! De data asta, Vlad a greşit foarte tare şi a pierdut. Acolo unde el a greşit în relaţiile lui, acolo va ajunge şi Ana Muşat,

73

urmîndu-1 pas cu pas. Eu sau Alexandru am putea să ocolim acest punct, să nu-1 observăm, pentru că este nesemnificativ pentru sistemul nostru de gîndire. Cred, continuă Andrei, că dacă Vlad a fost obiectivul acestui asasinat, Ana Muşat este cea mai indicată să urmărească acţiunea... Şi cred că va ajunge cel mai repede la adevăr. Dealtminteri, trebuie să vă mărturisesc şi eu o ¿preconcepţie‟ cu care preiau conducerea cazului : "cred că Ana Muşat nu s-a înşelat cînd a spus din prima clipă că Vlad Branişte a fost cel ucis cu bună ştiinţă. Vă asigur însă că voi lucra cu toată seriozitatea asupra cazului Margareta Pintea pe care-1 voi prelua.

— încurajator pentru mine, n-am ce spune, şi aceasta tocmai acum cînd mă aflu în situaţia de a vă lăsa să hotărîţi singuri. Dar, zîmbi Roman, trebuie să fiu şi eu foarte sincer faţă' de dumneavoastră şi să vă mărturisesc că de o bucată de vreme am învăţat să am încredere în bunul dumneavoastră simţ. Sper ca şi de data aceasta să fiţi slujiţi de acelaşi bun simţ. Cît despre situaţiile cînd aveţi neapărată nevoie de ajutor, vă adresaţi tovarăşului general. Asta este o dispoziţie. Şi acum vă doresc succes. La revedere. Şi, îi opri colonelul cu un zîmbet, să-mi ţineţi şi mie pumnii strînşi în vremea asta. Se pare că mi s-a dat o misiune dificilă. Cu bine.

16

Profesorul P. lipsea din Bucureşti, plecase sîmbătă după-amiază şi se întorcea abia duminică seara tîrziu sau chiar luni dimineaţa, iar doctorul Pintea, revenit de la Galaţi în această dimineaţă, refuzase să-i primească. De la Contrainformaţii li se comunicase că documentele nu au fost fotografiate.

— După cum văd, vă aşteaptă o zi întreagă de şomaj. Eu v-aş invita să vă petreceţi duminica dimineaţa vizi onînd filmele lui Vlad. E plăcut ochiului şi oricum instructiv.

74

Drept care, după jumătate de oră, instalaţi în fotolii,' cu Andreescu alături, se cufundară în întunericul sălii de vizionare. Vlad, care nu apărea nici o clipă în obiectiv, îi purtă pe străzile Samarkandului milenar, îi plimbă pe străzile Leningradului, în cetatea Petropavlovsk, străbătu sălile Ermitajului ca să se oprească uluit în faţa unei uriaşe păduri siberiene îmbrăcată în alb, opri cu admiraţie copilărească obiectivul pe o plăcuţă pe care scria „secţia cosmos‟, ca apoi să alerge cu o troică luată parcă din basme. După o oră, în sală se făcu brusc lumină. De sus glasul proiecţionistului rupse tăcerea :

— Și acum ce pun ? Am Bulgaria, Cehoslovacia și Grecia. în ce ordine să le dau ?

— Cehoslovacia, Bulgaria și apoi Grecia, îi răspunse de jos Andreescu.

Și din nou drumuri, oameni, cristale, oameni, catedrale, oameni, excavatoare, magazine de pîine, piețe de flori și zarzavaturi. Deodată, pe ecran izbucni un cer albastru, albastru, pe care explodau oald și duios case albe, albe, ziduri albe, străzi întregi albe. O melodie fără vîrstă și fără loc, tristă ca un dor tulbura spațiile cre- tane. Vocea lui Vlad îi anunță că se aflau în Creta, apoi poposiră la Athos, la Salonic pornind spre Atena, care le izbi vederea cu pestrițul unui bazar ca să-i odihnească între ruinile Acropolei. Obiectivul se plimba pe străzi, privea cu curiozitate fețele oamenilor, se oprea pe tarabe, în vitrine...

—• Stop ! vocea lui Andrei izbucni speriată parcă,' Stop !

Aparatul de proiecție se opri. Vocea proiecționistului se auzi surd :

— Ce s-a întîmplat ?

— înapoi, dă filmul înapoi, acolo, înainte de chioșcul de ziare...

— Nu se poate. Trebuie să termin rola.

— Dar mă interesează ceva acolo !

— Dacă vreți putem să revedem totul la masa de montaj. Și puteți privi în tihnă imaginile. Acum nu se poate.

Fără incidente străbătură restul Greciei, trecură prin Iugoslavia, ajunseră în Austria. La un moment dat pe ecran apăru mutra zîmbitoare a unui tip foarte rotofei.

Și atunci vocea lui Alexandru se auzi cu un „stop“ ! puternic.

Aparatul se opri, Ana se înfurie :

— Alexandre, ce-a fost obrăznicia asta ? Ai auzit că nu se poate !?

— Obrăznicia asta era un vestit cîmățar ! Face niște cîrnați ! Mmm ! Ana mi-e o foame cumplită ! Eu înțeleg să ne instruiești, dar pe stomacul gol, vreau să-ți spun că nu mai ține !

— Alexandre, încetează, mai avem puțin.

— Bine.

După puțin timp, Andreescu îi anunță că vor urmări o peliculă fără sunet și nelucrată. Filmată în plus cu încetinitorul. Erau primii metri din ceea ce trebuia să fie „Transhumanțe“, film conceput de Vlad pe istoria Hunedoarei. în imagine apăru imens și cenușiu castelul Huniazilor. Obiectivul pătrunse pe poarta grea a castelului, ocoli curtea, prinse diferite figuri umane, le urmări, se opri cu insistență asupra diferitelor nuanțe arhitectonice, apoi se vedea că aici Vlad întrerupsese filmările, apăru priveliștea Hunedoarei privită de sus de pe Castel. Apoi, probabil că Vlad așteptase noaptea, jos în vale se vedeau ca niște făclii coșurile

Combinatului.
— Asta-i tot. Acestea sînt filmări de studiu. Urma să se întoarcă acolo...
— Am o rugăminte, îl întrerupse Ana, dacă se poate să repetăm proiecția, partea de început, adică acolo în curtea Castelului. Aș vrea să văd încă o dată fiecare detaliu și mai ales fiecare figură umană, fiecare gest...
— Da, sigur. Ai auzit, Lazăre ? Atunci dă-i drumul.
Lumea prezentată cu încetinitorul căpăta ceva halucinant. Parcă toate ființele vii sînt ținute în frîu de o forță nevăzută, sînt cuprinse parcă de o ciudată neputință. Cu mișcări de balet, o țărăncuță mînca semințe, și cînd simți aparatul de filmat îi oferi un zîmbet frumos, dar desenat încet, încet, apoi tot cu mișcări de balet, o mamă îi ardea cîteva la fund unui pici, după care apărură trei bătrîni cu mustăți uriașe, care-și cumpăneau gesturile cu o încetineală seculară. într-un colț, sub o arcadă, doi bărbați eleganți, cu pălării în cap, stăteau de vorbă și aparatul îi prinse din profil, apoi, încet, simțind aparatul,

unul întoarse capul spre obiectiv, parcă se sperie, da, se sperie și întoarse iar capul încet, întorcînd și spatele aparatului. O barbă bogată îi umbrea fața. Obiectivul ezită puțin pe spatele celor doi oameni, apoi trecu mai departe, rătăci parcă puțin fără rost, dar iar se întoarse spre cei doi, care acum erau cu spatele și dispăreau pe o ușă apropiată.
— Mulțumesc, opri vocea Anei proiecția. Tovarășe Andreescu, dacă se poate aș vrea fotografiile celor^ doi bărbați. Așa cum îi prinde obiectivul, prima dată în profil, apoi fața celui cu barbă, și dacă este posibil și a celuilalt. Cred că este greu pentru că întoarcerea lui este de o fracțiune de secundă, aparatul nici nu l-a prins bine.
— Pentru dumneavoastră, tovarășă Mușat, îl punem să pozeze mai multe minute ! îi răspunse Andreescu cu o glumă. Lazăre, se întoarse el către proiecționist, ești bun să aranjezi cu pozele ? Ai înțeles ce vrea tovarășa.
— Da mă duc la atelier.
— Nu se poate după vizionarea de la montaj ? Poate vreau și eu o fotografie, le zîmbi stingherit Andrei.
— Da, sigur. Să mergem atunci la montaj.
Reluară filmul cu Grecia. Apăru chioșcul de ziare, obiectivul se oprise atent pe un ziar afișat în colțul din dreapta. în clipa asta se auzi vocea lui Andrei cu un „stop" aproape strigat, și Andreescu care mînuia cele două manete opri. Pe ecranul mesei de montaj, mărită, apărea pagina întîi a unui ziar, al cărui titlu era scris cu litere grecești. în colțul din dreapta, sub un titlu eu litere mari, se afla fotografia unui bărbat cam de cincizeci de ani, care afișa o siguranță de sine provocatoare.
— Dacă ai de gînd să ne înveți grecește, ți-ai ales un

moment cam nepotrivit, îl atacă Ana pe Andrei. Afară de poza neghiobului acela, eu nu mai înțeleg nimic ce scrie acolo ! Dar vocea Anei avea o ușoară neliniște în ea,

— Pentru neghiob am oprit filmul.

— Perfect. Dar poate aflăm și noi cu ce te-a atras așa mult mutra lui ?

— Am văzut-o undeva, tot așa, sub un titlu... și cred că... Da, Vlad mi-a arătat-o, ba mi-a dat și ziarul, și știu unde se află ziarul. La documentare !

77

— Andrei, vrei să nu te mai joci de-a baba-oarba ?

— Andreescule, pot să capăt și eu poza mărită a tipului de colo ? La fel și a articolului care-1 însoțește ?

— Bine, frate, protestă Ana, dar noi nu aflăm despre ee-i vorba ?

— Ana dragă, nici tu nu mi-ai explicat de ce ai cerut fotografiile ! Cînd aflu de la tine taina ți-o mărturisesc și eu pe a mea !

Un oftat de nemulțumire veni dinspre Ana.

— Eu zic să mai vedem odață-'filmul, propuse Alexandru cu o voce în care nu distingeai dacă glumește sau vorbește serios. Era așa frumos ! Uite Ana, data viitoare zic eu „stop" și-ți povestesc pe loc ce-i cu mutra de pe ecran.

— Alexandre, după ce că ești șomer astăzi, mai devii și răutăcios ! Să mai poftești să te mai iau și altădată la vizi6nări.

— Rolul progresist al șomerilor tocmai' în asta constă. Protestează cînd sînt puși la vegetat, iar alții, nu spun cine, zic că asta este obrăznicie.

— Propun să nu vă certați aici, interveni Andrei. Uite, Ana, am cerut fotografiile pentru că mi-am adus aminte ce mi-a spus Vlad despre personajul de acolo. Dar trebuie să mai verificăm odată articolul. Poate mă înșel. Și pe urmă n-am venit aici cu scopul de a găsi o urmă în filmele lui Vlad ?

— Da, dar cine este personajul ?

■— Cine -sînt personajele pe care le-ai cerut tu ?

— ISTu știu, dar voi afla. Cînd i-a prins obiectivul s-au speriat, cel cu barbă mai ales s-a speriat și a întors spatele. Și apoi Vlad s-a întors din nou cu aparatul spre ei. Vlad îi cunoștea !

— Ei, poftim !...

în clipa aceea se întoarseră Andreescu și Lazăr de la atelier. Andreescu ținea un plic mare galben în mînă.

Aici aveți toate fotografiile pe care le-ați dorit.

— Mulțumesc, Andreescule ! Vă mulțumim, tovarășe Lazăr ! La revedere.i

Peste cîteva clipe părăseau clădirea Televiziunii, cu intenția să ajungă la minister. Deodată Ana puse frîna.

78

— Nu găsim pe nimeni la documentare. Ați uitat că e duminică ? De fapt nu poți totuși să ne spui despre ce este vorba și

fără documentare ?

— Ba da. Dar acolo este fișa completă a celui din fotografie. Și nu-mi amintesc numele lui. Iar din fotocopia ziarului n-o să aflăm, că nu știm grecește.

— Nu-i bai. Trecem pe la Ștefan și ne citește el.

— Da, sigur. E o idee, numai să fie acasă.

— în mod sigur e acasă, și-i precis adîncit în vreun text de nu știu cîte milenii.

— Atunci dă-i drumul și eu vă spun pe drum. După întoarcerea din Grecia, i-am făcut o vizită lui Vlad. Mi-a povestit multe, dar la un moment dat mi-a dat un ziar, acela din film, și mi-a spus că este vorba de o foarte murdară afacere de spionaj militar, descoperită de autoritățile grecești, și că în această poveste a fost amestecat și tipul din fotografie, care, deși locuiește într-o țară din apus, este de origine română. Tipul a scăpat, pentru că nu au reușit să aducă nici o probă împotriva lui. Se afla în Grecia pentru contracte cinstite cu niște firme de acolo. Cît a fost Vlad în Grecia, afacerea de spionaj era pe prima pagină a ziarelor și prin intermediul unor colegi greci a aflat amănuntele. De asta cred că a filmat ziarul la chioșc, dar în mod sigur, a cumpărat ziarul acela ca să mi-1 arate mie. M-a întrebat dacă știu ceva de personajul din ziar, dacă nu cumva a fost încurcat cu afaceri necurate pe la noi. Atunci nu știam nimic, dar apoi, prin intermediul documentării, am aflat multe. Comarnic îl cheamă. E unul din cei mai mari escroci pe care i-a dat cel de-al doilea război mondial în România.

— Bine ar fi dacă escrocii ar apărea numai în vreme de război ! Da’ vezi, se mai nasc și în timp de pace.

— Ție tot ți-e foame ?

— Da. Și văd cu desperare că nu aveți nici o intenție să mergem la masă.

— Lasă că mergem. Ascultă, Andrei, ce legătură are Comarnic ăsta cu povestea noastră ? Că doar Vlad nu s-a dus să-i ia și un interviu în stare de arest, ca apoi tipul să-l urmărească cu răzbunarea lui pînă la Galați !?

— Nu știu ce legătură are. Dar mi s-a părut lucrul cel mai deosebit din filmele acelea, adică singurul fapt care intră undeva în aceeași oală cu asasinatele ! Știu eu, poate prea ne-am dus cu ideea fixă să aflăm ceva din filmele acestea. Dar, apropo ! tu de ce ai cerut pozele celor de la Castel ?

— N-ai înțeles ?

— Nu, poate pentru că s-au speriat. Dar ăsta nu-i un motiv. Crice bărbat plecat de acasă în direcție suspectă se tenif. să nu afle nevasta unde a fost, ori într-un film ca ăsta ai <oate șansele să te vadă și consoarta.

— Castelul Huniazilor este un muzeu, nu o direcție suspectă ! Așa că nu avea de ce se teme de nevastă. Nevestele au ce au împotriva meciurilor de fotbal, nu și a muzeelor.

— Dacă spui tu, care ești și nevastă, atunci te cred. Dar

poate îmi spui și mie atunci de ce te-ai oprit asupra lor ?
— Întîi pentru că s-au speriat, sau mai precis cel cu barbă s-a speriat, cînd s-a simțit prins în obiectiv. Și pe urmă, vreau să am pozele lor cu mine cînd mă duc la Hunedoara. Pur și simplu vreau să știu cine sînt. Vlad i-a filmat, Vlad a murit. Vreau să știu dacă au vreo legătură cu moartea lui Vlad.
— Ana, tu ascunzi ceva !
— Nu meritați. Unul pentru că, probabil, după ce a spus stop odată, descoperind un spion în trecutul reportericesc al lui Vlad. a adormit și nu a observat restul, iar celălalt, pentru că de foame și-a pierdut simțul observației. Ana îi privi zîmbind.
— Ne facem autocritica, recunoaștem tot. Acum spu- ne-ne.
— După ce m-a frapat faptul că bărbatul s-a speriat, m-am uitat mai bine la mutra lui și mi-am dat seama că l-am mai văzut undeva. în birou la Andreescu am comparat pozele. Și nu greșisem. Comarnic al tău seamănă cu omul de la castel.
— Nu, imposibil, tu fabulezi ! Nu se poate, Ana, de data asta cred că...
— Bine, nu se poate. Și lăsați plicul cu poze în pace. Unde mergem să mîncăm ?
80
•— La noi. Tanti Clara mi-a spus să vă aduc la masă. Știind că bărbatul tău lipsește, i-am promis că te conving...
— Mulțumesc că te-ai îngrijit de asta, dar puteai să-mi spui mai de dimineață ! Așa ești tu, Andrei, întotdeauna uiți lucrurile esențiale.
— Ana, stai nițel, protestă Alexandru, că mi-a trecut și foame și tot! Amețesc ! Mă duceți la film și pe urmă îmi puneți în brațe un tip care este și spion de răsunet intercontinental, și care îi pică lui Vlad de două ori în mînă.
— întîi că nu este de răsunet intercontinental, al doilea nu se știe dacă mai este spion — grecii n-au putut dovedi asta — și al treilea, dacă omul de la Castel este pînă la urmă aceeași persoană cu cea din ziar, atunci ai de-a face cu ÎNTÎMPLAREA. Ai priceput ?
■— Stranie întîmplare !
•— Toate întîmplările sînt stranii.
— Și dacă omul de la Castel este cu adevărat Comarnic, de ce l-a ucis pe Vlad ?
— Cine ți-a spus că l-a ucis ?
— Uite, să nu-ți bați joc de mine !
— Nu-mi bat joc, Alexandre. Nu fc știe dacă acela este Comarnic. Am pornit de la o simplă asemănare de trăsături. Mă încurcă barba, favoriții și pălăria ca să pot afirma sigur dacă e vorba de una și aceeași persoană. Apoi, admițînd totuși că este Comarnic, de ce crezi că s-ar fi hotărît să-l ucidă pe Vlad imediat ce s-a văzut în obiectivul lui ? El nu-1 cunoștea pe Vlad, nu-1 văzuse în Grecia, nu știa deci că Vlad îi

cunoaște aventura lui din Grecia ; mai mult, n-avea de unde ști că Vlad i-a văzut odată poza în ziare și numele amestecat într-o afacere necurată.

•— Da, este adevărat, dar el știa că filmul va ajunge odată și odată pe ecran, și cineva îl va recunoaște, pe el și pe omul care era cu el ! Și atunci... ?

— în acest caz trebuia să facă pe dracu în patru să pună mîna pe film, nu să-l omoare pe Vlad. Filmul prezenta pericol din punctul lui de vedere, nu Vlad. El, Comarnic, este convins că mutra lui nu-i spune nimic lui Vlad, dar odată filmul difuzat, cineva își va aminti

de el sau de celălalt. Deci, dovada trebuia să dispară, nu Vlad, pricepi ?

— Eu pricep, dar uite că Vlad a dispărut și nu pelicula.

— Poate Comarnic a încercat să ia pelicula, dar nu a reușit. De la tren, Vlad s-a dus direct la televiziune și n-a mai ieșit pînă a plecat din nou la gară. Andrei se uita la ei gînditor. Ei, cam ce-ați fi făcut voi în locul lui Comarnic ?

Se lăsă tăcere. Logic era ca spionul să pună mîna pe film. Nu a reușit, chiar dacă a încercat. Atunci ? Dacă filmul prezenta atîta interes, atunci spionul, dacă tot a ajuns să ucidă din cauza aceasta, de ce nu l-a omorît pe Vlad in tren, noaptea, cînd acesta venea spre București ? Era mai sigur că va pune mîna pe film. Odată ajuns la București, apărea riscul să-l piardă. Ciudată logica acestui Comarnic. Omorîndu-1 pe Vlad în trenul de Galați, știa că filmul, dovada care-1 deconspira, rămînea intactă, și era de presupus că se vor face cercetări în jurul morții reporterului.

— Și dacă Comarnic sau un complice .al lui n-a reușit să se urce în același tren cu Vlad ? Atunci se explică de ce nu a încercat să ia acolo filmul, sau de ce nu l-a ucis în trenul de Deva spre București ! Pentru că nu mă îndoiesc nici o clipă de faptul că acest Comarnic ar fi ucis ca să pună mîna pe film.

— Da, Alexandre, ai dreptate. Probabil că spionul nu a reușit să se urce în același tren. Apoi, cînd a ajuns la București, Vlad era deja la televiziune și Comarnic n-a mai putut ajunge la film. L-a omorît pur și simplu ca să se răzbune. A riscat, gîndind că poate nimeni nu se va gîndi la film, ci ancheta se va petrece la Hunedoara printre oameni, și nu pornind de la un reportaj filmat. Și poate de asta a și omorît trei oameni, ca să ne deruteze, să ne trimită pe trei drumuri diferite. Cît noi căutăm, el va avea timp să dispară.

— Asasinarea lui Vlad, atunci cînd știa că nu mai poate pune mîna pe film, adică în trenul de Galați, iese în afara logicii. Decît — aici Andrei ezită puțin — decît dacă Vlad nu mai știa ceva care, mai mult decît filmul,

punea în pericol securitatea lui Comarnic sau a altei persoane !

— Plecarea mea -la Hunedoara se impune mai urgent decît am gîndit. Cred că ai dreptate. Nu atît Comarnic era în pericol cît celălalt — complicele ! înțelegeți ? Cineva care știa că Vlad luase cunoștință de identitatea lui Comarnic !

Ochii lui Andrei îi întîlniră pe ai Anei la fel de speriați ca ai lui. Era prea mult.

-— Pleci chiar în după-amiaza asta, Ana.

Tanti Clara le deschise mustrîndu-i :

— Nu se putea să nu întîrziați, de-am plimbat mîn- carea din sufragerie în cuptor și invers pînă a amețit ? Andrei, a telefonat un oarecare Negură.

— Și taci, tanti ? Spune repede, ți-a lăsat vreo vorbă ?

— Era cam rezervat, dar cînd i-am spus că sînt mătușa ta s-a înduplecat. Și mă mir de ce atîta secret : „Să-i spuneți că ‛ tînărul cu berea se chema. Călin Proca. Să-mi telefoneze de urgență !‟ ■ ■i

— Poftim ! ? ? Cei trei rămăseseră ca niște statui. Ana era în ușa băii cu mîinile ude. Apa picura pe jos, dar ea nu observa. Tanti Clara se sperie.

— Da ce-i așa grav -să-l cheme pe un tînăr Călin Proca ? Ana, te rog, nu uda parchetul ! Și ce a făcut cu berea acel Proca, mă rog ?

— A nu, nimic. De fapt era o soluție pe care i-o cerusem lui Negură pentru romanul pe care-1 scrie Alexandru. Și soluția dată mi se pare anapoda.

— Alexandru scrie romane ? Nu se poate ! Părea cel mai serios din toți trei. Ce-a pățit ? nu-și putea veni în fire tanti Clara.

— Ei... nu scriu chiar... începu să se bîlbîie Alexandru, dar Andrei crede că am talent... și am ales un subiect împreună... Mda, cred că aveți dreptate, n-am să scrtu...

Tanti Clara urmări toată bîlbîiala cu uimire și neîncredere. Plecă spre bucătărie. Andrei se repezi spre telefon și ceru o convorbire fulger cu Galațiul. Cînd închise telefonul, se uită desperat la ceilalți.

— Și cînd mă gîndesc că băiatul acela ne-a mințit de la obraz acolo, în cabinetul lui tată-său ! Margareta

Pintea într-un moment de delir a repetat de cîteva ori : „Călin, Călin Proca, Călin Proca... berea‟. Asta-i ! Evident, nu s-a comunicat nimic nimănui. Doctorul care a fost de față a primit dispoziție să păstreze cea mai adîncă tăcere. Călin Proca se va întoarce în după-amiaza aceasta la București. Cei din Galați spun — și au dreptate — că nu este cel mai nimerit să-l ancheteze acolo. îl preluăm noi aici. Și încă de la gară.

— Andrei, nu se poate, înțelegi, ceva nu-i în regulă. De ce ar fi omorît-o Călin Proca pe Margareta Pintea ?

— Nu mai pricep nimic. Nu m-aș mira să descoperim în final că au fost trei asasini, care au intrat pe rînd în compartiment, și-au lichidat clientul și s-au cărat.. !

Tanti Clara intră pe ultima propoziție a lui Andrei.

— Andrei, de cîte ori ți-e foame emiți inepții. Dacă ați hotărît să-l nenorociți pe Alexandru îndemnîndu-1 să scrie romane — și înțeleg că polițiste — lăsați-1 măcar în pace ! Poate are idei mai de bun simț de cît ce aud din gura ta. La masă, vă rog, imediat !

17

Deși Andrei o sfătuise să ia trenul, Ana plecase cu mașina. Era ora zece noaptea, se afla pe șoseaua spre Orăștie, gonind cu o viteză care ar fi scos din sărite pe cel mai calm milițian de la circulație, mai ales că o ploaie de primăvară repede și cu picături mari mătura cu furie asfaltul. Fragmente din biografia lui Comarnic îi apăreau în fața ochilor, ca imagini de film, dar cînd ajungea la gîndul „în mod sigur Comarnic este amestecat în treaba asta urîtă‟, auzea de undeva glasul mătușii : „Pe tîn^rul cu berea îl chema Proca !‟ și toată siguranța se sfărma în țăndări ca picăturile de ploaie pe parbriz. O lua de la început, iar și iar, și deodată „Pe tînărul cu berea îl chema Proca‟. îi venea să urle. Ajunse în dreptul unui motel și opri să bea o cafea.

La aceeași oră, Andrei și Alexandru veneau pentru a doua oară la căminul studențesc unde locuia Călin

Proca. După ce Negură le anunțase cu ce tren a plecat Proca din Galați, l-au așteptat la gară, dar nu l-au putut găsi în aglomerație. Au venit imediat la cămin, au așteptat, dar Călin nu apărea. Acum portarul se schimbase și le dădu același răspuns. Proca nu venise. Studentul care se dusese să-l caute reveni cu vestea că nici colegul lui de cameră nu-i. Camera e încuiată.

— Tony a venit pe la opt și jumătate, dar a plecat imediat. Mi-au spus vecinii lui. Știe că l-ați căutat pe Călin. Lăsați un telefon și îl dă portarul lui Tony sau lui Călin, care vine mai întîi. Ca să nu mai umblați pe drumuri, le explică studentul.

Andrei găsi ideea bună, scoase o carte de vizită, pe care se afla telefonul de acasă, scrise și telefonul de la slujbă, îl puse într-un plic și îl dădu portarului.

— I-am scris și cîteva rînduri. Astă-seară poate să mă sune pînă la unu noaptea, iar mîine mă găsește la slujbă de la șapte.

— Bine, tovarășu... A, uite-1 pe Tony. Aveți noroc. Tony, băiatule, tovarășii îl caută pe Călin.

— Bună seara, îi salută un băiat înalt, privindu-i puțin dezorientat. Dumneavoastră îl căutați pe Călin ? E ceva urgent ?

— Da și nu. Voiam să-i comunicăm ceva din partea unui foarte bun prieten al tatălui său, doctorul Pintea.

Tony se aplecă să-și lege șiretul de la pantof. Cînd se ridică avea fața înroșită de aplecarea bruscă.

— Păi o să-i spun. Unde să vă caute ? Cred că vine abia mîine dimineață. Are cursuri la opt.

— Sînteţi colegi ?
— Nu. Eu sînt la arte plastice. Şi sînt anul trei.
— Uitaţi aici telefonul meu. Andrei îi dădu plicul. Nu vă supăraţi, cui trebuie să-i mulţumesc pentru acest serviciu ?
— Anton. Anton Castrişanu.
— Eu sînt Andrei Pandrea. Şi mulţumesc. La revedere.
— Cu toată plăcerea. La revedere.
Abia cînd maşina intră pe Ştirbei Vodă, Alexandru se hotărî să rupă liniştea.
Ce facem ? Il reţinem mîine pe Călin Proca ?
85
— N-ai încă nici o dovadă că el este asasinul. Asta odată. A doua oară, de ce crezi că asasinatul nu s-a petrecut după plecare lui Călin ? Ia stai, ceva nu-i în regulă. De ce să plece Călin din compartiment, dacă el mergea la Galaţi ?
Se uitară stupefiaţi unul la celălalt.
— Andrei, înseamnă că el n-a plecat de acolo. A coborît la Galaţi. Dar înainte de a coborî a văzut că este întuneric, i-a văzut pe cei trei că n-au nici un gînd să coboare, a văzut că sînt morţi, de ce n-a dat el alarma ?
— Poate a plecat mai devreme din compartiment, sub pretextul că se duce să caute un prieten.
— Da, dar nu-şi lua şi sacul cu el, pentru că ar fi trebuit să se întoarcă. Nu, nu se părăseşte un om ca Vlad aşa cu „mă duc să caut o cunoştinţă‟. Mai ales după ce ajungi să-l serveşti cu bere. Şi pe urmă mai era şi doctoriţa Pintea pe care o cunoştea. Nu, nu-i firesc să-i părăsească pe cei din compartiment fără intenţia să se întoarcă.
— Se mai poate întîmpla ceva, Alexandre. Poate în- tr-adevăr Călin Proca s-a dus să caute un prieten. L-a găsit, a întîrziat mult cu el. Intre timp, aici, în compartiment, s-a petrecut drama. Aproape de Galaţi, Călin s-a întors. A găsit lumina stinsă, apoi a descoperit că cei trei sînt morţi, s-a speriat, şi-a luat sacul şi a fugit. S-a speriat, n-a vrut să fie amestecat în povestea asta !
— Nu se poate, Andrei, băiatul acesta este mîine-poi- mîine jurist ! Şi pe urmă, la vîrsta lui te arunci cu capul în jos în orice poveste spectaculoasă ca aceasta. Mai ales cînd eşti viitor jurist. Dacă n-are nici o vină, imediat ar fi dat alarma, ar fi anunţat conductorul, ar fi cerut să se închidă vagonul, toată lumea să aştepte miliţia ! înţelegi, asta ar fi fost reacţia normală. Nu fuga. Am terminat doar de doi ani facultatea, şi mă aflu încă în mentalitatea lui Proca şi a celor de virstă cu el. Nu, Andrei. N-a fugit pentru că s-a speriat.
în maşină se aşternu iar tăcerea.
— Mîine o să stăm de vorbă cu el, şi o să înţelegem poate de ce ne-a minţit. Eu încă nu cred că băiatul acesta a ucis. Ne-a minţit că n-a călătoritcuMargareta Pintea din cu totul alt motiv. Şi nu pot săintuiesc acest motiv.

Și iar tăcere.
— Băiatul acela, își întrerupse gîndurile Andrei, știe ceva de Margareta Pintea.
- — De ce ? Pentru că s-a aplecat brusc să-și lege șire- ¦ turile cînd am pomenit numele Pintea ? Poate. Și mie ma. ■ s-a părut ciudată reacția lui. Ca și cum n-ar fi vrut să-î vedem ochii. Nu uit ce urît a vorbit Călin Proca de Margareta Pintea ! Ți-aduci aminte ? Ar fi culmea să aflăm că această frumoasă doctoriță s-a încurcat cu Călin Proca aici, la București !
— Și Călin, foarte îndrăgostit de ea, ucide în clipa cînd a aflat că divorțează ca să se căsătorească cu Gun- ter... Nu prea merge.
— Ceva nu-i în regulă. Ce facem cu Călin Proca ? Hai să-l așteptăm la cămin. N-am nici un chef să stau închis în casă și să....
— îl luăm și pe Akela, că și așa stă cu zilele închis în casă.
— Ideea nu-i rea.'
Peste zece minute, cu toate protestele mătușii, Andrei luă cîinele, care dădea vesel din coadă, simțind escapada nocturnă. Așteptară în fața parcului care înconjura căminul pînă la două noaptea. Călin Proca nu apăru. Alexandru mai verifică odată la portar și apoi se retraseră.
— Cred că la mijloc este o neînțelegere. Călin Proca n-ar fi jucat atît de perfect teatru în biroul tatălui lui dacă ar fi avut pe conștiință asasinatele acelea oribile. Este prea spontan și nu știu... părea sincer curios față de toată întîmplarea... îți aduci aminte ce ne-a spus, că n-ar fi recunoscut-o pe doctorița Pintea dacă ar fi întîlnit-o ! Ciudat că doctorița Pintea, care nu l-a văzut mai mult decît a văzut-o el, l-a recunoscut, și în delirul ei... Ciudată și asociația ei : Călin-berea. Poate ca medic a simțit înainte de a intra în inconștiență că berea aceea era...
— Dacă Proca a otrăvit-o acolo, în tren, îmi revizuiesc fundamental părerile despre oameni ! declară puțin pompos Alexandru.
— Ce-i cu criza asta de simpatie ! ? Am văzut chipuri mai angelice decît al lui care ascundeau criminali înrăiți.
87
— Călin e din clanul meu ! E jurist ! Pe coridoarele facultății am avut timp să-mi cunosc destul de bine colegii.
-
— Las-o baltă. Margareta Pintea l-a recunoscut și a băut bere de la el. Mi se pare cel mai important lucru. Și dacă-i minciună, va trebui s-o dovedească însuși Călin !
18
Era ora unu noaptea cînd Ana zări luminile de pe Cetate. Peste un sfert de oră era în fața inspectoratului județean. Aici, la ofițerul de serviciu, va afla la ce hotel are cameră rezervată. Dar avu surpriza s-o întâmpine chiar căpitanul Căliman.

— Bun venit ! Eram îngrijorat. Cu ploaia asta, m-am temut la un moment dat să nu se fi întîmplat ceva.

Căliman avea fața trasă și o imensă tristețe în ochi. Părea doborît. Privindu-1, Ana simți cum o apucă și pe ea o sfîrșeală cumplită, o desperare de copil părăsit noaptea în întuneric.

— M-am oprit la Orăștie să beau o cafea, și am și mîncat. îl privi vinovată. Știa că omul din fața ei este prieten din copilărie cu Vlad, că au coborît din același sat de moți din Zarand. Ion terminase facultatea cu un an înaintea lui Vlad, venise procuror la Deva și în scurt timp trecuse în rîndul cadrelor securității. A făcut eforturi deosebite să-l ia pe Vlad la Deva. Nu l-au lăsat ei, ceilalți, colegii și prietenii din anii de studenție. „Din cauza voastră m-a trădat Vlad, pe mine și locurile noastre‟, le reproșa Căliman de cîte ori se întîlneau la București în camera de la mansardă pe care „Cioplitorul‟ o păstrase și după terminarea facultății. Se uita la Ion-și aștepta ca acesta să--i spună : „Dacă era lîngă mine nu i se întîmpla asta‟. „N-am să suport, am să întorc mașina și am să plec‟, gîndi Ana, simțind cum oboseala o cuprinde din ce în ce mai tare.

— Cum s-a întîmplat ? veni șoptind glasul lui Ion, parcă de departe, din noaptea care-i înconjura. Brusc, in

amintirea Anei năvăli o altă seară, cind se afla la bunica ei, la țară, și tot așa, pe la miezul nopții, l-au adus pe vecin mort. Căzuse un copac peste el. Cu glas șoptit, speriat, neîncrezător și parcă cu o ciudată evlavie, umbre ce se învîrteau prin curte, întrebau „cum s-a întîmplat ?‟ Atunci, stînd ghemuită în pătucul de pe cerdac, unde-i plăcea să doarmă vara, simțise că întrebarea suna de fapt : „Cum a fost posibil să se întîmple ?‟ Nu era curiozitate, era întrebare pusă destinului, sau cui oare ? întrebare care încerca să afle sensul întâmplărilor absurde. Era o întrebare care încerca să întoarcă timpul înapoi, să-l ducă pe cel care a întrebat în locul și timpul întîmplării și el s-o oprească.

— Cum s-a întîmplat, Ana ? glasul lui Ion era și o rugăminte. Poate nu era adevărat. Poate Andrei făcuse o glumă proastă la telefon, poate este numai pe moarte și va fi salvat totuși...

— Urcă în mașină să mă conduci la hotel.

Căliman ocoli mașina, se urcă lîngă Ana. Și din nou :

— Cum s-a întîmplat ?

Ana porni mașina, circulînd încet prin noaptea orașului. Lîngă ea, ghemuit în tăcere ostilă, Căliman. Auzi deodată vocea lui liniștită :

— Oprește aici. Ai cameră reținută. Tragi un somn bun și...

— Nu mi-e somn, spuse Ana, speriată că Ion va pleca și o va lăsa singură cu gîndurile ei.

— Atunci du-te să-ți lași geamantanul în cameră și apoi stăm de vorbă. Nici eu nu pot să dorm.

Cînd coborî, Ana îl găsi pe Ion la o masă, singur. Chelnerul tocmai ridica un pahar și îl aducea pe al doilea.

— Ia ascultă, Ioane, tu ai intenția s-o duci tot așa ?

— Nu te speria, nu mă îmbăt și nici n-am să beau mult. Cu ce să te tratez ?

— O cafea mare și un pahar de vin roșu.

— Și acum spune cum s-a întîmplat.

Ana oftă, se uită la el cu rugămintea să se liniștească, Ion dădu din cap : „bine, bine n-ai grijă". Stătu liniștit, atîta vreme cît Ana îi expuse amănunțit cele petreciite în trenul de Galați și tot ce știa legat de maiorul Istrati și Margareta Pintea.

89

— Și acum despre Vlad !

Dar Ion o întrerupse :

— Tu nu vezi că Vlad a murit degeaba ? Că maiorul Istrati, săracu nenorocit, a fost cel vînat ?

— Nu te grăbi, Ioane. Uită-te mai întîi la fotografiile astea. îi cunoști pe cei doi ? Se pare că sînt de pe aici, din Hunedoara sau din Deva.

Căliman tresări,' uitîndu-se la poze.

— De unde le ai ?

— Cunoști pe cineva dintre ei ?

■—• Pe cel cu barbă nu, dar celălalt este inginerul șef al Uzinei „M"...

— Ascultă, Ioane, produsele uzinei 'acestea, sau ceva din ea ar putea interesa o agenție de spionaj economic ?

■—■ Nu numai spionaj economic, dar și militar. Și cred că îi interesează foarte mult. Așadar, cine-i tipul de lîngă Sabin ?

— Sabin și mai cum ?

— Mirea. Ia stai, ia dă-mi puțin poza. Să știi că seamănă cu tipul care l-a șantajat pe Mirea !

— Poftim ?

— E o poveste lungă. Da zi întîi cine a făcut fotografia și cînd ?

■—■ Vlad. Nu-i fotografie, ci film. Un reportaj făcut probabil în ultima zi a șederii lui aici. Adică joi.

— E rău de tot. Dacă ăsta-i tipul cu șantajul, atunci știu de ce a murit Vlad. Doamne, de ce n-am fost aici cînd m-a căutat Vlad ? Și dobitocul ăsta de Mirea, care a venit abia azi să-mi spună ! îl omor.

-—■ Dacă n-o să-l omoare alții !

— Cum să-l omoare ? îl păzim ca pe ochii din cap !

— Dă-i drumul la poveste.

— Dar dacă l-au omorît pe Vlad cum de n-au luat filmul ?

— Vlad l-a lăsat la montaj. Nu l-a mai adus acasă, fiindcă se grăbea să prindă trenul de Galați !

— Doamne dumnezeule, ce absurd a murit Vlad ! începu să facă legăturile între fapte Căliman. Doamne, ce prostie ! Dar de ce nu v-a căutat măcar pe voi ?

— Ioane, nu te mai văita atîta. Dă-i drumul odată la

povestea lui Sabin Mirea.
90
— Bine, bine ! Sabin ăsta din poză e o valoare în meseria lui. De doi ani lucrează la o invenție, care interesează nu numai ramura lor industrială, ci și armata. Au făcut un contract cu el, au venit pe la uzină niște specialiști militari, dar au plecat pentru că Mirea le-a zis că nu-i momentul să-l bată la cap. Acum, c-a terminat, îi așteaptă pe săptămîna viitoare. Toate bune și la locul lor. Numai că soția lui Mirea a plecat într-o excursie în străinătate și dusă a fost. I-a scris lui Sabin de la Viena. Sabin parcă a înnebunit. S-a schimbat atît de mult, încît colegii lui începuseră să se teamă pentru el. De atunci, singurul lucru pe care l-a mai făcut a fost să lucreze ca un desperat. Așa că a terminat mai repede decît se așteptau toți.
— Cine mai știa de tema asta de cercetare ?
— Directorul și încă trei colegi din uzină. Și, firește, un colectiv de muncitori, oameni de meserie și de nădejde — unul dintre ei pensionar — cu care el aplica practic diferitele faze ale cercetării.
— Nevasta lui știa ?
— Asta-i baiul, că știa. A fost primul lucru pe care am vrut să-l aflu de la Sabin cînd ea nu s-a mai întors din excursie.
— Ce meserie avea ?
— Ingineră ca și el. Au fost colegi de facultate. El a terminat cu doi ani înaintea ei.
— Frumos, n-am ce spune ! Splendid chiar ! Și vrei să spui că după plecarea ei n-ai simțit lupii dîndu-ți roată ?
— Pînă acum nu. Dar acum au venit. Nevasta lui Sabin n-a lucrat la uzină. De cînd a terminat facultatea, trîn- dăvea și o făcea pe pictorița și pe femeia de lume, cu salon deschis artelor și literaturii. Se pricepea la arte cît mă pricep eu la liturghia din noaptea învierii !
— în ce fază era lucrarea cînd a văzut-o ea ?
—■ într-o fază de început. Sabin crede că nimic utili* zabil. Și cred că așa a fost, de vreme ce au venit acum după lucrarea gata. Baiu-i că Sabin o iubește și azi pe nevastă-sa. Și de aici, toată nenorocirea care s-a întîmplat.
— Adică ?
91
— Acum zece zile Sabin, a primit o scrisoare de la nevastă-sa, expediată din Timișoara cred. în scrisoare îi cerea nici mai mult nici mai puțin decît să dea o fotocopie a lucrării unui tip care o să-l viziteze. Dacă nu face asta, viața ei e în primejdie... Pricepi tu ? Șantaj. Mirea al nostru s-a dat cu capul de toți pereții, dar a tăcut. A mai primit cîteva telefoane. Și i s-a fixat o întâlnire.
— La castelul Huniazilor ?
— Exact. S-a dus. A tratat cu... cred că ăsta cu barbă a fost. Așa-1 descrie Mirea. Tipul i-a spus același lucru. Că nevastă-sa va muri dacă el nu dă lucrarea. Spe'riat, Mirea a

cerut o păsuire, că n-a definitivat calculele. Tipul i-a cerut să dea ce are. Sabin a spus că lucrarea e la uzină, i s-a cerut s-o scoată. Rezultatul tîr- guielii a fost că Mirea a acceptat în principiu. Dar a fotografiat notele lui de început, pe care le cunoştea aproximativ şi nevastă-sa, şi a dat filmul. A promis că va da şi partea a doua, cînd va reuşi să scoată tot din uzină. De fapt avea nevoie de timp ca să refacă o parte din lucrare pe calcule greşite... Se vede treaba că tipul nu se pricepe la ce i-a dat Sabin, dar, ca să se asigure, i-a dat un telefon şi l-a ameninţat că dacă încearcă să-i ducă, pe nevastă-sa tot soarta aia o paşte. Nenorocitul lucra de zor să dea ceva fals, dar cît mai verosimil. Şi-a adus lucrările acasă.

— Şi în toată vremea asta a tăcut ?

•— Da. Abia ieri, după ce a fost somat din nou la telefon, s-a speriat şi a promis ca pînă mîine seară să dea tot.

— Cum s-a hotărît să te anunţe ?

— După telefonul de ieri s-a speriat aşa de tare că s-a dus la Caliopi şi i-a povestit tot.

— La Caliopi ?

— Păi nevastă-sa era prietenă cu Caliopi. Apoi s-a împrietenit şi el cu ea. Ei bine, s-a dus la Caliopi şi i-a povestit în ce situaţie se află. Caliopi l-a sfătuit să se ducă la uzină să iasă cu lucrarea de acolo, astfel încît să fie văzut de eventualul urmăritor, şi pe urmă să mă anunţe pe mine. Şi ca să nu vină el direct la mine, tot de frica urmăritorului, aseară ra-am trezit cu Caliopi care mi-a povestit tot.

— Ce idee cu Caliopi !

— Bine că 1-â pus ea pe drumul bun, altfel şantaj istul ar fi dedus că documentaţia e falsă. Asta mai lipsea !

— Caliopi ştie că el a dat falsuri pînă acum ?

— Nu. Caliopi este. convinsă că Mirea tot ar fi venit. să mă caute, dar se temea să nu fie prea tîrziu. Ii era frică să nu fie omorît Mirea după ce predă filmul. Ca să se întîrzie aici lucrarea.

— Şi Mirea unde-i acum ?

— Acasă.

— Singur ?

— Nu. Un om de-al meu stă cu el în apartament.

— Caliopi, dacă s-a gîndit la toate, cum de nu s-a gîndit că Mirea a fost urmărit şi pînă la ea ? Şi după asta, ea a fost văzută venind la inspectorat !

— Nu-i ea proastă. Mi-a telefonat şi a venit apoi la noi acasă.

— Tot dracul ăla.

— Nu prea. O să vedem mîine la şase. Tipul are nevoie de film, partea a doua. Sper să vină la întîlnire, la cinema. Acolo o să-l aşteptăm.

— Tare mă tem că n-o să vină !

— Ana, lasă-mă cu presimțirile !
— Te las. Și acum spune-mi, știi cine este bărbatul din fotografie ?
— Nu.
— Ascultă, zilele trecute te-ai văzut cu Vlad ?
*— Păi cum să nu mă văd !
— Și nu ți-a spus nimic ?
— Multe.
— Nu, nu, stai ! Legat de poza asta, sau ceva deosebit.
— Nu.
:— Afară de tine mai era prieten cu cineva din serviciul tău ?
M
— Nu.
— Acasă nu te-a căutat < în ziua plecării ? N-a lăsat nici un cuvînt soției tale ?
— Nu, pentru că nevastă-mea e plecată. Dar stai puțin, Vlad m-a căutat la birou pe la unsprezece noaptea. Cînd să plece. Probabil a sunat acasă și, fiindcă n-a
93
răspuns nimeni, a sunat la inspectorat. I-a spus ofițerului de serviciu că avea ceva eu mine, dar că o să sune de la București. Pe urmă n-a mai sunat. Și chiar de suna vineri, așa cum ți-am. spus și la telefon, eu nu eram aici.
— Deci săracul Vlad tot a avut de spus ceva !
— N-o lua cu presupunerile înainte. Poate a sunat să-mi spună la revedere. Cred că voia să stea cu mine pînă la plecarea trenului. Și cred că i-a fost rușine de ofițerul de serviciu că sună în miez de noapte pentru un „la revedere‟ și i-a trîntit povestea cu „aveam să-i spun ceva important‟.
— Nu, Ioane. De data asta Vlad avea să-ți spună ceva important. Și acel ceva era poza asta !
— Vrei să spui că cel care-i în fotografie cu Sabin este suspect de...
— Bănuiesc, cum a bănuit și Vlad. Ascultă, Vlad știa de activitatea lui Sabin ? Ca reporter nu se poate să nu fi intrat și în uzina asta.
— A fost la uzină, îl cunoștea pe Sabin, știa că acesta lucrează la ceva. A vrut să afle despre ce e vorba, dar l-am rugat să nu insiste. îl știi pe Vlad, n-a mai întrebat nimic niciodată. Mi-a zis rfumai odată în glumă : „La sărbătoarea lui Sabin să mă chemi și pe mine !‟. Nu cred că i-a reținut figura lui Sabin. A fost la uzină cu vreo cinci luni în urmă. De atunci nu mi-aduc aminte să mai fi avut discuții cu el, sau să se fi dus la întreprindere. Deși avea un ochi... Nu, nu prea uita Vlad figurile...
— Nu uita, firește. Și cred că l-a recunoscut pe Sabin. Dar ce l-a alarmat este, cred, faptul că l-a recunoscut pe celălalt.
— în fond cine-i celălalt ? Și cum i-a fotografiat îm* p.reună ?
— Nu i-a fotografiat, ci i-a filmat la Castel. Acum, cînd

știu ce lucra Sabin, înțeleg de ce s-au speriat amîndoî cînd a ajuns Vlad cu obiectivul pe ei.

— Vrei să fii ceva mai limpede ?

— Da. Cred că știi de proiectul lui Vlad de a face un film la Castel ?

— Da, mi-a vorbit nopți întregi de el.

— Ei bine, în ziua plecării a filmat la Castel. Cred că scene de acomodare și de fixare a cadrului. Filmînd așa

94

la rînd, i-a prins în obiectiv. Cînd l-au văzut, cei doi au întors spatele, apoi au fugit pe o ușă în interiorul Cas-telului. Fugit, e cam prea categoric spus. S-au retras, s-au ascuns de aparat. Vlad a trecut aparatul peste ei, ei au întors o secundă capul, pentru că erau cam în profil, Vlad i-a văzut, a trecut mai departe cu obiectivul, dar ciudat, s-a întors din nou, după o ezitare, la cei doi. Deja erau cu spatele și intrau pe ușa din colțul opus intrării la Castel. Cred că Vlad i-a recunoscut pe amîndoi, și vederea lor l-a alarmat. De asta ți-a dat' telefon. A vrut să-ți spună că Sabin al tău este în pericol.

— Bine, dar faci niște afirmații ! Asta înseamnă că Vlad știa cine este celălalt, și mai ales trebuia să știe că celălalt este nici mai mult nici mai puțin decît agent străin ! De unde atîta siguranță la Vlad în ceea ce privește persoana unui agent străin ? Și unde a putut cunoaște el un agent străin, adică pe bărbosul din poză ?

— Cînd Vlad l-a văzut prima dată, agentul nu purta barbă. De asta cred că a ezitat. Dacă ar fi fost sigur, ar fi venit direct la ofițerul de serviciu și i-ar fi spus ce a vrut să-ți spună ție, poate ar fi developat și filmul aici... Dar l-a indus în eroare barba care modifică puțin figura individului...

— Unde l-a văzut fără barbă pe acest presupus agent ?

-— în Grecia, amestecat într-.un scandal de spionaj militar. Tipul a scăpat de acolo pentru că nu s-au putut aduce dovezi certe împotriva lui. Ceea ce mă miră este că la două luni după scandalul din Grecia, stăpînii lui au avut curajul să-l trimită aici. Era, oricum, un agent inutilizabil, odată ce mutra lui apăruse în atîtea ziare !

— Măi să fie ! Tu vorbești de esci’ocul acela de Comarnic. Matei Comarnic ! Păi îi avem fișa aici. Și poza din ziarul grecesc. Cu articolul tradus. Și mi-a vorbit și Vlad de el. Știi că Matei Comarnic este dintr-un sat din împrejurimi ?

— Știu. ~

Ascultă, Ana, nu-mi prea vine mie să cred că a avut el curaj să vină aici, mai ales după povestea din Grecia. Omul și-a încheiat meseria de agent acolo.

95

— Și totuși, mi se pare că trăsăturile, atîța cît putem să ne dăm seama, trăsăturile sint cam aceleași. Uite, compară și tu.

Ana scoase și fotografia lui Comarnic fără barbă și pălărie, cea luată din ziarul grecesc, și o așeză’ în fața lui Ion.

— Gata, spuse cu hotărîre Ion. Acum tu mergi la culcare și eu mă apuc de treabă.

— Ce ai de gînd să faci ?

— Mă controlezi, tovarășe locotenent major ? zîmbi pentru prima dată Ion în seara aceea. Un zîmbet trist, care-i făcu mai mult rău Anei.

— N-am această calitate, tovarășe căpitan, dar nu aș vrea să ne dublăm acțiunile !

— Aici eu mi-s stăpîn, Ana dragă. Și ca stăpîn bun la suflet, hai să-ți spun ce am de gînd să fac.

— Ioane, mie nu-mi place că originalul lucrării se află la Sabin acasă.

— Fată dragă, se poate ? ! Intîi de toate, Sabin n-a avut curaj să aducă originalul. A pus pe falsurile lucrate ștampila „strict secret“ și le-a transportat cu grijă acasă !
O fi el îndrăgostit pînă la urechi de nevastă-sa, dar nici comoara din mînă n-o dă așa prostește. Dealtminteri Ca- liopi l-a convins că nevesti-si n-o să i se întîmple nimic. Nu se omoară omul așa, aiurea ! Mai ales că ea le-a spus tot ce știe și le-a oferit plocon tot ce plănuiește bărbatul ei. Și acuma gata, Ia culcare. Mă duc să dau semnalmentele celui din poză. Le-am dat eu odată, dar pe spusele lui Sabin. Acum că am și poza... numai de-ar fi același om.

-— Ioane, mîine mă duc pe la cluburile cu care a lucrat Vlad. Poate aflu ceva. Știi ce te rog ? Nu spune nimănui că Vlad e mort.

— Foarte bine. Rămînem înțeleși.

Se despărțiră tăcuți, din nou fiecare cu gîndurile lui.

La aceeași oră, la București, Andrei și Alexandru se întorceau ₍acasă. Călin nu venise. Se despărțiră tot în tăcere, știind fiecare ce are de făcut a doua zi. Noaptea înfășură orașul în tristețe.

La Deva, Ana nu putea să adoarmă. Telefonă lui Caliopi, apoi ieși din hotel și plecă spre Hunedoara.

19

— Bună dimineața, Căline ! Stai jos. Bei o cafea ?

-— Bună dimineața ! Ochii lui Călin erau plini de curiozitate. Faptul că Andrei Pandrea îl căutase, de trei ori ii întărea presupunerea.

— Unde ai umblat azi-noapte ?

-— La Galați. Am venit azi-dimineață. Mi-a povestii Tony și la șapte v-am telefonat.

— Minți ! Ai sosit cu trenul de ieri seară. La ora 20 ai fost în București. Unde ai fost ?

— La un prieten.

— Mai bun decît Tony ?

— In fond ce se intîrnplă ? Şi de unde ştiţi cînd am venit ?
— Căline !
— Bine. e clar cănu te joci cu securitatea ! Nu pricep de ce a trebuit să mă căutaţi incăla Galaţi.
— Unde ai fost azi-noapte ?
— Cu o prietenă, la bar.
— Numele, prenumele, adresa. La ce bar. cine te-a servit ?
— Parcă aş fi asasin, aşa mă luaţi ! Ce-am făcut ? ■
— Te-am întrebat ceva.
Călin dădu adresa, numele fetei, barul şi toate datele cerute de Andrei.
— Chiar dacă mă luaţi aşa repede, eu tot sînt convins de ce-am spus la tata în birou. Şi Tony crede că am dreptate.
-— I-ai spus lui Tony despre ce-i vorba ?
— Tot. S-a speriat îngrozitor. Este convins că vreţi să mă arestaţi, că sînt amestecat, sau că mă amestecaţi în povestea asta. A fost foarte caraghios că a trebuit să-l liniştesc eu pe el. îi tremurau mîinile. Crede că o să mă arestaţi. A vrut să vină cu mine să vă spună că eu nu sînt vinovat cu nimic ! Aiureli ! Ştiţi, noi sîntem ca fraţii, ţinem foarte mult unul la celălalt,
— De ce crede Tony că eşti amestecat în treaba asta ?
97
'— Este convins că dumneavoastră o să mă învinuiţi 'de ceva. Din cauza Margaretei Pintea, pe care se zice că o cunosc.
— Şi n-o cunoşti ?
j — Oarecum. V-am mai spus.
' Călin ardea de nerăbdare să-i spună lui Andrei părerea lui, aşa că începu să turuie iar pe tema preferată.
— Şi Tony, deşi e pictor, nu jurist ca mine, e convins că povestea doctoriţei Pintea e treaba securităţii. Da, şi acum de ce m-aţi căutat ?
Nu putea să-şi ascundă curiozitatea. între timp veniseră cafelele. In local nu mai erau decît cîteva persoane aşezate cit mai departe una de alta, de parcă încercau să prelungească izolarea de lume în care-i ţinuse somnul de noapte. Andrei cercetă multă vreme curiozitatea din ochii Iui Călin şi o clipă se îildoi de spusele Margaretei Pintea.
— Căline, să-mi spui, ■drept, de ce ne-ai minţit sîm- bătă acolo, la spital, că 'h-ai călătorit în compartiment cu doctoriţa Pintea ?
i Călin încremeni cu ceaşca în mînă.
— Ştiţi ceva, asta-i lovitură sub centură ! De şmecher, He aia am ascuns !
— Ăsta nu-i vocabular de folosit dimineaţa, la cafea. r — Asta nu-i acuzaţie de lansat aşa, pe nemîncate ! Să lăsăm gluma, de ce m-aţi căutat ?
— Ţi-am spus. De ce m-ai minţit atunci, la spital ? • Pentru că de fapt, tu, Călin Proca, ai călătorit în compartimentul Margaretei Pintea de la Bucureşti la Galaţi.
— Persoana insistă în greşeală ! comentă Călin de parcă s-

ar fi aflat și un al treilea la masă.

— Te rog să-mi răspunzi la întrebare. Nu-mi arde de farse, cum îți închipui tu. Ești un viitor procuror sau judecător. Cred că-ți dai seama : ce s-a întîmplat în.trenul de Galați numai obiect de farsă nu-i.

Călin păli brusc. în sfîrșit, înțelegea că nu-i o glumă a căpitanului. Se uită fix la Andrei și acesta putea citi în ochii tînărului diferitele stări prin care trecea. Se fixă la încercarea disperată de a găsi cuvîntul prin care să-l convingă pe Andrei că nu l-a mințit.

— Tovarășe căpitan, vă dau cuvîntul meu de om că nu am văzut-o pe Margareta Pintea în ziua aceea și că nu am călătorit în compartiment cil ea.

Un gest de neputință din partea lui Andrei îi dădu a înțelege că nu este crezut.

— Conductorul de bilete, minți Andrei, și-a amintit că Margareta Pintea ți s-a adresat acolo în compartiment cu „domnule Proca" !

— E o mihciună ! N-am fost în compartimentul acela.' E o tîmpenie. înțelegeți, vă rog, nu am fost în compartiment.

— M-am gîndit și eu că poate fi o minciună, cum spui tu. Dar poți să-mi explici atunci de ce din toate numele din lume, acel conductor, care este din București și nu din Galați, a ales numele tău și nu altul ?

Andrei continua să mintă că aflase numele lui Călin de la conductor. Nu voia să amestece numele Margaretei Pintea, pe care o știa în spitalul de la Galați, unde s-ar fi putut face presiuni asupra ei, deși acum, cînd îl cunoștea pe doctorul Proca, se îndoia că acesta s-ar preta fie și la presiuni sentimentale.

— De ce susține conductoi-ul că în compartiment a fost un tînăr Călin Proca ? Poți să-mi găsești o explicație ?,

— Nu, dar oricum tot tîmpenie rămîne. i

— Căline, sînt aproape sigur că ai fost acolo. Nu spun că ai și omorît-o pe doctorița Pintea, dar ai fost acolo: Mă interesează de ce ai fost, dar mai ales de ce ai plecat ? Ce-ai observat tu acolo ? După o pauză, Andrei riscă : Poate ți s-a spus că în sticlele acelea nu se află d£cît somnifer, că trebuie să adormi pe cineva și să furi un obiect de la cel adormit ? Spune-mi, te rog, cine ți-a dat sticlele ?

Călin trăia culmea furiei și a uluirii. Simțea că se sufocă.

— Căline, uite, conductorul mă așteaptă la birou. Hai' să te întîlnești cu el. Și ai să te convingi că din zece tineri el te va arăta pe tine și va spune că ești Călin Proca.;

— De ce sînteți așa sigur ?

— Explică-mi atunci de ce Margareta Pintea s-a adresat tînărului din tren cu numele tău. Și Margareta Pintea își va reveni în cel mai scurt timp, nu uita asta. Atunci,

n-ai să mai negi. Margareta Pintea te cunoștea. A stat doi ani

în oraș, și a lucrat la spitalul la care măcar odată ai fost în perioada în care ea a lucrat acolo.

— Mă cunoștea pe dracu ! La spital nu mă duceam pentru că nu-mi dădea voie tata și nici n-aveam chef să mă duc. în ultimii trei ani am fost la Galați doar în vacanțele de vară cîteva săptămîni, cînd stăteam la ștrand, în rest stăteam la București, sau la mare, sau în tabără de muncă voluntară. Nu-mi amintesc să fi vorbit vreodată cu Margareta Pintea. Știam de existența ei. Odată, după ce a izbucnit scandalul cu Gunter, mi-a arătat-o soră-mea pe stradă. Era pe partea cealaltă. Cred că dacă o întîlnesc neavertizat nu o recunosc. Și cred că nici ea pe mine.

— Și cu toate acestea...

— înțeleg, dar am impresia că cineva mi-a jucat o farsă sinistră. Jur că nu am fost în compartimentul acela nenorocit !

— Pe cine ascunzi, Căline ? Ce ai văzut acolo în compartiment ?

— Am impresia că am picat într-o situație absurdă, și care ca orice absurd, nu are ieșire.

— Liniștește-te. Atunci ai spus că ai dormit tot drumul într-un compartiment de clasa a doua.

— Doamna Gheciu ! sări în sus luminîndu-se Călin. Doamna Gheciu să trăiască ! Am zis eu că vă aflați pe un drum greșit. Doamna Gheciu o să dovedească că eu n-am călătorit în compartimentul morților !

— Cine-i doamna Gheciu, și ce legătură are... ?

— Are, și încă ce are ? Cu ea am călătorit de la București pînă la Galați. Mi-a făcut capul calendar pînă am adormit. Uitați, nu mai spun nimic. Căutați-o pe doamna Gheciu să vă povestească tot, cum m-a găsit în compartiment, cum a dat buzna peste mine și cum s-a instalat acolo cu tot cîrdul de cucoane cu care călătorea ! Splendid, căutați-o pe doamna'Gheciu.

Călin se luminase la față, îl privea așa de fericit pe Andrei, îneît acesta nu mai știa ce să creadă.

— Haideți -la dumneavoastră, la birou, și de acolo telefonați la Galați s-o aducă pe doamna Gheciu.

— Stai nițel, nu te repezi. N-o să punem femeia pe drumuri. Mai putem verifica și altfel. Văd că ești foarte sigur de alibiul tău. Dar ce siguranță am eu că n-ai aranjat cu această doamnă să spună că n-ai lipsit din compartiment, sau că ai călătorit cu ea de la București la Galați ? Sau de unde știu că, după ce ai plecat din compartimentul Margaretei Pintea, nu te-ai dus în compartimentul acestei doamne Gbeciu, care va spune că ai călătorit de la început cu ea ? Și cine-i această doamnă Gheciu ?

— Vecina noastră de la Galați. Aveți dreptate, cu ea am aranjat, dar cu restul cîrdului ?

— Căline, vorbește decent !

— La dracu cu decența ! Au gîgîit tot drumul ca niște gîște și au trecut tot Galațiul prin cîrlige. Cel puțin pînă am adormit. Acum mi se pare cel mai drăguț cîrd din lume ! Să stați de vorbă cu ele.
— Numele lor !
— Habar n-am cum le cheamă și cine sînț.
— Și atunci ?
— Păi aflați de la doamna Gheciu* Una era colega ei de serviciu. Restul o să vă spună ea cine, ce hram poartă. Că n-a scăpat ea ocazia să afle și cine le sînt strămoșii.
— Bine, Căline, o să verificăm. Poți să-mi dai cî- teva semnalmente ale acestor femei ?
— Nu. Dar vă dau despre mine cîteva... să zic „semnalmente". Eram îmbrăcat cu o cămașă de poplin colorată în bleumarin și roșu, ca asta de pe mine. Cu pantalonii pe care-i vedeți pe mine. Am făcut conversație cu doamna Gheciu. Despre fata ei, care-i studentă la medicină. Printre altele, vrea să mă însoare cu ea, dar nu ține, că-i urîta. Apoi i-am spus că mi-e somn, ea a remarcat că-s cam obosit, și ca să nu creadă că cine știe ce-am făcut i-am zis că azi — adică în ziua în care am călătorit — am avut un colocviu și toată noaptea n-am dormit ca să învăț. Am mințit-o, evident. Nu am avut nici un colocviu. Toată noaptea dinainte jucasem cărți acasă la un coleg, apoi înainte de tren băusem bere la gară cu colegii și eram topit. întrebați-o ce-a vorbit cu mine și o să vedeți că va spune asta. Și restul de doamne, cred că remarcați că n-am zis „cîrd", au să spună la fel, că doamna Gheciu a avut grijă să le spună că-s băiatul doctorului Proca,

pe care cred că nu-i om în Galați să nu-1 cunoască, cît despre femei, îl venerează.
— Bine, Căline, o să verificăm toate cele spuse. Aju- tă-mă atunci să înțeleg un lucru. Dacă într-adevăr ai călătorit cu doamna Gheciu, atunci care Călin Proca a călătorit cu doctorița Pintea ? De ce numele de Călin Proca a fost pronunțat în acest compartiment ? Și nu la persoana a treia, ci în mod clar, Margareta Pintea s-a adresat lui Călin Proca ? Acest Călin Proca stătea în colbul de lîngă fereastră, cu spatele spre direcția de mișcare a trenului, acest Călin Proca a zis că are bere, el a luat din sacul din plasă bere...
Bucuria din. ochii lui Călin dispăru din nou.
— într-âdevăr, cine s-a dat drept Călin Proca ?
— Poftim %
■— Cineva 's-a dat drept Călin Proca ? Drept umila mea persoană. Pentru că eu nu puteam să fiu în două locuri în același timp. Și eu știu ce dumneavoastră nu știți sau nu vreți să credeți : că eu, Călin Proca cel adevărat, am fost tot drumul lîngă doamna Gheciu ! Și dacă eu știu asta sigur, mai sigur decît dumnezeu, atunci cine este cel care a zis că-1 cheamă Călin Proca ?
Deodată Călin făcu ochii mari, se uită la Andrei de parcă

nu-i venea să creadă ce vede sau gîndește.

— Formidabil ! Bine, dar e nemaipomenit ! Vă dați seama ?

— Ce-i așa formidabil ?

— Că nu pe Margareta Pintea au vrut s-o omoare !

In prima clipă Andrei nu realiză, dar apoi înțelese unde fugise gîndul lui Călin. Și pentru prima dată avu certitudinea că tînărul din fața lui nu minte.

— înțelegeți ? Dacă voia s-o omoare pe Margareta Pintea, individul nu-și lua numele meu ! N-ar fi spus că-1 cheamă Călin Proca ! Pentru că nu avea de unde să știe că Margareta Pintea nu mă cunoaște bine pe mine. înțelegeți ?

— Eu înțeleg și din nou îmi pun întrebarea : de ce numele tău acolo în compartiment ? Deci, cineva care te cunoștea pe tine, nu ? !

— Da. Asta-i, tînărul acela, sau altcineva, mă știa pe mine și i s-a spus să se prezinte cu numele meu, să nu-și

spună numele adevărat. Margarete Pintea a picat cu totul întîmplător în compartimentul acela. Cred că a intrat cînd tipul se prezenta celorlalți doi și atunci evident a reacționat auzind numele nostru, al familiei Proca. A avut noroc că Margareta Pintea nu mă cunoștea bine încît să-l divulge ! Oare ce-o fi zis nenorocitul cînd l-o fi întrebat doctorița ce mai face tata ? Călin vorbea, vorbea, ca un om care delirează, din cauza febrei. Nu se mai putea opri. Descoperise ceva, și acum construia. Și totuși, totuși tipul trebuie că semăna puțin cu mine, dacă i~a venit ideea să-și ia numele meu...

Andrei se uită fix la Călin, parcă vru să-l întrebe ceva dar se abținu.

— Mă credeți că n-am fost eu în compartimentul acela ?

— Te rog să te liniștești. De la bun început am venit la întîlnirea cu tine cu intenția să te cred. Știam că nu ai omorît. Un asasin se... în sfîrșit, să lăsăm. Dar de verificat alibiul, îl verific, spre binele tău. Și acum du-te la cursuri. Și nu mai vorbi cu nimeni despre ce am discutat. Cu nimeni, ai înțeles ? Ai nevoie de o scutire pentru primele două ore ?

-— Nu. Mi-a promis Tony că vorbește cu șeful nostru de grupă să nu-mi pună absențe. O să-i spună că n-am venit încă de la Galați.

— Bine. Altfel ți-am fi dat o hîrtie că ai fost invitat la noi. Tony e tot gălățean ?

■— Nu. E de pe lingă Deva. E cel mai bun prieten al meu. Mai sînt niște gălățcni la facultatea noâstră, dar nu-mi plac. Tony e mai mare ca mine, dar sîntem prieteni buni. E un băiat extraordinar.

■-- Da, mi s-a părut un băiat simpatic. Acuma încearcă să prinzi cursul care începe peste zece minute. Te duc eu. că sînt cu mașina. Și încă o dată, tăcere totală asupra celor discutate.

■— S-a făcut ! Mă mai căutați ?

•— O să te mai căutăm. Dacă nu eu, atunci colegul meu pe care l-ai cunoscut în biroul tatălui tău.
— îl cunosc. Era în ultimul an cînd am intrat în anul întîi. Mi se pare că-1 cheamă Alexandru Deleanu. Nu-i așa ?
103
^ — Da. Ai o memorie !
' — A prezentat odată o comunicare pe un caz dificil. La cercul nostru științific sînt o mulțime de lucruri interesante. De acolo îl știu.
— Bine, Căline. La revedere.
— La revedere. Dacă n-o găsiți pe doamna Gheciu acasă, atunci la alimentara din colțul străzii noastre. E casieriță acolo.
Andrei îl lăsă pe Călin în fața facultății. Cînd să plece mai departe, se auzi strigat.
— Tovarășe Pandrea, un moment, vă rog. Eu sînt Tony. Am vorbit aseară. Aș vrea să vă spun ceva.
Tony era alb ca varul. Pandrea deschise portiera și-l invită în mașină. Tînărul urcă, închise ușa, oftă adînc.
— Ce s-a întîmplat ? întrebă Andrei. Păreți foarte speriat.
— Tovarășe căpitan, Călin nu este vinovat de nimic ! Știu tot. Mi-a povestit. Dar vă rog să mă înțelegeți, îl cunosc pe Călin, el nu poate ucide !
Andrei îi oferi o țigară. Atunci văzu cît de tare îi tremură mîinile lui Tony.
—- Vă rog să vă liniștiți. Întîi că nu l-am acuzat pe Călin de asasinat, și apoi lucrurile nu sînt încă foarte dare !
— Da, dar acolo au murit trei oameni. Trei oameni, Înțelegeți ? E ceva îngrozitor. E oribil... Și Călin amestecat în povestea asta !
— N-au murit trei, ci doi. Margareta Pintea va fi salvată.
—. Credeți ?
— E sigur.
— Iertați-mă, Călin a călătorit cu același tren, lji clasa a doua. Eu l-am urcat în compartiment. Nu poate fi acuzat de omor. Are și martori că. nu a călătorit cu Margareta Pintea și ceilalți doi. Erau acolo, în compartiment, niște doamne din Galați care l-au recunoscut !
— Tinere, repet, nu îl acuz de omor pe Călin Proca !
— Dar o să-l acuzați ! spuse cu voce scăzută și tristă Tony. în cel mai scurt timp o să-l acuzați I
104
Glasul lui Tony exprima o certitudine. Ridică ochii spre Pandrea. Căuta și el argumente să-l convingă pe căpitan de nevinovăția lui Călin. Andrei îl privea și deodată avu el certitudinea că ceva nu este în regula cu tînărul din fața lui. Ce ? De ce insistă de faptul că Proca n-a fost în compartiment ?
— Și totuși Călin a fost în compartiment !
— De unde știți ? se albi la față și mai tare Tony.
De la Margareta Pintea !

Tony lăsă capul în jos. Părea că pierduse orice nădejde.

— Și totuși, poate Margareta Pintea s-a înșelat ! Poate altcineva și-a dat numele lui Călin ! Margareta Pintea este inconștientă acum. Și pe urmă, nici nu-1 cunoștea bine pe Călin !

— De unde știi ?

— De la Călin.

— Tony, uite, eu îți mulțumesc pentru convorbirea aceasta. înțeleg că ești foarte bun prieten cu Călin și ții mult la el. încearcă să-l convingi să-mi spună de ce a fost în compartiment, de ce a plecat și ce-mi ascunde. Nu-1 acuz de asasinat. Sînt convins că n-a omorît. Dar înțelege, Călin a fost în compartiment !

— N-a fost el ! Vă rog să mă credeți ! Călin este un om sensibil, un om drept. Nu minte ! Vă rog să-l credeți că nu a fost acolo. Este nevinovat !

— Știu. Și mai știu că cel care s-a dat drept Călin este un tînăr... riscă Andrei. Dar nu pricep de ce a făcut asta.

— Poate n-a știut că face asta ! se auzi vocea șoptită, pierdută a lui Tony.

— Poate. Poate a crezut că sticlele au doar somnifer în ele ! Stîngăcia cu care a lucrat dovedește că nu este un om de meserie, că a picat pentru prima dată în o poveste ca asta. Mulțumesc, Tony. Mi-ar face plăcere să mai stăm de vorbă. Am înțeles că ești pictor. Aș vrea să-ți văd tablourile.

— Eu n-am să mai pot picta niciodată, tovarășe căpitan,

2©

— Da, poftește dragă, și mă iartă că te-am făcut să mă aștepți atîta vreme. Pentru aceeași poveste m-au căutat și de la ministerul nostru. Ce nenorocire ! Și ce specialist de valoare era Istrati ! Da ! A plecat de aici ca să se ducă la moarte ! Dacă am ști ce ne așteaptă pe drumurile zilnice !

Profesorul P. se învîrtea prin birou, lua hîrtii în mînă, le așeza la loc pe birou, se Cuta la Alexandru parcă cerîndu-i aprobarea pentru ce spunea, era neliniștit și necăjit, ca un om care se simte în mod inexplicabil vinovat de ceva.

— Și cum spuneai că te cheamă ?

— Alexandru Deleanu, tovarășe profesor.

— Da, da, uite dragă Alexandre, îmi permiți, nu ? ne despart cam patru decenii și semeni tare mult cu studenții mei, așa cum îți spuneam, uite ce nenorocire s-a petrecut. Dacă știam îl rețineam, îl opream la masă, rt-avea el inimă să mă refuze... Și de ce nu l-am oprit ? Poți să-mi spui ? Și cum stați cu cercetările ?

— Rău, tovarășe profesor. Nu știm deocamdată cine a fost în obiectivul asasinului. Asta încercăm să stabilim acum.

— Mda, pe Istrati au vrut să-l omoare, îți spun eu.' Povești din asta am mai întîlnit în viața mea. în 1948 mi-au omorît cel mai bun asistent, și nici în ziua de astăzi nu știu cine ! Asta-i, Alexandre. Se-ntîmplă. Un specialist ajuns la

un rezultat spectaculos cu cercetările..: Te pomenești că un invidios... Le-am spus și celor din minister să caute vinovatul acolo, în colonie. Auzi la ei, dacă nu cumva Istrati a vrut să-și vîndă invenția ? ! Cum își permit să vorbească așa de băiatul acela minunat ? Mi-a fost student, îl cunosc foarte bine, l-am crescut aici, în institut ! Să nu-mi vină ei mie cu povești polițiste ! Știi ce i-am făcut ofițerului acela care a venit aici ? Unul așa tînăr, ca dumneata ! L-am poftit afară cînd a îndrăznit să arunce suspiciunea asupra lui Istrati. Asta i-am făcut. Și am să mă plîng.
.106
Și deodată, privindu-1 întrebător și gata să se înfurie pe Alexandru :
— Nu cumva și dumneata crezi la fel ?
— Nu, tovarășe profesor, cum o să-mi permit ? Dimpotrivă, cred că a fost omorît, tocmai pentru că nu a vrut să trădeze.
— Exact. Așa, dragă, așa este. îți spun eu. Stai jos să-ți povestesc. Uite, a venit, am vorbit de una, de alta, apoi ne-am așezat la treabă. Am lucrat pînă pe la orele patru. Am făcut două observații. Trebuia să facă modificările imediat și știa cum. Trebuia numai să se ducă acolo la laborator ca să facă și încercarea. înțelegi, nu ?
— Da, tovarășe profesor.
— Ei bine, a plecat pe la patru și jumătate, mi-a spus că merge direct la hotel, că la cinci și jumătate are un tren și pleacă în colonie. De ce a plecat totuși la Brăila, nu mai pricep !
— Tovarășe profesor, nu cumva ați observat la maiorul Istrati o oarecare neliniște ? Nu v-a spus nici un cuvînt din care să bănuiți, acum, după cele petrecute, dacă el își simțea invenția în pericol ?
— Neliniștit era, dragă, dar nu din cauza invenției, ci din cauza surorii de la Brăila. Și mai este ceva. Ceva foarte trist. Cred că știi, el este căsătorit. Ei bine, nu se mai înțelegea cu soția. Deloc. Ajunseseră ca doi străini. Și era foarte trist.
Alexandru ar fi vrut să-i povestească profesorului despre Luiza Ghelmejeanu, dar se gîndi că l-ar amărî inutil.
Știu la ce te gîndești. Dacă să-mi spui sau nu de povestea cu arhitecta. O știu. Mi-a spus băiatul acela de la minister. Profesorul se uită lung la Alexandru. Știu eu ce să-ți spun ? Poate că este și așa. Uite, tinere, un adevăr pe care-1 uită femeile toate. Sau aproape toate. Se gîndesc la ele, la cum să trăiască mai bine, cum să cîștige bărbatul lor bine, cum să fie mai presus decît ceilalți, și să se mîndrească cu el... Dar tot gîndind așa, uită marele adevăr. Că un bărbat nu este o mașină, ci o ființă vie, care are nevoie de căldură omenească, de afecțiune, de înțelegere,... știi, afecțiunea asta este singura
107
putere pe care contează uneori bărbatul. Cînd are nevoie de ea

este slab, și dacă tocmai atunci cînd este slab îl părăsești — adică nu-1 înțelegi... atunci se retrage suferind orgolios în singurătatea lui. Și singurătatea bărbătească e îngrozitoare, tinere. Singurătatea bărbătească e cea mai cumplită suferință...'Și Istrati cred că era singur, reluă după o tăcere mai lungă profesorul. O să-ți spună la fel și prietenul acela al lui, Broșteanu, parcă așa îl cheamă. Și în singurătatea asta l-a aruncat nevasta lui. Poate arhitecta aceea l-a făcut să nu se mai simtă atît de singur. Sau poate era o iluzie pe care o accepta și el. Dar de trădat, n-a trădat. Și știi de ce ? Pentru că așa era el croit.

— V-am înțeles, tovarășe profesor. Și vă mulțumesc.

— Nu ai pentru ce să-mi mulțumești. Poate eu trebuie să-ți mulțumesc că ți-ai pus mintea și timpul în slujba unui caz, care era mai mult al meu. înțelegi ? Dar eu sînt prea bătrîn... Sînt curios de ce s-a dus totuși 1a Brăila...

Profesorul rămase o clipă pe gînduri, apoi reluă :

-— Acum nu-mi rămâne decît să mă duc eu acolo în colonie și să verific modificările pe care trebuie să le facă. O să plec chiar astăzi... Ei, mai pot să-ți fiu cu ceva de folos T 1

— Vă mulțumesc, tovarășe profesor.

Alexandru ieși. Admiră grădina mare și îngrijită din jurul institutului și se opri fără nici un chef lingă mașină. ,,Acum încotro ! ?‟ Totul plutea într-o ceață teribilă în jurul cazului Istrati. Trecu pe- la Lido să vadă ce mai face Luiza Ghelmejeanu. Era bine. Se învîrtea prin oraș, la prietene, la Casa de mode, prin baruri. „Pe asta în- tr-adevăr ne-au trimis-o drept pisică cu clopoței‟. Se gîndi că ar trebui să intre în colonie. Acolo să cerceteze. Știa însă că nu va primi aprobarea. Acolo, cei de la Contra- informații se așezaseră temeinic pe treabă. La birou găsi o notă din B. I se comunicase eă doctorul Ghelmejeanu reapăruse și el. Fusese să-și vadă iubita, doctoriță în satul N. din apropierea orașului. Din N. doctorul Ghelmejeanu lipsise o zi, mai precis, plecase cu prietena lui

vineri după masă și se întorsese sîmbătă la prînz. „Oho ! în seara crimei Ghelmejeanu lipsise de peste tot, E de reținut !‟ Din B. i se promitea că vor verifica unde fusese Ghelmejeanu vineri seara și sîmbătă dimineața.

21

Pe la patru apăru și Andrei. înfățișarea lui Alexandru era prea grăitoare ca să-l mai întrebe ce făcuse.

— Am impresia că te afli în fața unei bătălii pierdute.

— Dacă și la Ana lucrurile merg tot așa, mai bine ne urcăm și noi în trenul de Galați și bem bere.

— Hai să nu exagerăm. Cere Deva !

— Și de ce eu ? Și așa o să fee cafeaua, măcar cere tu legătura. Sînt leșinat dedatele noi pe care le-am cules astăzi. Așa un. caz nici la dușmani să nu-1 dorești. Ascultă, fu chiar n-ai nici o dovadă că drăguțul de Călin Proca e

asasinul ?
— Ai salutări de la el. Și am dovezi că nu-i vinovat. O să le primim în curînd de la Galați. Băiatul ăsta n-a mințit. Și nici nu i-a călcat piciorul prin compartimentul acela.
— Dar repede te-a convins ! Atunci 'cine e „Călin Proca" din compartiment ?
— A fost un Călin Proca, care-1 cunoaște pe Călin Proca cel adevărat.
— Adică ?
— Povestea-i simplă ca bună ziua. Tînărul din compartiment era un străin. Nu Călin cel adevărat. Dar cînd s-a prezentat, %a spus că-1 cheamă Călin Proca. Ce. concluzie tragi de aici ?
— Păi era unul care-1 cunoștea pe Călin Proca. Cineva obișnuit, atît de obișnuit cu nunîele lui Călin îneît l-a folosit automat.
— în sfîrșit !
— Și mai este ceva. Tînărul care nu era Călin Proca știa că și Călin cel adevărat este în tren.
109
r— Da, și ?
— Mai știa deci că era normal ca cineva să zică că-1 cheamă Călin Proca în trenul de Galați. După ce se descoperea mortul, cel pe care voia el să-l omoare, martorii ar fi indicat numele lui Călin !
— Așa este. Ce mă miră însă este riscul pe care și l-a luat. In orice clipă putea să apară Călin cel adevărat.
— Poate nu știa că este în tren totuși ?
:— Și totuși am o bănuială că știa.
— Cum așa ?
— Numele l-a folosit pentru derutarea martorilor, încearcă să intri în pielea personajului, dar mai ales în starea lui psihică. Greșeala pe care a făcut-o otrăvind încă doi oameni ne dovedește că avem de-a face cu un începător. Cu un om speriat de ce trebuie să facă. Ori, fiind în starea asta, a făqut și greșeala de a spune că-1
-cheamă Călin Proca, tocmai în trenul de Galați. întrebat cum se numește, a spus primul nume, care i-a venit pe buze, numele... care se lega în mintea lui cu trenul de Galați, sau cu Galațiul. Știa că victima lui merge la Galați ! •
— Stai așa ! Deci știa că victima lui merge la Galați !
— Dacă acceptăm că la tînărul acela a lucrat nu rațiunea ci subconștientul... !
— în cazul acesta vizați rămîn doar Vlad și Margareta Pintea.
— Călin mi-a spus că Margareta Pintea este exclusă dintre cei vizați, prin simplul fapt că asasinul și-a dat numele de Proca !
— Adică ?
— Călin crede — și nu-i rău gîndit — că, dacă asasinul avea intenția s-o omoare pe Margareta Pintea, nu-și lua numele de

Proca, pentru simplul motiv că nu știa în ce măsură doctorița Pintea îl cunoaște pe Călin. Se putea întîmpla, cum ar fi fost normal, ta după doi ani de zile de colaborare cu doctorul Pi'oca, femeia să-l cunoască foarte bine pe băiatul doctorului. Or, asasinul nu risca o astfel de poveste.

— Da, și ?

— Și, simplu ! Margareta a nimerit cu totul întâmplător în compartimentul acela. Cînd ea a intrat, asasinul

110

era deja acolo și apucase să-și spună numele !

— Nu judecă rău Călin al tău.

— Mai repede e al tău. Te admiră din facultate.

— Nu mă-nnebuni !

— Și pe urmă cred că nu era obligatoriu ca asasinul Margaretei Pintea să fie în curent cu relațiile ei cu familia și numele de Proca.

— Exclus, Andrei ! Cineva care pune la cale asasinarea doctoriței Pintea îi știa perfect biografia, inclusiv cei doi ani de la Galați.

— Ai și tu dreptate. Și mai departe ?

— Mai departe este așa : Margareta Pintea este exclusă dintre cei vizați. Rămîn Vlad și Istrati. Și mai departe — asasinul cunoștea numele lui Călin Proca. Apoi știa că acest Călin Proca e din Galați, și că la o anchetă nimeni n-o să se mire de prezența unui Călin Proca în trenul de Galați ! Și mai departe decît asta, asasinul știa că prietenul tău Călin e în tren la ora aceea !

—' De ce ? Cred că speculezi.

— Pentru că la anchetă s-ar fi descoperit că adevăratul Călin' a fost în tren în drum spre nuntă. îți amintești că se ducea. la nunta soră-si, nu ? Deci totul mergea ca pe roate. Ancheta lua un curs perfect din punctul de vedere al asasinului.

— Asta înseamnă foarte mult. Asasinul este un om care știa că la Galați este o nuntă ! Și că nunta este a surorii lui "Călin.

— Cam așa.

— Deci, asasinul, sau autorul moral al crimei, altul decît asasinul, frecventează cercul lui Călin Proca !

Afirmația căzu surd între ei.

— Și acum, Alexandre, găsește legătura între Vlad sau Istrati și cercul lui Călin Proca !

— Cam greu.

— Nu uita că un punct de pornire este Deva.

— Sau colonia din B.

— De ce ocolești Deva ?

— Pentru că văd unde vrei să ajungi.

Se uitau unul la celălalt pîndindu-și ochii. Parcă acolo trebuia să apară adevărul, care să limpezească bănuiala.

111

— Alexandre, există totuși ceva, ceva pe care noi îl știm

acum, după ce'-s-au petrecut toate acestea... Acest ceva mă face să bănui ce nu vrei tu să accepți. Margareta Pintea, deși nu-1 cunoștea bine pe Călin, avea totuși idee cum arată el. Adică, înalt, brunet. Nu se poate să nu-1 fi zărit măcar odată la Galați ! Tînărul din tren aducea pe undeva cu Călin cel adevărat, de aceea Margareta Pintea l-a acceptat drept „Călin Proca".

— Să nu exagerăm. Cred că vrei neapărat ca tînărul acela să semene cu Călin.

— Mai mult, și altă dată tînărul acela o fi fost confundat cu Călin Proca, și de acolo cred că i se trage și ideea de a fi trîntit prostește eă-1 cheamă Călin Proca, atunci cînd s-a prezentat în compartiment.

— Andrei, dar este o nebunie ! N-ai dreptul să-l bănui ești pe băiatul acela, doar pentru că seamănă cu Călin.

— Nu uita că este din Deva. Și pe urmă nu lua în serios bănuiala. Dai- nu pot să ascund că văzîndu-lpe el mi-a venit ideea. Nu uita ce încurcat a fost cînd i-am
i pomenit numele doctoriței Pintea !

— Iar exagerezi.

— Bine. Uite, dă cafeaua în foc. Distrat mai ești astăzi !

— Mersi ! Vezi că sună telefonul.

— Alo ! A, Ana, salut ! Ce vești ?

Alexandru încremeni cu castrulea în mînă și stătu așa pînă la sfîrșitul convorbirii.

— Nu mai spune ! L.'Da, da, așa, stai nițel. Alexandre, dă-mi un creion... așa ! Bine, Ana. Ce face Ion ? Mda. Spune Caliopei salutări. Sigur, îl trimit urgent pe George, dacă vă plictisiți fără el. Uite, cum termin convorbirea cu tine, îl caut. Bine, frate, văd că mai ai timp și de mondenități. Jur că te cred... -Sînt sigur că pînă mîine îmi comunici numele asasinului... Dar nici prin cap nu-mi trece să-mi bat joc... Ia ascultă, nu crezi că trebuie să vin acolo ? Bine, nu vin ! Stai puțin, am și eu o rugăminte, pentru Ion. Da, să verifice spumele acesta : Anton Castrișan, alias Tony, născut în Deva, student la arte plastice în Bucureşti, anul III. Da, ce relații are acolo, și așa mai departe. Ce legătură are ? Nu știu. poate n-are

112

nici una, poate are prea mult. Dacă spui că mîine știi numele asasinului, poate faci și tu vreo legătură. Iar ? Zău nu-mi bat joc... La revedere. Da, îți duce dorul. Stă cu urechile ciulite ca Akela. Bine, îi spun. Salut.

Pe fereastră, în așteptarea așternută între ei doi, năvăli zgomotul străzii.

•— Ce faci, mai taci mult ? întrebă Alexandru.

•— Nu. Stai jos. Adică dă cafeaua aia întîi. Așa. Și acum stai jos. Andrei își aprinse o țigară, Alexandru repetă automat gestul.

— Uite, băiatule,' să le luăm pe rind. Intîi l-am pus sub observație pe Tony. M-a convins el personal de asta ! Da, am

stat de vorbă cu el. Andrei îi relată convorbirea avută cu Tony și întreruperea ei bruscă.

— Mă tem pentru băiatul acesta. încep să cred tot mai mult că el a fost în tren, dar că n-a știut că berea aceea conține otravă.

— Absurd. Cine i-a dat-o trebuia să~l avertizeze; Ar fi putut să bea și el din greșeală !

— Poate asta a vrut și adevăratul criminal. In fond îl interesa moartea unuia din tren. Moartea lui Tony odată cu cel condamnat nu-i putea face decît un serviciu. Scăpa de un martor periculos. Tony a fost foarte zguduit cînd a aflat de morții din tren ! Mi-a spus Călin. Și pe urmă trebuia să-l vezi- astăzi. Este complet înnebunit, terorizat, înțelegi ?

— Și?

— îl aștept să vină singur, din clipă-n clipă. A fost la un pas de mărturisire. L-am pus-sub protecție, ca să nu fie ucis. Poate complicele acela al lui l-a văzut astăzi stînd de vorbă cu mine ! în sfîrșit, Milescu are dispoziție să nu-1 scape o clipă din ochi.

— Andrei, în cazul acesta n-ar fi mai bine să-l reținem ?

■— Am cerut mandat. Peste o oră o să primim răspuns..? Tare aș vrea să-l pot salva pe băiatul acesta de ce-1 așteaptă... sau de ce-și pregătește el !

113

— Da... Și acum să trecem la ce ne-a comunicat Ana. Pe rînd, așa cum mi le-a turnat și ea. Întîi, tipul din poză, cel de lîngă Matei Comarnic, este nici mai mult nici mai puțin decît inginerul-șef al unei uzine de acolo. Doi : poza este făcută în clipa cînd Comarnic îl șantaja. Trei : tipul lucrează la o invenție de interes militar ! Domeniul lui Comarnic.! Și patru : azi-noapte, inginerul și un ofițer de pază șu fost gazați, în somn sau treji, nu se știe — în casa lui Sabin acela. Și cît ei er.au fără cunoștință, au fost fotografiate documentele ! Frumos, nu ? Numai că documentele erau niște falsuri făcute de Sabin. Ion și Ana cred că în noaptea asta vor pune mîna pe Comarnic. Nu pricep cum și unde, dar ei cred că se va mișca. Județul este păzit la toate drumurile de ieșire. Ce zici ?

— Ce legătură ar« asta cu ?... Adică are. în concluzie, Ana a avut dreptate. Vlad a fost cel vizat.

— în plus, Ana ne-a asigurat că mîine ne va spune cine este și complicele din țară al lui Comarnic.

— E neserioasă !

— Ar fi, dacă ar fi spus așa. Dar ea a spus că bănuiește cine-i asasinul adevărat, dar că nu-i vine să creadă. Nu Comarnic a pus la cale treaba — sau cel puțin n-a pus~o singur. Persoana sau persoanele care l-au ajutat... în sfîrșit, crede că mîine va fi poate mai sigură. Și ne-a rugat să luăm legătura^cu bărbatul lui Caliopi, o știi, nu?

— V-am auzit vorbind cu Vlad de ea, dar n-am cunoscut-o personal.

— E o prietenă a lui Vlad din Deva. Cred că ea era puțin

îndrăgostită de Vlad.
— Mă rog. Și ce vrea Ana cu bărbatul lui Caliopi ?
— Gșorge Far caș e la București. A călătorit cu Vlad în noaptea în care s-a întors de la Deva. I-a spus Caliopi. George și Caliopi l-au întîlnit pe Vlad la gară. Uite adresa aici. îi dăm o întîlnire. Ana speră să aflăm ceva de la George. Poate s-a întîmplat ceva în tren, poate George a reținut vreo figură...
— Și ce hram poartă George ăsta ?
— Cum să-ți spun, e și pictor, dar e mai mult poet. Un om amuzant. Caliopi e o pictoriță talentată. Ia stai,
114
frate, doar ai fost" la expoziția ei din decembrie. Nu-ți amintești eă ne-a dus Ana ? Vlad i-a luat cîteva secvențe pentru televiziune !
— La cîte expoziții m-a cărat Ana..7
— Mamăăă... ce te torn cînd se întoarce ! Și cînd te gîndești că adineauri întreba de tine cu duioșie în glas și mi-a zis să nu te persecut ! Vai de pielea ta cînd o auzi expresia „m-a cărat la expoziții !‟ Mor de plăcere.
— Rezervă-te pentru cînd s-o întoarce ! Hai să-l căutăm pe pictorul acela poet. Ia dă telefonul încoace. Eu fac numărul și tu vobrești.
După o scurtă conversație, Andrei apăsă furca și rămase cu telefonul în mînă.
— Dus și ăsta !
■— Adică ?
■— Adică a plecat la Sibiu. Ieri, cu trenul de la ora 16 sau cu avionul de la ora 15.30. A terminat treburile și s-a topit. Să-i telefonăm Anei să ia legătura cu el. Poate află ceva.
Și Andrei rămase iar pe gînduri.
— Zi !
•— Ce să zic ?! Ia fă tu numărul lui Andreescu.
:— Ce-ți veni ?
— Mi-e dor de el.
Alexandru formă numărul cu un aer puțin jignit.
— Alo, Andreescule ! Da, Pandrea... Nu, nimic nou. Spune-mi tu mie cine l-a mai căutat pe Vlad de vineri încoace ?... încearcă să-ți amintești ! Așa... Dar astăzi nu l-a mai căutat ? Mersi și noroc.
Și iar tăcere.
— Alexandre, dacă nu te enervează, mai fă și numărul doamnei Vîrtej... e acolo, în agendă, Ia Vlad.
După o îndelungată conversație cu doamna Vîrtej, conversație care avu darul să-l uimească de tot pe Alexandru, Andrei făcu singur un număr.
— Sărut mîinile, tanti ! Stai, stai, că am mîncat. Cu Alexandru. în oraș. Jur ! și îi făcu cu ochiul lui Alexandru. Da, voiam să te întreb dacă .nu m-a căutat nimeni din
115
Deva zilele acestea. Da, da... Atât ? Asta știam. Deci nimeni

altcineva. Iar o să întîrzii, nu mă aștepta cu masa de seară, A, perfect. Ia-1 și pe Akela dacă... Bine, sărut mina,

— Alexandre, reluă Andrei după o tăcere cam lungă, dacă ai de gînd să tragi o concluzie din ce ai auzit și din ce am să-ți spun, să știi că greșești.

— Mersi. Dar n-am aflat încă ce vrei să-mi spui,

— Și nici n-am să-ți spun. Mă tem că este o greșeală, mare, prea mare și prea absurdă...

— Cine sau ce e o greșeală ?

— Gindul meu.

— Superb, dar eu tot nu-1 știu.

— Mai bine fă legătura cu Deva.

— Iar ? ! Abia am închis telefonul.

— Iar, dar mai repede că arde !

Figura căpitanului Pandrea se lungi și mai tare a mirare și se încruntă după convorbirea cu Deva.

— Pot să știu și eu de ce faci figura asta ?

— Ana e nebună. Și eu la fel.

— Felicitări ! Asta zic și eu spirit camaraderesc. Ați înnebunit în același timp. Dar pot să aflu și eu cum ați descoperit că sînteți nebuni ?

■- N-ai auzit convorbirea ?

—- Ba da/dar asta nu m-a lămurit deloc.

— Știi ce mi-a zis ?... dar brusc Andrei tăcu. Se uită la Alexandru ca și cum l-ar fi bănuit de ceva.,. Nu-ți mai spun și ție că mi-ajunge morișca pe care mi-a așezat-o ’în cap. . .

— Dar știi că-mi place colaborarea ? Ținem fiecare pentru el ce știe !

— Nu, asta nu-i de spus, Alexandre. Cred că e prea mare greșeala. Și cred că a rămas, un singur caz !... Eu o să plec la Deva.

— Și eu ? îmi lași mie tot pe cap aici ? Sînt flatat de încrederea ce mi-o acorzi, de oarba încredere ce o ai în posibilitățile mele, totuși...

La Deva se petrece ceva care nu-mi place. Ana se bagă într-o poveste urîtă, iar Ion, care n-o cunoaște așa

116 *

cum o cunoaștem noi, n-o ■să-și dea seama, că o paște o pritnejdie... ' i

Andrei, vrei să mă lămurești totuși ce se petrece ?

Ai grijă de Tony. Băiatul acesta este în pericol. Sper să am aprobarea să-l reținem... Ascultă, Alexandre, te duci la cămin- și iei legătura cu Milescu. Dacă nu-1 găsești, caută-1 pe Tony și invită~l aici. îi spui că aș vrea să stau de vorbă cu el.

în clipa aceea sună telefonul.

— Alo, da ! Eu sînt, Milescule... Poftim ? ! Bine, dar unde ai fost ?... Da, da... Vin imediat. în zece minute. Andrei închise telefonul. Alexandre, Sus ! Plecăm. Cred că Tony nu mai are nevoie să fie păzit ! Pe toți dracii ! De ce mi-a fost

frică n-am scăpat !

— Ce vrei să spui ?

— Au chemat salvarea la cămin. Se pare că Tony a făcut o prostie. Hai repede, poate îi mai prindem acolo.

22

în ușă întilniră brancardierii. Alb Ca varul, parcă dormind, Tony păstra pe față un surîs senin. Alexandru își aminti privirea lui speriată de azi-noapte. Acum semăna și mai mult cu Călin.

— Tovarășe doctor, opri Andrei medicul, care este situația ?

— Cine sînteți dumneavoastră ?

Andrei îi întinse legitimația.

— Aa ! Nu știu. A pierdut mult sînge. Sper... sper să-i fim de ajutor. Treceți pe la urgență peste un ceas...

în clipa aceea, Tony deschise ochii. Privirea lui împă-ienjenită desluși chipul lui Andrei aplecat peste el și parcă schiță un zîmbet.

— Tony, de ce-ai făcut prostia asta ?

117

Dar Tony n-avea putere să-i răspundă. Ochii căpătau o intensitate teribilă. îl privea pe Andrei încercînd să-i spună cu ochii ce nu putea spune altfel.

— Am înțeles, Tony. Dar nu trebuia s-o faci. Era mai simplu să-mi spui...

Doctorul interveni energic și brancardierii porniră.

Pe Călin îl găsiră tremurînd ca de friguri în cabina portarului. Cîțiva studenți speriați stăteau grupați în jurul cabinei. Un ofițer de miliție încerca să facă ordine. Milescu îi făcu un semn lui Andrei, dar în același timp Călin îl strigă și el cu o voce de copil speriat. Strîngea în mînă un plic pe care-1 șifonase. îl întinse lui Andrei.' Mîna îi tremura îngrozitor. Andrei luă plicul și spre surprinderea lui citi pe el : „Căpitanului Pandrea — personal‟. Plicul era lipit.

— Căline, vino cu mine. Alexandre, anunță-1 pe căpitanul de miliție că Proca va lipsi zece minute. Căline, hai în mașină. Și liniștește-te. Uite, ia asta. E un calmant, nu te speria.

Instalați în mașină, Andrei îi dădu o țigară lui Călin iar el desfăcu plicul. Cuprindea ceea ce el începuse șă bănuiască încă de dimineață : „Tovarășe Pandrea, scria Tony, v-am spus că pu trebuie să-l urmăriți pe Călin, Este nevinovat. în tren am fost eu. Eu am dat berea. Șînt un asasin, dar jur că nu am vrut să-i omor...‟ Andrei sări peste rînduri... „Trebuia să-l adorm și să-i fur un obiect. Un obiect periculos pentru cineva la care țin foarte mult...‟ Andrei se opri din citit și se întoarse spre Călin. x — Căline, știi de ce a făcut asta Tony ?

— Nu știu, îi tremură vocea lui Călin.

— Citește ! Primele rînduri.

Călin începu să citească, apoi se opri brusc, mai palid.

— Nu-i adevărat !

— Căline, ești un viitor jurist. Atunci cînd printr-un

concurs de împrejurări intri în posesia unui, hai să zic, secret, a unui caz cercetat de securitate, nu te-apuci să faci șezătoare în cămin și să povestești la toată lumea !
118
Tony s-a sinucis, sau sper să rămînă doar o încercare și el să scape, Tony deci a făcut ce-a făcut după ce a aflat de la tine că cei doi au murit ! El nu știa că vor muri ! Era convins că vor adormi și atît !

— Bine, dar este prietenul meu cel mai bun... Doar lui i-am povestit ! De unde să știu eu... Doamne, dumnezeule, ce nenorocire !

— Tocmai pentru că nu știm niciodată ce efect au micile secrete pe care le deținem nu trebuie să vorbim ! Sper ca asta să-ți fie lecție pentru toată viața.

Călin tăcea cu capul în jos.

— Căline, știu că Tony îți era cel mai bun prieten; De ce nu l-ai invitat și pe el la nuntă ?

— L-am invitat, și a spus că merge. Dar a primit joi noaptea un telefon de la Deva că vine cineva bolnav sau că cineva este bolnav și poate va trebui să plece acolo. De asta n-a mai mers. M-a condus la gară vineri seara și pe urmă s-a dus repede să vadă pe cineva care pleca spre Deva... Ridică ochii speriați spre Andrei. Acum..: îmi dau seama că de fapt s-a urcat în același tren cu mine.

— Cum se numește persoana care l-a căutat joi noaptea din Deva ? Și unde l-a căutat ? Aici, la cămin ?

— Da, aici. Nu știu cine l-a căutat. Nu mi-a spus.

— Nu ți-a vorbit, de cînd te-ai întors de la Galați, de o rudă venită de la Deva ?

— Nu.

— Unde-ai fost cînd Tony... ?

— Lă cursuri. După masă el nu s-a mai dus nicăieri. Mi-a spus că nu se simte bine... Eu m-am întors mai devreme, am lipsit de la ultimul curs pentru că mi-era somn... Azi-noapte n-am prea dormit... Așa l-am găsit pe Tony...

După o tăcere destul de lungă, Călin reveni la suprafață :

— Tovarășe Pandrea, credeți că scapă ?

— Eh, nu sînt medic ca să știu. Sper să scape. Medicii or să facă tot ce e omenește posibil..
119

— Nu, nu la asta m-am referit. Sînt convins că scapă cu viață, spuse puțin patetic Călin. Mă gîndeam la... la ce-a făcut în tren.

— Dacă ai fi judecător ce-ai face avînd în față un caz ca al lui Tony ?

— E nevinovat ! N-a vrut să omoare. Dacă ar fi știut ce este în sticlă, n-ar fi dat berea niciodată, pentru nimic în lume !

— Da, Căline, asta așa este, și judecătorul va ține seama de fapte, dar nu uita că somniferul l-a dat cu bună știință, furtul l-a făcut cu bună știință, ca să ascundă prezența pe teritoriul țării a unui străin care a trecut fraudulos

granița. Cum ai judeca tu asta ?
— De ce voia să ascundă prezența străinului acela ? Ce legătură avea cu el și de ce străinul a trecut granița fraudulos ?
— Străinul acela este... o să-ți spun altă dată. Cît des- ’ pre Tony, sper să nu fi știut ce hram poartă unchiul lui. Pentru că străinul acela este unchiul lui. De asta s-a urcat în tren și a dat berea aceea nenorocită. Și acum, hai să vorbim cu portarul. Sper că de data aceasta ai să știi să-ți ții gura !
— Jur !
— Nu mai jura, învață să taci ! A, să nu uit, în zilele care urmează, să te duci să-l vezi pe Tony la spital. Am să dau dispoziție să fii lăsat să intri la el. Ce te uiți așa ? Va fi foarte păzit prietenul tău în zilele acestea, din mai multe motive. N-am chef să termine cineva ceea ce Tony a început ! Gata, hai !
De la portar nu află nimic nou în legătură cu telefonul din Deva. în mașină, Alexandru îi comunică telegrafic ce-a făcut între timp.
— Am raportat tovarășului colonel. A trimis un om la urgență să asigure garda la ușa lui Tony. S-a telefonat la Deva căpitanului Căliman să verifice la centrală cine a telefonat la numărul căminului joi seara. Tovarășul colonel ne așteaptă. Cred că vom face o mică excursie la Deva.
>20
23
Colonelul avea-fața bronzată și puțin arsă de vînt. Părea și puțin întinerit. Și Alexandru și Andrei avură un sentiment de ușurare văzîndu-1 din nou în spatele biroului. Mîinile colonelului nu stăteau liniștite ca de obicei. Se jucau cu un frumos cuțit de vînătoare vîrlt într-o teacă de piele lucrată cu măiestrie.
— L-am primit cadou de la un bătrîn vînător, răspunse el privirilor întrebătoare. Va trebui să mă apuc de vînătoare acum. Căpitane Pandrea, mi se pare că te pricepi, sau a fost o glumă răutăcioasă a tovarășei Mușat ? ca să mă ajuți să-mi cumpăr toată trusa necesară unui vînător, ba să mai mă și înveți să vînez !
— Cu toată plăcerea, tovarășe colonel, deși sînt departe de a fi un bun vînător.
— Ei lasă modestia ! Și brusc : Pot să vă raportez că mi-am îndeplinit misiunea pe unde am fost ! glumi el» Acum să aud ce-mi raportați dumneavoastră mie 11
Andrei expuse punct cu punct evoluția fiecărui caz,' Nu făcu nici un comentariu de prisos. Vocea îi devenea din ce în ce mai gîtuită. Și ajunse și acolo unde n-ar fi vrut să ajungă cu raportul — la Anton Castrișan. Chipul colonelului rămînea calm, ca și cum nu s-ar fi întîmplalj nimic.
— Tony a fost crescut de mama sa în cultul acestui unchi plecat de douăzeci și ceva*de ani în străinătate. Ara recitit

cu atenție scrisoarea lui. Matei Comarnic este fratele mamei lui Tony. Tînărul este convins că unchiul lui nu are nici o vină, că nu se mai putea întoarce în România din motive politice. Ce nu știa Tony este că unchiul lui n-a desfășurat niciodată o activitate politică, și că motivul real al fugii lui a fost frauda. A furat proiectele unei invenții valoroase de la uzina unde lucra — era de fapt secretarul, mîna dreaptă a patronului. Dar Tony a crescut cu imaginea unui unchi nevinovat, victimă a împrejurărilor. L-a văzut prima dată acum trei ani. Și unchiul l-a cucerit. Acum, vineri' dimineața, a venit cineva din
121
Deva, care i-a telefonat de joi sfeara, și i-a'spus că unchiul Matei, minat de dorul rudelor, a venit din nou. Dar a trebuit să intre ilegal în țară și din nenorocire cineva l-a văzut, l-a filmat, deci unchiul se află în pericol. Filmul trebuie furat. Atîta doar. Și unchiul lui va putea să plece nesupărat de nimeni. El, Tony, trebuia să fure filmul. I s-a pus berea în brațe, avertizat că una din sticle are un somnifer. Trebuia să fure din trusa lui Vlad Braniște toate filmele pe care le găsea. Asta trebuia să se petreacă la Galați, cînd toți călătorii coborau. El, chipurile, s-ar fi străduit să-l trezească pe „prietenul lui‟, și în fond rămînînd singur să-i fure filmele. Știți cum sînt călătorii la cap de linie. își iau bagajele și ies pe culoar, neatenți la ce se mai petrece în compartiment. Pe aceasta trebuia să se bazeze și acțiunea lui Castrișan. Cel puțin așa a primit instrucțiuni. Întîmplarea a făcut ca toți trei călătorii că bea bere din sticla dată de Tony lui Vlad Braniște. Văzîndu-i adormiți, Tony a luat filmele și n-a mai așteptat să ajungă la Galați, ci a coborît la Brăila.

— Da, tovarășe Pandrea, e limpede. Mă întreb numai dacă ruda aceea a lui Castrișan s-a gîndit la posibilitatea că Tony s-ar fi apucat la capătul liniei să-l trezească pe Vlad Braniște sau, pur și simplu printr-un concurs de împrejurări, să fie în situația să-i constate moartea. Și, mai mult, să fie reținiît de niște călători, de conductor, care ar fi constatat că reporterul nu doarme ci e mort.

— Tony a primit dispoziție să dispară cît mai repede din preajma lui Vlad, pentru că punea în pericol filmul: Descoperirea lui în preajma lui Vlad „adormit‟ ar fi creat o situație neplăcută. Trebuia să facă orice ca filmul să nu ajungă în mîinile miliției. Tony s-a comportat ca atare. Dar fiind destul de emoționat-de misiunea lui, simți ndu-se vinovat de ceea ce face, deci pierzîndu-și controlul cînd s-a prezentat, a spus nu un nume oarecare, ci pe cel al lui Călin Proca. Cred că Tony a tratat toată povestea între glumă și serios. N-a avut nici o clipă
122
imaginea reală a faptei lui. Tot ce i s-a cerut să facă semăna cu o mică farsă, exceptînd motivul : trebuia să-și salveze

unchiul. Destul de romantic pentru mintea lui !
Din nou se așternu tăcerea pe care colonelul n-o mai întrerupse.
— Am trecut pe la spital. Deși se află într-o stare gravă, medicii m-au lăsat o clipă cu el. L-am întrebat cine-i omul care i-a dat berea. N-a vrut să-mi spună. „Eu sînt vinovatul principal, eu am omorît, pe mine să mă pedepsiți !‟ Nu era momentul să-i explic — nici n-ar fi putut să mă asculte, în starea lui — nu era momentul, spun, să-l lămuresc că unchiul lui este un criminal, că se află în țară ca spion. Poate în acest caz mi-ar fi spus cine i-a dat berea.
— Văd că aveți foarte mare încredere în tînărul acesta care a ucis — inconștient, mă rog, dar a ucis — care a furat, a mințit... Poate aveți motivele dumneavoastră. Spuneți că l-ați cunoscut. Dar ceva nu-i în regulă aici. Cum și-a închipuit acest Tony că Vlad Braniște plimbă la Galați un film făcut la Hunedoara ?
— M-am gîndit și eu la asta. Cred că Tony nici nu și-a pus această întrebare. A fost luat foarte repede de ruda aceea și n-a mai avut timp să treacă la raționamente. Și chiar dacă a făcut această obiecție, ruda i-a putut răspunde cu competență și autoritate că Vlad Braniște poartă filmul cu el pentru că va continua filmările la Galați. Știți că totdeauna „autoritatea și competența‟ inițiatorului unei acțiuni cum este aceasta sînt acceptate fără rezerve de novici. Criminalul îl cunoaște foarte bine pe Tony, a vorbit tot timpul de salvarea unchiului Matei și nu i-a dat timp de gîndire. Sînt curios ce figură a făcut asasinul cînd Tony i-a spus ce nume și-a dat în tren. Bănuiesc că au avut o îndelungă discuție asupra cazului la întoarcerea lui Tony, cînd acesta i-a predat filmele. Ruda aceea știa că moartea lui Vlad Braniște va duce ancheta pe urmele lui Călin Proca. Andrei tăcu o clipă, parcă gîndindu-se la ceva. Mi-a fost tot timpul frică, reîncepu el cu vocea mai slabă, că adevăratul

inițiator îl va ucide pe Tony. Am înțeles însă de ce nu l-a lichidat. Cînd Tony i-a spus că au băut berea toți trei călătorii, ruda a înțeles că n-a mai rămas nici un martor care să-și amintească numele de Călin Proca. Asta l-a salvat pe Tony. Și mai cred ceva : de aseară ruda aceea nu se mai află în București, pentru că azi- dimineață ar fi aflat de la Tony, care știa de la Călin, că Margareta Pintea n-a murit, deci există un martor ! Aflînd soarta adevărată a celor cărora era convins că lc-a dat doar somnifer, Tony ar fi alergat să-i reproșeze rudei lui că a făcut din el un asasin. Așa i-ar fi spus tot ce-i povestise Călin Proca lui. Un Tony cu conștiința chinuită de vinovăție —- sinuciderea lui dovedește asta —■ era un martor periculos pentru criminalul real. Acesta ar fi acționat, oricît de rudă i-ar fi fost ! Nu, nu, tovarășe colonel, nu cred că această rudă a fost mama lui Castri- șan sau tatăl lui. Nici o mamă nu face din copilul ei un

criminal ! Această rudă. pentru că numai de o rudă putea asculta așa Tony, această rudă este poate un văr, poate un alt unchi, dar mai ales este o persoană pe care Vlad Braniște o cunoaște !

— De ce credeți asta ?

— Pentru că altminteri s-ar fi urcat el în trenul de Calați. Or, după cum știți, prin concursul de împrejurări, Vlad Braniște a fost la dispoziția asasinului numai după ce a părăsit clădirea televiziunii. De acolo a plecat cu un coleg care l-a dus cu mașina pînă acasă să-și ia ceva, și l-a condus și la gară. în acest răstimp a fost imposibil să i se dea otrava lui Vlad. Rămînea doar trenul. Acolo criminalul n-a avut curaj să se urce pentru că Vlad îl cunoștea, i-ar fi pronunțat numele în fața celorlalți călători. Ori el știa că nu-1 va adormi doar pe Vlad, pentru că nu avea ce fura de la Vlad, filmul rămăsese la televiziune, el bănuia că Vlad nu poartă filmul cu el — mai mult, știa despre ce fel de film este vorba și ca atare nici prin absurd Vlad nu avea de ce să-l ia la Galați cu el. Singurul scop era asasinarea lui Vlad, pentru a ascunde nu atît povestea din film, cît o altă faptă, care ar fi dus
direct la Matei Comarnic. Vlad a devenit periculos pentru ei nu prin filmul acela, ci și prin altceva pe care nu-i pot intui.

în clipa aceea, intră un ofițer care depuse pe masa lui Roman o notă telefonică din Deva. Citind-o, Roman se încruntă.

— Plecați amîndoi la Deva, se hotărî el brusc. La privirile întrebătoare ale celor doi adăugă : Căliman ne comunică numele abonatului care a vorbit joi noaptea cu căminul studențesc. Este numele pe care tovarășa Mușat mi l-a comunicat astăzi la telefon și pe care îl bănuia a fi complicele principal al lui Matei Comarnic. Poftiți ! le întinse el hîrtia.

— Ana este nemaipomenită ! nu se putu abține Alexandru. Acum înțeleg de ce-mi spuneai că e absurd ce gîndește Ana, se întoarse el spre Andrei.

La cuvîntul „nemaipomenit‟ colonelul tresări, dar se abținu de la orice observație.

— în noaptea aceasta o să fiți acolo, ca să definitivați planul acțiunii de mîine. Punctul de frontieră cel mai apropiat a fost avertizat. Pentru rest avem noi grijă aici. Avînd în vedere situația specială care s-a creat, vă rog, tovarășe Pandrea, să vă folosiți toate drepturile ierarhice pentru a o tempera pe tovarășa Mușat! Nu-mi place talentul ei de a-și crea situații neplăcute, ca să nu spun altfel. Și acum, drum bun ! Elicopterul va decola peste jumătate de oră. Mîine la ora șapte să-mi comunicați telefonic planul de acțiune.

24

Era . două și jumătate noaptea. în camera Anei fumul plutea în straturi. Fereastra larg deschisă nu mai ajuta la nimic. Ana stătea turcește în pat, Andrei și Căliman pe cîte un

fotoliu, iar Alexandru direct pe covor.
125
— Ia mai terminați cu fumatul ! Nu vă gîndiți că eu trebuie să dorm în camera asta ?
— Tu fumezi mai mult decît noi ! x :— E camera mea !
— Hai să ne mutăm la noi atunci, propuse Andrei.
— Directoarea noastră de la pension spunea că nu-i decent ca o doamnă să intre la trei noaptea în camera unui bărbat. Așa că tot aici rămînem și răriți-o cu țigările ! Clar ?!
— Foarte. De altminteri o să terminăm repede. Mai avem cîteva amănunte de stabilit și mergem, cu toții la culcare. Am rămas deci la modul sau modalitatea, dacă vă place mai mult...
— Eu propun protocolul !
— Bine. Deci protocolul după care va decurge arestarea. Propun să-i invităm la sediu pe amîndoi, pentru niște declarații. După o discuție mai mult sau mai puțin agreabilă — discuție pe care o vor purta Ana și Ion — o să-i arestați. Eu cu Alexandru destindem în această vreme la reședința lor. Cred că „prietenul" nostru Comarnic se află ascuns acolo. în cazul în care n-a șters-o deja ! Deși semnalmentele lui cu barbă și fără barbă au fost transmise tuturor punctelor de frontieră.
— De ce fără barbă ? întrebă somnoros Alexandru.'
— Alexandre, dormi pe tine ! E nepermis să-ți fie somn în prezența unei doamne ! Și tind această doamnă sînt Eu, cu atît mai grav ! Tipul a intrat în țară cu barbă și poate să iasă din țară ras.
în clipa aceea telefonul țîrîi, aproape speriindu-i.’ Andrei întinse mina, dar Ana sări și i-o luă înainte.
— Alo ! își făcu Ana un glas somnoros. Da, da bine; vă rog legătura, deși nu-i cel mai potrivit ceas ! Centralista, le șopti ea celor din cameră punînd palma pe receptor. Alo ! Da, eu, da, dar ce s-a întîmplat ? urmă o tăcere lungă, vreme în care ochii Anei îi privea din ce în ce mai îngrozită pe cei din cameră. Nu se poate ! reluă ea, e îngrozitor. Săracul George ! Te rog să te liniștești, Cali-
126
opi, te rog ! Uite, mă îmbrac și vin imediat ! în douăzeci de minute sînt la tine. Stai cuminte.
Și închise. Apoi se uită la cei trei bărbați cu o figură cum n-o văzuseră ei niciodată. Avea înfățișarea bosumflată a unui copil căruia i s-a smuls o jucărie din mînă.
— Asta ne mai lipsea acum !
:— Ce s-a întîmplat ? Și te anunț că nu pleci nicăieri ! Nu trebuia să promiți !
— Te înșeli, Andrei. Mă duc la Caliopi ! A murit George.
— E nebun ?! nu se putu abține Alexandru.
— Nu. E mort. Mort ca toți morții, într-un accident de circulație. S-a răsturnat cu mașina, fiind beat. Scuzați vă rog expresia ! Caliopi este desperată și furioasă. Habar n-am de ce este furioasă, dar cred că asta se simțea în vocea ei. De parcă George i-ar fi jucat o festă murind.

— Cînd a avut timp să se îmbete și să și moară, că abia a sosit de la Sibiu ?... Ascultă, Ioane, aici la voi ultima modă de a te curăța este starea de beție ?!

— Ia șezi, Ană, jos ! mormăi din fotoliul său Ion. Șezi că încep să mă enervez ! Ce-i veni ăstuia să moară ? Și nu te duci nicăieri. Eu mi-s stăpîn aici, auzitu-m-ați ? Unde te pornești tu, muiere singură, în crucea nopții, tocmai în Hunedoara ! Ia dă tu telefonul acela încoace. Așa. i

Căpitanul Căliman rugă centralista să-i facă un număr. Apoi îl descusu cît putu mai bine pe ofițerul de serviciu de la circulație.

— îi mort pictorul. S-a ciocnit de un pom cu așa viteză că a luat foc. Noroc că tocmai atunci trecea pe acolo o mașină a circulației și-au stins focul. Așa au mai putut distinge numărul mașinii, și apoi au aflat că cenușa dinăuntru e pietonul.

— Chiar în halul acesta a ars ?

— Ei nu chiar așa, dar s-o pîrlit destul ca să moară de pe urma arsurilor ! Acu’ e la morgă, îi fac autopsia,

127

Gă a fost beat le-a spus Caliopi, că beat a plecat de acasă bolîndul.

— Eu mă duc la Caliopi.

— Ană, fătuco, ție ți s-o făcut de scărmăneală ! Ți-am zis că-s nervos !

— îmi pare rău, Ioane, dar eu mă duc. Dacă ai fi în locul meu, ai face la fel. Caliopi m-a chemat, înseamnă că are ceva să-mi spună. Și nu-ți fie teamă, că doar nu mă duc în pădure, ci doar pînă la- Hunedoara. înțelegeți odată că' trebuie să mă duc.

— Ana, se ridică Andrei în picioare, iar uiți că ești în misiune.

— Nu uit. Dar acțiunea noastră începe mîine la ora opt. Acum, dragul meu. sînt în timpul liber.

— Am auzit că ești încăpățînată, dar văd că imaginația mea este depășită, ca și zvonurile care circulă despre tine. Căpitane Pandrea, ori ai uitat să dai ordine ?

— Andrei, aș vrea să înțelegi că ar fi o mare greșeală să nu mă duc !

Urmă o scurtă discuție în care Ana reuși să-i convingă pe cei trei bărbați de valabilitatea punctului ei de vedere. Peste cinci minute mașina ei porni în viteză spre Hunedoara.

Numai Alexandru găsi de cuviință să încheie în felul lui această ședință de noapte :

— Domnule, și ce dulce somn mă aștepta ! Cînd te gîndești că mai aveam doar un pic și ajungeam în pat ! Doamne, nu-i ierta pe păcătoșii care strică dulcele somn al mult~alergaților...

— Cam lung blestemul, Alexandre ! Nu mai înșira tot ce știi în materie, că rămîi pe coridor. Și bănuiesc că nu asta ți-e intenția. Pe cai, bătrîne !

în vremea asta. Ana ajunse în Hunedoara, unde locuia

Caliopi. Vila era cufundată în întuneric. Doar în living se simțea printre draperii o lumină slabă. Văzînd ușa de la garaj deschisă, Ana intră. Din garaj urcă pe scărița din lemn care făcea legătura cu casa. Ușa de sus era
128
încuiată. Bătu. Caliopi deschise. Avea fața umflată de plîns. Fardul cu care încercase să înlăture urmele plîn- sului și a nopții zbuciumate nu prea reușise să facă ceva. Frumoasa Caliopi era chiar urîtă în clipa aceea. Cum o văzu pe Ana începu să plîngă iar. Cu greu reuși să povestească. La întoarcerea lui George de la Sibiu, se certaseră cumplit din cauza unei expoziții pe care voiau s-o deschidă la București și Sibiu. George a băut tot timpul whisky. Caliopi, într-un moment de furie, îi demonstrase că-i un pictor ratat. Nici ea nu știe ce-o apucase. Apoi, pe la zece noaptea, George a trîntit furios ușa și a plecat.

— Am auzit mașina plecînd și n-am putut să dorm, pentru că știam cît a băut.

Neliniștea ei a fost îndreptățită. A sunat miliția, au venit apoi și au luat-o ca să-l recunoască. Caliopi izbucni din nou în plîns. Cînd se liniști puțin, se ridică.

— Ana, te rog să mă ierți că te-am chemat la ora asta, dar simțeam că înnebunesc. Sentimentul că l-am împins la moarte mă terorizează. Dacă nu ne certam... Mă duc să-ți fac o cafea.

Cînd se întoarse cu cafeaua, Caliopi o găsi pe Ana instalată într-un fotoliu în colț lîngă un ficus mare. Ochiul ei de pictoriță remarcă imediat ce tablou frumos, chiar romantic, se formase în colțul salonului. Ana așezase puțin oblic fotoliul, astfel că profilul i se contura perfect. La intrarea Caliopei întoarse încet capul. Din mijlocul acestei imagini, Caliopi simți brusc doar ochii Anei. Puțin orientali, o priveau îngîndurați și imobili, de un verde greu ca la ficusului devenit fundal exotic.

— Uite cafeaua. Vrei și puțin whisky ? Da ? Perfect. Caliopi deschise barul și reveni apoi cu două pahare, unul albastru și altul roz mat. Il așeză pe cel roz în fața Anei.

— Se potrivește cu costumul tău, încercă ea un zîmbet chinuit. Ană, uite, aș vrea să-ți povestesc ceva. Nu pot dormi, și dacă tot ai avut bunătatea să vii, am să te rog să mă asculți. Mă aflu într-un moment de răscruce, un moment greu. Cred că numai vorbind, depănînd tot ce
129
mi-am păstrat ascuns în suflet pînă acum o să mă liniștesc. O privi întrebător și rugător pe Ana.

— Nu te formaliza Caliopi. Dă-i drumul. Glasul Anei suna ciudat de aspru.

25

— Ană, cred că știi foarte puține lucruri despre mine, pentru că m-ai cunoscut tîrziu, prin Vlad, și mai cred că mă cunoști prin imaginea aceea frumoasă pe care a creat-o Vlad. A fost omul care a știut istoria mea reală, care nu m-a

dispreţuit pentru asta şi, culmea, a fost singurul om care a ţinut cu adevărat la mine. Singurul care m-a înţeles. Un om de rară omenie, poate de asta îl uram uneori, dacă poţi înţelege ura pentru un om pe care-1 iubeşti. Prea era deosebit de mine. Eu eram făcută din ură pentru oameni, el era din dragoste şi înţelegere... Ai remarcat că vorbesc la trecut de el, nu ? Ştiam că este mort, chiar dacă mi-ai ascuns toată vremea adevărul. Ştiam, înţelegi ? Caliopi o privi fix, încercînd parcă să-i spună şi cu privirea ce-i spusese în cuvinte.

— înţeleg. Şi am ştiut tot timpul că tu ştii !

— Ţi s-a spus, continuă Caliopi, fără să ia în seamă răspunsul Anei, că sînt orfană din vremea războiului, că am crescut într-un orfelinat... Caliopi parcă se opinti să reia şirul vorbei. Cînd s-a terminat războiul, aveam doar zece ani. Orfană am rămas ceva mai tîrziu. Tata n-a murit pe front, şi-a zburat creierii în ’49 cînd i s-a naţionalizat întreprinderea. Mama n-a rezistat la asta şi s-a sinucis cu acelaşi pistol, care mai fumega încă. Aveam cincisprezece ani cînd s-a întîmplat asta. Mi s-a luat casa şi am fost trimisă la internatul liceului unde învăţam. Mi-am urît părinţii pentru că au fost laşi şi m-au lăsat singură să mă descurc, după ce mă învăţaseră să n-am nici o grijă, să nu cunosc ce înseamnă realitatea de dincolo de zidurile casei noastre cu lux, servitori şi

veselie, i-am urît pentru că nu s-au salvat mai devreme. Dar i-am urît pentru că ei s-au salvat prin moarte şi pe mine m-au lăsat să mă descurc singură... Furia din vocea Caliopei urcase la maximum, aproape striga. Se opri sufocată. înghiţi tot alcoolul din pahar şi se duse să-şi pună altul.

— Ai să te îmbeţi, Caliopi, încercă Ana s-o oprească. Şi aşa am impresia că ai băut prea mult în noaptea asta.

— Nu-mi purta mie de grijă, veni răspunsul parcă agresiv, parcă ameninţător al gazdei. De la internatul acela, m-a luat mătuşa unui funcţionar al tatii. A plecat cu mine din oraş şi s-a mutat la Deva, de unde era soţul ei. I-am urît şi pe ei pentru că m-au înfiat, au încercat să mă obişnuiască cu mizeria curată, lustruită, cîrpită, dar decentă. Crescusem altfel, eram născută pentru altfel de viaţă. Pe care, după cum vezi, mi-am făcut-o cît de cît pînă la urmă. Dar tîrziu, prea tîrziu. Ura şi furia m-au mîncat pe dinlăuntru ca un cancer. Dar ce faci, nu bei cafeaua ?

— Ba da, aşteptam să se răcească. Ana scoase ceva din geantă. Caliopi, eşti drăguţă să-mi aduci puţină apă ? Vreau să iau un antinevralgic. Mă doare cumplit capul.

Caliopi se ridică şi ieşi. Cînd se întoarse Ana înghiţise antinevralgicul.

— L-am luat cu cafea. S-a răcit. Crezi că whiskyul pe care l-am băut o să-i strice efectul ?

— Nu. N-ai băut cine ştie cît. Da, unde rămăsesem ? La părinţii mei adoptivi. Şi se uită puţin ciudat la Ana. Ştii

cum se numeau ?

— Comarnic ! Dar mai tîrziu, din cauza lui Matei Comarnic, rudă cu părinții tăi adoptivi, din cauza lui Matei care era urmărit de statul român pentru trădare, ți-ai schimbat numele în Marinescu, numele de fată al mamei tale adoptive.

Caliopi nu păru impresionată, li zîmbi Anei, un zîm- bet trist, un zîmbet ca o părere de rău.

— Vezi tu, Ană, asta te-a pierdut pe tine. Nu trebuia să te bagi în povestea asta.

— Știu, dar Vlad mi-era prieten.

131

— Și mie. Și n-am vrut să moară. S-a condamnat singur la moarte, tot pentru că se amesteca unde nu trebuia. Pot să-ți povestesc mai departe ? Oricum, pentru tine timpul nu mai are nici o importanță.

— Continuă. Vreau să știu dacă este exact așa cum am intuit eu.

— Vreau să-ți spun că l-am iubit pe Vlad. Cu furie și disperare. Dar era mult mai tînăr ca mine. Și nici de George nu mă mai puteam despărți. Eram legați prin taina cu care ne legase Matei făcîndu-ne pe amîndoi agenții lui. Ca să mă pot mărita cu Vlad ar fi trebuit să-l lichidez pe George. Ce te strîmbi ? Nu-ți place cuvîntul ?

— Sună ciudat în gura unei femei !

— Eșli proastă dacă crezi că o femeie se poate împiedica de cuvinte.

— Mă rog. Oricum, atîta vreme ai reușit să păstrezi aparențele !

Caliopi făcu un gest de lehamite și-și reluă povestirea.

— Mai târziu am plecat la facultate. Prin truda părinților mei adoptivi. îi uram în continuare pentru îmbrăcămintea mea, pentru modestia cu care trebuia să-mi drămuiesc toate cheltuielile. Curînd s-a descoperit că sînt un real talent. Am început să lucrez, continuîndu-mi studiile. Pictorul care m-a angajat a ținut să mă facă amanta lui. îl uram, era scîrbos, dar primeam bani prin el, trăiam o altă viață. începusem să beau. Atunci a apărut Matei. Mai precis, un om trimis de el. Pe Matei l-am văzut abia după cinci ani de la data cînd omul lui mi-a adus o scrisoare. Bănuiesc că știi istoria lui Matei ?

— Pe cea din țară. Cea de dincolo n-o știu.

— Era secretarul tatii. Avea nouăsprezece ani, era frumos, era inteligent și s-a legat foarte repede de familia noastră. M-am îndrăgostit de el. Da, te poți îndrăgosti și la paisprezece ani. Cu cîteva zile înainte de naționalizare, a furat cîteva proiecte ale unor produse noi, proiecte lucrate de doi ingineri români, și a fugit. Fără știrea tatii, în noaptea în care a fugit, a venit la mine în cameră și

132

mi-a spus că pleacă, mi-a spus că-și face o situație și o să mă caute. O să vină să mă ia. Din noaptea aceea l-am așteptat

mereu. Așteptarea asta mi-a dat puterea să rezist.. Cînd a venit, în sfîrșit, am înțeles că nu mă pcate lua acolo. Deși mi-a promis mereu. Acum, acum voi pleca, într-un fel, datorită ție. Dacă nu ajungeai cu cercetările la mine, dacă nu mă descopereai, ar fi trebuit să mă lase aici în continuare să lucrez. Așa, sînt un agent compromis. După legile grele ale meseriei ar fi trebuit să mă omoare. Dar n-o face pentru că atunci, demult, acum aproape treizeci de ani, mi-a promis ceva. Și oamenii ticăloși de tot mai păstrează în ei cîte o amintire de sentiment. Deci, sămă întorc : de cînd a venit omul acela am devenit
agenta lor aici. N-am prea lucrat la început. Am
început
să lucrez serios după prima venire a lui Matei.

— A fost de multe ori în țară ?

—• Da. Cred că de zece sau douăsprezece ori. Ca agent al unei firme comerciale. Informațiile adunate de el erau mai ales din domeniul militar. Am avut ani cînd nu m-au solicitat deloc. Dar am primit bani mereu, regulat. Apoi mi-au cerut să mă mut la Deva. M-am măritat cu George, încă de la București. în al doilea an de căsnicie, a înțeles ce fac. Credeam că o să fie desperat, că o să facă scandal. Deloc. îi conveneau banii. Era, după cum știi, un pictor prost și cîștiga puțin. Cheltuia, în schimb, mult. Aveam și așa destul dispreț pentru George, dar de atunci l-am disprețuit și mai mult. Mi-era silă de el. Am dus-o așa multă vreme, am lucrat împreună. Am plecat în străinătate, acolo l-a cunoscut și el pe Matei. Ni s-a cerut să revenim în țară, aveau nevoie de noi aici. Am protestat, dar ne-au amenințat. Am înțeles că fără ajutorul lor aș fi luat mizeria de la capăt acolo. M-am supus. De atunci i-am urît. Am înțeles că nu reprezint pentru ei nimic, că sînt o unealtă pe care o plătesc, o slugă ! E cumplit, Ană, să înțelegi că niciodată n-ai să refaci ceea ce ai pierdut la paisprezece ani, că niciodată n-ai să mai primești întreg, neatins, respectul pe care timp de cincisprezece ani te-ai obișnuit să-l primești de la toate ființele din jur. E cumplit ! Vocea Caliopei devenise șoptită, șuie

rătoare. Știi, acum nu mai am nici un chef să plec acolo. Dar n-am încotro. N-am să capăt niciodată ce mi-am dorit, ce-am crezut că mi se cuvine prin naștere. E foarte ciudat ce se întîmplă cu mine. Nu știu dacă îți dai seama și dacă mă înțelegi.

O privi pe Ana în ochi, drept, întrebător. Ochii Anei o speriară. O priveau, verzi, grei, lungiți parcă și mai mult. Semăna cu o pisică care pîndește. Se înfurie.

— Și, s-ajung și la Vlad. Nu prea mai avem timp. Cînd s-a întors din Grecia, mi-a povestit și mie despre românul acuzat de spionaj. Mi-am dat seama că este vorba de Matei. Apoi, acum zece zile, cînd Matei a apărut pe neașteptate, am crezut că înnebunesc de frică. Știam că datorită lui Vlad, Matei va

reintra în atenția organelor de securitate de aici. Am știut, am știut de atunci că o să se întîmple ceva rău. Și așa a fost. Din vina mea. Dobitoaca aia, nevasta inginerului Mirea, mi-a căutat prietenia, voia să picteze. I-am dat lecții, așa intram în casa ei, bărbatul ei mă interesa pentru că lucra acolo unde lucrează, și orice informație îmi era de folos. De la ea am aflat că lucrează la ceva deosebit. Mi s-a plîns că o neglijează din cauza cercetărilor. Apoi s-a împrietenit cu pianistul acela. A fost atît de proastă încît mi-a mărturisit că vrea să fugă cu el. încet, încet i-am sugerat că proiectele bărbatului ei i-ar fi de folos acolo. A înțeles perfect ticăloasa. înainte de plecare, m-a întrebat dacă nu am o cunoștință pe acolo care s-o ajute în primele zile. I-am dat o adresă, de unde știam că legătura duce direct la Matei. I-a dus un microfilm cu tot ce lucrase bărbatul ei. Dar nu era mare lucru. Erau niște schițe, cu multe calcule greșite. Mi s-a cerut să urmăresc evoluția lucrării inginerului. Cînd am înțeles de la el că este aproape de sfîrșit, am comunicat. După plecarea neves- ti-si, Mirea și cu mine am rămas în continuare prieteni.

— Nu-ți era teamă că, prinsă și extrădată, femeia aceea te-ar fi dat pe mîna organelor de securitate ?

— îi dădusem adresa unor prieteni „cinstiți", ca să poată dormi la ei în caz de nevoie. Agenția lui Matei urmărea străinii care veneau acolo și lua legătura cu ei

fără a intra în contact cu familia gazdă. Orice ar fi declarat ea, eu eram în afara pericolului. Cum îți spuneam, cunoscînd doar schița a ceea ce prezenta cercetarea lui Mirea, cei de dincolo au urmărit evoluția pentru a interveni la vreme, adică înainte ca inginerul s-o aplice aici în producție și înainte de a obține un patent internațional. Am înțeles că se va cîștiga enorm numai din comercializarea ideii lui Mirea. Eram deja pregătită să primesc pe cel ce venea pentru a trata cu inginerul. De ce te miri ? Că se mergea la sigur cu inginerul ? Dacă ai să-mi spui că era om cinstit, am să-ți dau dreptate. îl cunosc mai bine decît tine. Dar la amenințarea că nevestei lui i s-ar putea întîmpla ceva neplăcut dincolo ar fi cedat, cum s-a și întîmplat. Uite aici microfilmul făcut de propria lui mînă ! Caliopi scoase din geantă un tubuleț de argint. Scoase capacul — era o pensulă pentru rimei. Mai jos este filmul, continuă ea. Știi ce ne-a rugat să facem cu banii care i-au fost oferiți ?! O să rîzi, dar ne-a rugat să-i dăm soției lui !

— Tu ai tratat cu el ?

— Nu. Eu trebuia să rămîn în continuare în țară, ai uitat ? Nu ne-am închipuit că lucrurile vor evolua astfel. Din nefericire, centrul l-a trimis pe Matei. De ce, nu știu. Este una din cele mai mari tîmpenii care s-au făcut. După povestea din Grecia, însemna să-l trimită la cădere sigură aici. Cred că și Matei a vrut. A fost un gest desperat. Era compromis ca

agent, îl păștea oricum căderea. Venind aici, încerca să dovedească că tot mai poate lucra ! în ziua aceea la Castel a tratat cu Mirea. Dar s-a întîmplat nenorocirea ca Vlad să vină cu aparatul lui de filmat. Matei a înțeles pe loc ce primejdios era filmul lui Vlad pentru el. Știa de la mine că Vlad ii cunoștea chipul din ziarul grecesc. N-a spus niciodată inginerului, ca să nu-1 sperie și să facă cine știe ce prostie. A venit acasă și ne-a spus. Bărbații au hotărît fără drept de apel să-l omoare pe Vlad. I-am rugat să se rezume la furtul filmului. Mi-au promis, deși după părerea lor asta nu rezolva nimic. Eu aveam un pașaport și puteam

pleca în aceeași noapte. Plecam într-o excursie cu mașina. Dar George nu avea, însemna să-l lăsăm aici, și poate nu s-ar fi întîmplat nimic, pentru că nimeni n-ar fi făcut nici o legătură. Matei însă era în pericol dacă Vlad anunța în aceeași seară miliția. Dar, mai ales, trebuia să căpătăm și restul mici’ofilmului, partea a doua a lucrării, care se afla în seiful uzinei și pe care inginerul sub un motiv sau altul trebuia s-o aducă acasă. Fără această parte, Matei nu putea să se întoarcă, nu mai avea de ce se întoarce.

Caliopi făcu o pauză, dînd realmente peste cap paharul cu băutură.

— Să revin la Vlad. De la Castel l-a urmărit George, a văzut că nu se duce la miliție, dar știam că pînă la plecare va lua legătura cu Căliman. Măcar să-i spună la revedere. Dar Vlad n-a mai ieșit din hotel, și nici Căliman n-a venit la hotel. Atunci lui George i-a venit ideea să-l caute pe Căliman. Așa a aflat că lipsește. Varianta cu furtul filmului fără ca Vlad să moară începea să devină certă. Trebuia să furăm filmul înainte ca Vlad să mai apuce să-l revadă, și mai ales să scoată poze după el. O, dacă Vlad ar mai fi rămas o singură noapte în Deva și furau filmul fără ca să se mai întîmple toate cîte s-au întîmplat !

Caliopi tăcu o vreme, parcă meditînd la posibilitatea de care vorbise.

—• Am hotărît ca George să plece la București și să sustragă filmul. în tren sau la Vlad acasă. Era un film de care îmi vorbise și mie Vlad și eram siguri că o să-l ducă acasă, nu la televiziune. Nenorocirea a fost plecarea la Galați, și poate nici ea n-ar fi fost prea mare, plecarea lui ne mai dădea răgaz, dar la gară s-a întîmplat ceva îngrozitor, care l-a condamnat pe Vlad la moarte. Vlad mi-a dat o scrisoare pentru Căliman, rugîndu-mă să i-o predau de urgență a doua zi. Bănuiam ce cuprindea scrisoarea și n-aveam nici o intenție s-o dau. Scrisoarea însemna că Vlad îl recunoscuse pe Matei — și așa era, uite am scrisoarea aici ! Dîndu-mi scrisoarea, Vlad m-a

implicat deschis în caz. A doua zi ar fi telefonat de la București să-l întrebe pe Căliman dacă a primit-o. îți dai

seama în ce situație eram eu ? ! Chiar dacă aș fi spus că am uitat, Căliman mi-ar fi cerut-o el, avertizat de Vlad ! Ori tocmai asta nu trebuia să se întîmple. Ziua de vineri a fost o zi de groază. George n-a putut face nimic în trenul de București. Vlad a găsit în tren niște prieteni și a stat cu ei pînă s-au culcat. Ne-a telefonat dimineață din București și ne-a spus. Apoi George n-a mai telefonat. Rămas singur să hotărască, George s-a speriat cînd a aflat de plecarea la Galați și atunci a făcut o prostie foarte mare...

— Cu Tony ?,

— Ce-1 amesteci pe Tony aici ? Și de unde știi de Tony ? Caliopi se sperie, dar apoi brusc începu hă zîm- bească. De fapt nu mai are importanță că știi. Tot n-ai să mai poți vorbi ! Da, totuși c'um ai aflat de Tony ?

— De la Andrei. Mi-a telefonat azi după-amiază să-mi spună că a dat de urmele asasinului — un oarecare student Călin Proca, care a urmărit-o pe Margareta Pin- tea —- știi cine-i Margareta Pintea ?

— Nu.

— E una din victimele berii voastre !

— Da ? ! îmi pare rău. Te asigur, sincer îmi pare rău. Dealtminteri îmi pare rău și de Vlad. îți jur că n-am vrut să moară... dar vezi, trebuia să mă salvez eu... deși nu știu ce o să mai fac cu mine, și de ce dracu mi-a trebuit salvarea ! Știi, Ana, cred că nimic pe lumea asta nu mai are sens ! E o porcărie totul, o mizerie, o băltoacă în care ne tăvălim toți ca porcii !

— Nu-ți împărtășesc deloc părerea. Dar, mă rog. Fiecare ajunge la o concluzie, după cum o caută. Nu crezi ? !

— Eu n-am fost lăsată să mi-o caut pe drumul pe care am vrut !

— Am avut impresia că arta era drumul pe care l-ai vrut.

— Dar mi-a trebuit timp pînă să-mi consum ura. Cînd am înțeles că nu mai urăsc pe nimeni, că arta îmi dă tot

ce-am vrut, era prea târziu. Ura mea dinainte mă făcuse o tîrîtură !

— Caliopi, ești beată !

—- Du-te dracului ! Cam ce crezi c-aș mai putea face afară de beție ! Ai vreo soluție ?

— Aș avea, dar nu m-ai asculta !

— Bineînțeles ! Și ce-i cu Tony ? reveni ea cu o privire obsesivă de femeie pe cale de a se îmbăta.

— Păi urmărind u-.l pe Călin, a dat de un tînăr, Tony, din Deva, care aflînd de la Călin că cei trei au fost de fapt otrăviți a făcut o criză de conștiință.

— Și ce-a făcut ? Ce-a spus ?

— Nimic, decît că prietenul său Călin nu-i vinovat ! Mie acest tînăr mi-a trezit curiozitatea. Am întâlnit aici la tine vara trecută un Tony, student la arte plastice, nu ? Am verificat și eu, din pură curiozitate, ce-i cu Tony ăsta. Așa

am aflat că-i nepotul lui Matei Comarnic, și prin familia care te-a crescut, rudă într-un fel și cu tine. Așa am aflat că tu, joi seara, noaptea mai precis, i-ai telefonat.

— De unde ți-a venit ideea să verifici telefoanele mele.

— Am verificat totul în jurul tău. Pentru că te suspectam de la București încă !

— Ești nebună sau încrezută ! Cum ai putut să mă suspectezi încă de la București ? ! .

— Cînd am vorbit duminică cu Ion la telefon am aflat că el n-a fost în Deva la plecarea lui Vlad, că tu și George l-ați condus pe Vlad la gară. Ion nu știa că și George a plecat la București. înțelegi, cînd am aflat că tu l-ai condus pe Vlad la gară, am știut că ai ascuns mesajul pentru Ion.

— De unde știa Ion că l-am condus la gară pe Vlad, și să nu-mi spui că ți-a șoptit bunul Dumnezeu că Vlad a lăsat un mesaj pentru Căliman !

— Ion știa de la un prieten care te-a văzut în gară cu Vlad. Cu totul întâmplător a aflat Ion treaba asta. Cît despre bunul dumnezeu, mi-a șoptit că Vlad a lăsat un

138

mesaj ! Sub forma veștii că Vlad nu s-a văzut cu Că! iman înainte de plecare din Deva. Cînd am văzut filmul, am știut, pricepi, am știut ca și cum eu aș fi făcut asta, că Vlad a lăsat un mesaj lui Căliman ! Nu, nu-s nebună, Caliopi, și nici încrezută. Vlad l-a recunoscut pe Matei Comarnic. I-a lăsat un mesaj lui Ion, și fiind sigur că problema a intrat pe mîini bune, a stat liniștit toată ziua la televiziune ! Nu mi-a telefonat nici mie, nici lui Andrei ! Ori, dacă Vlad nu era sigur că cineva — competent —- a luat cazul în atenție, ar fi telefonat lui Andrei sau mie, ar fi făcut ceva ! Ghinionul lui a fost că a avut atîta încredere în tine și ți-a dat plicul acela atît de periculos. Și nici n-avea de unde să știe săracul că prietena și pictorița pe cai'e el o admira atîta este de fapt... Ce ești tu, Caliopi ?

— O pictoriță bună, chiar talentată și foarte apreciată.

— Față de Vlad ?

— Față de el sînt o criminală meschină, măruntă, care și-a omorît prietenul ca să salveze o căldare de zoaie ! Ești mulțumită ?! Oi fi eu beată, cum crezi tu, dar imaginea reală a ceea ce reprezint o am. Rămîn o bună pictoriță, asta să nu uiți !

— Ai să mai poți picta acum ? Poate icoane cu chipul lui Vlad !

— Nu. Am să pictez ura și murdăria și balta în care ne bălăcim. Și mai lasă-mă-n pace cu conștiința, șl ii ! Unde-i Andrei Pandrea ? De ce nu-i aici dacă ai descoperit că eu sînt asasina ?

— Nu i-am spus lui Andrei că tu ești asasina. El crede în continuare că studentul acela Călin Proca sau Tony este amestecat în toată afacerea. Și este convins că Margareta Pintea a fost victima vizată !

— Aha, va să zică ești carieristă ! -Ai vrut să fii eroul principal și singur ! Bine ai făcut, că altfel mă încurcai foarte tare. Numai că tu o să plătești pentru eroismul tău. ■

— Ce satisfacție poate să-ți dea moartea mea ? ! E inutilă.

139

— Aș fi putut doar să te adorm, dar exista riscul să fii trezită. Și n-aveam chef să mă trezesc cu ai tăi pe urmele mele pînă nu trec granița !

— Ce rol a avut Tony în povestea asta... ?

— Odioasă ai vrut să spui ? .De ce te abții ? E odioasă. Dar așa îți plătești dreptul de a exista. Tony n-avea ce căuta în acest omor. George a plătit pentru asta. Tony trebuia să-l ajute pe George să fure filmul. Să-l urmărească pe Vlad dacă se punea problema. Să meargă cu George la Vlad ca să-l țină de vorbă, să facă ceva ca să poată George să-i subtilizeze filmul. Apoi George, singur, urma să-l otrăvească pe Vlad. Acasă la el, apoi să-l scoată din casă și să-l abandoneze pe o bancă într-un parc.

— Cam simpluț !

— Lucrurile simple sînt cele mai eficace,

— Și George s-a speriat cînd a văzut că Vlad pleacă la Galați, l-a mințit pe Tony, i-a pus sticlele cu bere în brațe și a făcut din el un asasin ! Frumos, n-am ce spune. Vocea Anei era din ce în ce mai somnoroasă. Ochii se închideau și cu mare efort îi deschidea ușor, numai pe jumătate. Și aici l-ai omorît, dîndu-i somnifer și înscenîn- au-i accidentul acela de mașină.

— Nu ea, ci eu l-am lichidat pe dobitocul acela care a făcut din nepotul meu un asasin ! Și era în plus !

Ana tresări. In pragul ușii stătea un bărbat în jur de cincizeci de ani sau poate mai puțin. Nu purta barbă, dar Ana recunoscu imediat figura. Era Matei Comarnic.

— De ce era în plus ? întrebă Ana calm.

Matei Comarnic îi aruncă o privire rece și ridică din umeri. N-avea chef de explicații.

— N-a adormit încă ? se adresă el Caliopei. Am făcut plinul mașinii. Putem pleca.

— N-am adormit, dar mi-e somn. Vreau să ascult și restul poveștii. Și dacă vă închipuiți că scăpați, vă înșelați foarte tare.

— Ia un pahar, îl invită Caliopi pe Matei Comarnic. Mai am cîteva minute. Unde am rămas ?

— La Tony. Cum a intrat Tony în povestea asta și cum l-ați lichidat voi pe George.

140

— Caliopi, încetează eu prostiile. îmbracă-te. îi povestesc eu restul.

— Sînt îmbrăcată. O să trag doar jacheta aia albă. Vreau să-i povestesc totul eu. E singura comunistă pe care o am la dispoziție acum ca să-i spun tot, tot, toată furia mea...

— Caliopi, ești dobitoacă dacă îți închipui că pe doamna o

interesează antipatiile tale politice. Cred că o interesează cum să scape.

— Să nu mă insulți, auzi ? Ai fost angajatul tatii, și-mi datorezi respectul. Dacă mă enervezi te dau pe mîna miliției imediat. Nu mai am nici un chef să merg acolo la măgarii ăia ai tăi ! Sînt niște măgari și ei, auzi ? Și tu ești un măgar ca ei !

Caliopi era beată de-a binelea. Rînjetul pe care îl aruncă Matei din spate o lămuri pe Ana care va fi soarta Caliopei după ce va trece granița. Aici Comarnic se purta calm cu ea, fiindu-i frică să nu-1 vîndă. ,,Cred că de asta o și ia cu el acum. Să fie sigur că ajunge la graniță netulburat'!" Și în clipa asta Ana realiză de ce o invitase Caliopi la ea. Și se bucură copilărește că a dedus încă ceva înainte de a i-o spune Caliopi.

— Degeaba zîmbești ! Ai să mori și tu. Foarte repede. Ai să mori. I-o spunea cu furie, cu ură.

— Bine, bine, Caliopi, dar vreau să mai știu ceva. Cum ai intrat la inginerul Sabin și ai filmat documentele ?

Caliopi zîmbi fericită.

— Așa ! Asta a fost o lovitură de maestru ! Cred că-ți închipui că am avut grijă să am cheile de la apartamentul lui. După ce l-am sfătuit pe dobitoc să-i spună tot lui Căliman, l-am sfătuit, pentru că l-am văzut că oricum se duce să-i spună... Caliopi începea să piardă șirul vorbelor. Da, deci ce-am spus ?... așa, după ce l-am sfătuit să se ducă, am știut ce se va întîmpla. Și așa s-a întîmplat. Au pus acolo în apartament un zdrahon de ofițer sări păzească. Și pentru că apartamentul este la parter, au închis bine geamurile ! Asta și voiam. Am intrat pe ușa principală, îmbrăcată ca o bătrînă de la etajul unu care-i

face menajul lui Sabin, așa că paznicii lui Căliman nu s-au sesizat. Apoi ușor am strecurat pe sub prag cu o seringă specială un gaz foarte puternic, cum îi zice Matei ?

Matei ridică din umeri, evident sîcîit și nervos. Toată povestea îl scotea din sărite.

— ...Apoi am descuiat și am filmat lîng'ă cei doi care dormeau binișor și cuminți în două fotolii. N-a fost frumos ?

Ana mormăi ceva. Matei o privi atent.

— Nu mai pricepe nimic, că a adormit. Și hai odată, Caliopi, să nu regretăm pe urmă. încetează cu comedia asta !

— N-a adormit încă. Dă frînghia s-o legăm. E mai sigur. Caliopi se apropie de Ana, se aplecă și începu din nou. Ana ! mă auzi ? Mai am să-ți spun ceva.

— Da, tresări Ana, te aud... dar se cufunda în somn.

Caliopi o zgîlțîi’ furioasă.

— Da, repetă Ana. auzi Caliopi, de ce m-ai chemat aici ? Nu te-ai gîndit... că vila este... supravegheată ?

-— Nu, drăguță, tocmai de asta te-am chemat. Știu, am bănuit că mi-ați pus pază de jur împrejur. Și nu puteam pleca. Pentru

că și eu am descoperit că tu m-ai descoperit... ! Auzi ? Și cu paza pe aici nu puteam pleca fără să fie anunțat Căliman. Atunci te-am chemat pe tine. Eram sigură că vii, murind de curiozitate să afli cum l-am lichidat pe George și de ce. Mai știam că după ce te-am chemat, l-ai anunțat repede pe Căliman că vii aici ! Și Căliman, cîtă vreme tu ești aici, nu intră în acțiune. Bănuiesc că aveați de gînd să ne chemați mîine să dăm declarații despre Vlad și acolo pac ! cătușele și mie și lui George !

Caliopi mai luă o înghițitură.

— Caliopi, trebuie să conduci ! Potolește-te cu băutul.

— Nu sînt beată ! Am luat o cofeină ! Deci, Căliman acum stă și așteaptă să pleci tu de aici ca să-i povestești ee-ai aflat ! Cînd mașina ta va ieși de aici, omul de pază îi va spune că ai plecat întreagă, întreguță. O bandă de

magnetofon îi va comunica ofițerului de serviciu, acum, peste un minut, că „totul este în regulă, comunicați tovarășului Căliman că rămîne așa cum am stabilit pentru mîine..."

— Crezi că Ion o să creadă ? Nu-1 duci.

— Ba o să creadă. Dacă tu ai găsit de cuviință să-i telefonezi de aici, înseamnă că ești obosită, că n-ai chef de vorbă astă-noapte, e aproape patru, și n-o să te mai caute ia hotel. In vremea asta noi ne urcăm în mașina ta, mersi că ai intrat în capcană — adică în garaj, de asta l-am lăsat deschis î deci ne urcăm în mașina ta, eu conduc, Matei va sta jos pe podea în spate și omul de pază va vedea că din garaj iese mașina tovarășei locotenent major Ana Mușat, cu tovarășa Mușat la volan — pe întuneric nu vede el diferențele de chip ! Și uite așa o să ajungem la Timișoara, unde este mașina lui Matei...

— Fotografia lui Matei Comarnic este dată la punctul de frontieră.

— Cel cu barbă — din filmul lui Vlad și cel fără barbă din ziarul grecesc. Numai că Matei va trece granița sub chipul unei bătrîne și venerabile doamne, cu ochelari. Așa cum a intrat. Barba aceea a apărut aici în țară. Recuzită, dragă, aflată în posesia oricărui agent care se respectă...

— Dar tu, Caliopi ?

— Poza mea n-ați trimis-o. Certitudinea că eu sînt amestecată în afacerea asta ai avut-o abia astăzi. N-ai avut timp să trimiți și semnalmentele mele, pentru că nu ți-a trecut nici o clipă prin cap că eu o să plec. Recunoaște că așa este !

Dar Ana nu mai răspunse. Adormise.

— Las-o în pace, că a adormit. Matei Comarnic se apropie cu o frînghie în mînă. Caliopi se ridică de pe fotoliu și se îndreptă spre bar să-și mai toarne un pahar. Comarnic ezită o clipă dacă s-o mai lege pe Ana de fotoliu, în clipa asta simți o lovitură puternică în stomac. Se îndoi icnind și mai simți a doua lovitură dată în ceafă. Se prăbuși.

— Mîinile sus, Caliopi ! Caliopi se întoarse brusc aruncînd paharul în direcția Anei, dar aceasta se feri, paharul nimeri în ficus.

— Mîinile sus ! Ar fi păcat să stricăm seara asta. de șuetă cu puțin sînge ! în mîna Anei abia se zărea un pistol mic, mic ca o brichetă.

Comarnic încercă să se ridice, în mînă îi apăruse un pistol.

— Mîinile sus toată lumea !" se auzi din spatele ficusului o voce cunoscută, după care își. făcu loc cu greu Andrei, în clipa aceea pe ambele uși' ale livingului pătrunseră Căliman, Alexandru și un ofițer pe care Ana îl văzuse în cîteva rînduri în biroul lui Căliman.

— Dacă ai ști, Andrei, ce emoții am avut pînă ai intrat. Mă temeam să nu te descopere prin casă Comarnic, și pe urmă să nu te simtă Caliopi cînd am trimis-o după apă.

— Ana, mergi imediat la spital ! Ai băut ceva din...

— Potolește-te, Alexandre. Dacă vrei să duci pe cineva la spital, du ficusul acela. El a băut în locul Anei și cafeaua și alcoolul. Auzi, Ana, se întoarse el, nu pricep de ce lungeai povestea ! M-am temut să nu mă zărească acolo, deși la lumina asta de bar e cam greu și pe urmă aveam o poftă nebună să fumez !

Caliopi și Matei Comarnic nu-și puteau reveni din uimire. Erau convinși că Andrei și Alexandru sînt la București. Calculele lor se dovediseră greșite. Căliman îi punea cătușele lui Comarnic. Cînd se apropie de Caliopi, aceasta începu să plîngă. Ana le întoarse spatele și ieși. Ar fi vrut să-i spună Caliopei că Matei Comarnic ar fi abandonat-o pe undeva după ce trecea granița, dacă nu cumva ar fi lichidat-o. Dar nu mai avu puterea să i-o spună și pe asta. Se întoarse totuși din drum, amintin- du-și de inginerul Sabin Mirea.

— Caliopi, Sabin nu este așa cum ai crezut tu. Filmul pe care vi l-a dat era un fals bine făcut. Ce-ai filmat tu la el acasă era tot fals. Și tot de Mirea făcut. Așa că vezi tu, chiar dacă ajungeai dincolo, tot pe drumuri ajungeai. Nu-ți iertau nici ție nici lui Comarnic pierderea asta

serioasă ! Cît despre agenția lui Comarnic, nu de pictori buni are nevoie, ci de agenți. Agenți buni, care să nu rateze lovituri, care să le aducă venituri. Or tu, fată, nu mai erai bună de așa ceva. Cred că îți dai seama.

Și cu acestea Ana ieși din cameră.

26

— Niciodată n-am să pot înțelege de ce Vlad, dacă nu l-a găsit pe Căliman, nu a comunicat descoperirea lui altui ofițer din Deva ? Sau de ce nu v-a sunat pe unul din voi ? A fost o greșeală care l-a costat viața !

Trecuseră aproape trei luni de la moartea „Cioplitorului‟. La două zile după arestarea lui Matei Comarnic și a Caliopei Farcaș, Alexandru și Ana primiseră misiuni noi, plecaseră în

diferite colțuri ale țării. La întoarcere nu l-au găsit pe Andrei, plecat el în misiune de data aceasta. Sfîrșitul lui august îi adunase din nou la un loc.

— Alexandre, asta dovedește că nu prea ești atent cînd vorbesc. Și pe urmă, dacă cițeai mai cu atenție scrisoarea lui Vlad, înțelegeai.

— Uiți că eu n-am mai apucat să citesc scrisoarea aceea din cauza căreia a murit Vlad !

— Mă rog, dar eu tot cred că uneori ar. trebui să fii mai atent. Atunci cînd l-a căutat pe Căliman, în seara cînd filmase la Castel, Vlad nu era atît de sigur că cel care-1 însoțea pe Sabin este Comarnic ! Cred că de nu ar fi fost cu Sabin, Comarnic nu i-ar fi atras atenția lui Vlad. Prezența lui Sabin l-a făcut să fie brusc mai atent la cel care-1 acompania. „Nu sînt sigur, Ioane, spune în scrisoare, că omul cu barbă care-1 însoțea pe Sabin este Comarnic, deși sînt foarte tentat s-o cred. Verifică imediat, dar cu discreție, cine era. N-aș vrea să-i creez o situație neplăcută, o atmosferă de suspiciuni. Am rămas cu impresia că inginerul lucrează la ceva important. Dacă părerea mea că omul acela era Comarnic s-ar dovedi

falsă, o alarmă în jurul lui Sabin nu ar face decît să-l tulbure. Sună-mă la București și-ți stau la dispoziție cu fotografia. Aici n-am timp și unde să-ți scot cile va clișee“...

— Văd că ai învățat pe de rost scrisoarea.

— Cred că n-am s-o uit toată viața. N-am să înțeleg de ce însă după telefonul prin care George Farcaș s-a dat drept un căpitan de miliție din Deva, Vlad nu s-a alertat. El îi indicase doar lui Găliman să-l sune ! Și Vlad n-avea de unde ști că acel căpitan era de fapt Farcaș !... Poate dacă nu era plecarea aceea pripită la Galați, Vlad ar fi avut timp să sune, să se gîndească în liniște... Oricum, este prea tîrziu să mai ne gîndim la toți ,,dacă“.

Tristețea amenința să se așeze din nou. Pe aleea largă din parcul mare al spitalului se auzeau doar pașii care-1 urmau parcă automat pe Akela. Sigur de direcția pe care o apucase, lupul mergea demn, cu pași mari, întorcînd din cînd în cînd capul să vadă dacă cei trei prieteni îl urmează.

— Andrei, dar tu de ce ne porți pe aici ? Ne-ai luat așa repede că nici n-am avut timp să mă gîndesc mai bine la invitația ta de a ne plimba. în fond, ce căutăm în această veche mănăstire transformată în spital ? !

— Deci știi unde ne aflăm ?

■— ...părăsită după secularizarea averilor mănăstirești — vezi perioada Cuza, își etală Ana cunoștințele de istorie a Bucureștiului — această mănăstire a fost dată eforiei spitalelor pentru folosul ei. Și este de mult un spital de, cum să zic... Dumnezeule, Andrei, nu cumva de Tony este vorba ?

— Exact.

La cererea medicilor, Tony n-a fost adus în fața tribunalului cînd s-a judecat procesul Comarnic-Farcaș. Șocul depresiv pe care-l făcuse era atît de grav, încît medicii se temeau că participarea la proces ar agrava și mai mult boala tînărului. Andrei îi făcuse mai multe vizite la spitalul din oraș, unde a fost internat, și odată venise și aici la marginea Bucureștiului, în acest spital- sanatoriu, unde erau aduși bolnavii care au dese perioade de luciditate. Tony începuse să se obișnuiască cu Andrei

146

și să nu mai fie neliniștit în prezența lui. Ba Andrei credea că reușise să se împrietenească cu el. Odată, pe cînd stăteau de vorbă pe iarbă în curtea spitalului, Tony îi schițase portretul pe un șervețel, folosind pixul lui Andrei. Scrisese atunci ceva ciudat alături de portret : ..Andrei Pandrea are tendința de a se dărui singurătății. Să se ferească din drumul acestei zîpe frumoase di-r rele". Șervețelul stătea sub cristalul de pe biroul lui Andrei. De cîte ori îl vedea i se strîngea inima de o spsnmă ciudată. Portretul făcut de Tony emana, într-adevăr, senzația unei stranii singurătăți.

— Și care este situația lui ?

— Irecuperabil ! Cuvîntul căzu greu între cei trei prieteni. Obsesiile lui revin foarte des, a făcut nu știu cîte încercări să se sinucidă... Strînge medicamente de toate felurile, le dizolvă... și se otrăvește... ! înțelegeți ce face ? !

— înțeleg !

— E cumplit de obsedat de crima lui. Singura care reușește să-l liniștească în timpul crizelor este doctorița Pin tea...

— Margareta Pintea ? ! Ce caută, aici ?

— Lucrează la secția de chirurgie. S-a mutat aici cu o lună înainte de aducerea lui Tony. S--au împrietenit, ea îi poartă o grijă deosebită. I-a cumpărat uleiuri, pînze, pensule. îl pune să picteze mereu, pictura se pare eă-1 liniștește, îl duce spre normal. La prima criză a lui Tony. după venirea aici, Margareta Pintea s-a dus la el, i-a luat. capul în mîini și i-a spus : „Tony. a fost o glumă, uite. eu trăiesc ! Și ceilalți trăiesc ! A fost o glumă !" Vederea ei a fost un alt șoc. în sfîrșit, ce să vă mai spun. se pare că acest om va termina prin a fi un bolnav toată viața. Păcat.

— Doctorița Pintea cum se simte ?

— Bine. Dacă nu are zi liberă, ai s-o vezi. A albit numai.

Ana l-a zărit prima. Ghemuit pe un trepied, încerca să prindă în lumina blîndă a apusului silueta albă a bisericuței, rămasă în parcul spitalului, dincoace de gardul înalt de plasă cu care era izolată curtea propriu-zisă a sanatoriului. Nu-i auzi cînd se apropiau.

— Salut, Tony !

147

Rididndu-și privirea, îl zări pe Andrei și-i zîmbi fericit Dar cînd îi descoperi în spatele lui pe Ana și Alexandru se

încruntă, indispus brusc.
— Tony, ea este Ana Mușat, nu te speria, este puțin pictoriță ! Iar el este Alexandru Deleanu. Ți-am vorbit de ei. Pe Alexandru cred că l-ai și cunoscut.
Dar încruntarea de pe fața lui Tony nu dispărea. Ochii se tulburau. Speriat, Andrei începu să vorbească repede.
— O căutăm pe doctorița Margareta Pintea. Ana are niște vecini cu o fetiță bolnavă. Voia s-o roage pe Margareta Pintea s-o consulte. Și l-am . luat și pe Akela, la plimbare, îl vezi ce fericit e, nu ? Crezi că o găsim pe doctorița Pintea ?
— Dumneavoastră sînteți Ana Mușat, care a arestat-o pe Caliopi Farcaș ? Și pe unchiul meu Matei ?
Andrei înmărmuri. Alexandru se aplecă să ridice o fiensulă căzută pe jos. Numai Ana nu-și pierdu cumpătul. 1privi pe Tony în ochi și cu ochii îi răspunse „da".
— Căpitanul Pandrea se miră că știu. Mi-ați ascuns tot, pentru că așa v-au sfătuit medicii, tovarășe Pandrea. Numai că Ana Mușat. are altă părere despre recuperarea oamenilor. Așa se spune, nu ? despre cazuri ca a mele : recuperare ! L-a trimis pe căpitanul Căliman la spital să mă vadă și șă-mi povestească. Mi-a transmis și ceva prin dînsul, ceva ce n-am să uit toată viața : „Spune-i lui Tony Castrișanu că îi este dator lui Vlad Braniște un film. Transhumante ! Vlad ar fi filmat, Tony să-l facă în tablouri." Apoi se întoarse spre Ana cu o privire intensă : Am să fac tablourile acelea. Atunci în tren, prietenul dumneavoastră mi-a vorbit de film. M-am născut acolo în apropiere de Hunedoara și l-am înțeles foarte bine pe Vlad... Știți... acolo în tren... Ați văzut vreodată cum se toarnă oțelul, doamnă ? Nu ? Ooo !! să-l vedeți în culoarea lui de foc, cînd curge în cupe. Plăsmuiește la suprafață toate basmele și visele din lume, pe care mînă de om nu le-a scris încă. Și oțelarii în jur, cu căngile uriașe și înfășurați în foc, par niște vrăjitori care îmblînzesc un balaur. Ca să înțelegeți, gîndiți-vă la ce vedeați cînd vă întorceați în copilărie, pe seară, de la cîmp, lungită cu fața-n sus în căruța cu fîn...
148
— Nu-mi pot imagina, pentru simplul motiv că n-am călătorit niciodată așa.
— Dar dumneavoastră nu aveți niște bunici la țară ?
— Nu.
— Păcat. Și, cum vă spuneam, stați cu fața-n sus...
— ...stai cu fața-n sus, în căruța cu fin, nu mai vezi pămîntul — îi zîmbi Ana —, auzi doar vocea depărtată a bunicului care stă jos pe oiște și îndeamnă rar boii să meargă. Sus pe cer, în apusul soarelui, nori buni clădesc fel de fel de cai înaripați, castele...
— Cum ? Dumneavoastră...
— Sigur că am niște bunici la țară, Tony ! Cred că în țara asta toți avem niște bunici la țară, numai că uităm adesea. Și am privit cerul, stînd culcată în căruța cu fîn. Numai cum se

toarnă oțelul n-am văzut. Am să vin la Hunedoara să-mi arăți și să văd cum pictezi balaurul și vrăjitorii...

Printre castanii din parc se vedea cerul în apusul soarelui și nori buni care clădeau basme pentru copiii care-și vor aminti peste ani de ele.

Numai Akela era atent la o ființă foarte pămînteană. O pisică neagră stătea cocoțată pe gardul care despărțea sanatoriul de parc. Era clar că va coborî dincoace. Momentul acesta îl aștepta Akela. Lipit cu burta de pămînt, stătea încordat ca un arc.

Redactor : maior ION ARAMĂ Tehnoredactor : GH. CUCOȘ
Bun dc tipar 16.06.1977. Apărut 1977. Tiraj 61.460 exemplare. Iiîrtie sul de 53 gini[1]. Format 54Q'/. 840/16. Coli tipar 9,5. B. 136.
Comanda nr. 70 2G1 Combinatul Poligrafic ,,Casa Scînteii *, București — Piața Scînteii nr. 1, Republica Socialistă România